

JAV ISPĖJO SOVIETUS LAIKYTIS SUTARČIU

PROF. J. KAMINSKAS APIE LIETUVOS LAISVINIMO ORGANIZACIJĄ

Pranešimas VLIKo sesijos lapkričio 26 d. posėdy

(Tęsinys)

Lietuvių daugumai iš Vokietijos išemigravus, Vlikui atsirado papildomų ir laikui bėgant didėjusių sunkumų — jų čia nekartosis — kurie paskatino Vliko sudarančių organizacijų vadovybes tartis ir sutarti Vliko ir jo veiklos sustiprinimo priemones. Sutardamos, grupės vadovavosi vieningu siekimu būtina išlaikyti Vliką ir jo vaidmenį, kaip mūsų kovai vyriausio vadovaujančio organo, siekdamos jį sustiprinti, konsoliduoti ir suaktyvinti lietuviškąją išėviją, siekti darnaus bendradarbiavimo su mūsų pasiuntiniais.

pastoviais vadavimo uždaviniais. Nuolat besikeičianti tarptautinė padėtis, į kurios raidą Vlikui nuolat tenka orientuotis, daro jam būtiną laiku pasisakyti dėl naujai kylančių problemų, duoti naujų sugestijų vykdomiesiems organams, ir pasisakyti dėl jų veiklos. Vliko darbe yra savas tęstinumas. Iš praeities reorganizuotas Vlikas gauna "nenu-dirtų darbų", kuriuos reikia nustatyti, paruoštus svarstyti ir nutarti. Tuose darbuose yra vėl savas tęstinumas. Iykyčiai gali pareikalauti ir dažnesnių Vliko kaip normalios sesijų. Tam visam tinka galimai pastovi Vliko darbai vieta ir sąlygos. Vlikas pats nenudirs visų darbų; jam būtina palaikyti pastovus ir intymus kontaktus su jo veikliu-ju užnugariu. Tas viskas kalba prieš Vliką-klajūną, už galimai pastovias darbo sąlygas ir pasto-vią vietą, ir kartu, grupių ma-nymu, tokia pastovi. Vlikui vie-ta, bent esamomis sąlygomis, tē-ra Amerika. Pripuolamos Vliko sesijos kur kitur tegali būti iš-imitis.

Grupių vadovybių sutarti 9 punktai Vlikui reorganizuoti yra tokio turinio:

1. Esamomis sąlygomis, Vlikas renkasi posėdžių Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

2. Kiekviena grupė siunčia į Vliką po 3 jos narius.

3. Kiekvienas Vliko narys turi sprendžiamąjo balso teisę.

4. Vlikas yra vyriausias tautos organas pasauly vadovauti kovai už Lietuvos išlaisvinimą ir yra sudarytas iš politinių organizacijų atstovų, kurios savo uždavinį laiko išlaisvintą Lietuvą atkurti kaip demokratinę respubliką. Savo veikloje Vlikas yra nepriklausomas nuo bet kurių išorinių veiksmų.

5. Vlikas sudaro prezidiumą iš 5 asmenų. (Nutarata prezidiumą sudaryti iš 3 asmenų, Red.)

6. Vliko prezidiumas, veikdamas Vliko nutarimų ribose, atstovauja Vlikui, vadovauja jo laisvinimo politikai, instruktuoja, koordinuoja ir kontroliuoja Vliko laisvinimo organų veiklą.

7. Europoje veikia Vliko Vykdomoji Taryba su visomis jai priklausomomis įstaigomis. Vykdomosios Tarybos funkcijos ir veikimo plotą nustato Vliko statutas.

8. Vlikas siekia suderinti ir darnaus bendradarbiavimo su Lietuvos diplomatiniams atstovais ir lietuvių visuomenės emigracijos konsolidacijos.

9. Punctas liečia posėdžių dalyvių atlyginimą. Red.

Dalį čia patiektų 9 punktų ir būtent 2, 3 ir 9, Vlikas užvakar yra priėmęs. Likusieji siūloma svarstyti ir nutarti šiandien.

Pateikiant Vlikui svarstyti Lietuvos laisvinimo organizacijos klausimą, tektų jį svarstyti visoj pilnumoj. Savo uždavinį betgi supratau siauriau — kalbėti apie tai, kas mums šiandien yra labiausiai aktu, kalbėti apie Vliko reorganizaciją.

Grupių sutartas 4-as punctas pakartoja Vliko, kaip vyriausiojo tautos organo paskirtį ir kompetencijas, kartu pabrėždamas, kad jame dalyvaujančios grupės siekia išlaisvintą Lietuvą atkurti kaip demokratinę respubliką. Statant Vliką Lietuvos laisvinimo organizacijos viršūnėj ir atsižvelgiant į jo uždavinį vykdyti sąlygas, bus praveru pasisakyti, ko ir Vlikas turi būti privalus.

Nekartą buvo reikšta mintis, kad Vlikas nebūtinai turi būti sėslus.

Nemanau, kad tas klausimas turėtų sukelti mūsų tarpe ginčų. Vlikas yra pastovus organas su

Gen. leit. Adolf Huesinger (kairėje), generalinis naujai organizuojamos Vakarų Vokietijos armijos inspektorius, kalbasi su NATO vadu gen. A. Gruentherio štabe Prancūzijoje. Huesinger yra vienas iš 101 štabo karininkų branduolio, asilink kurį bus suorganizuota pusės milijono vyrų armija.

AUSTRIJA ATSTATYS POLITINIŲ PABĖGĖLIŲ PRIEGLOBSČIO TEISES

Apsigyvenimo prašymus spręsti pati vyriausybė, ne pasienio policija ir provincijų valdininkai

VIENA. — Austrijos vyriausybė užtikrino JAV ambasadorių, kad ji pilnai atstatys politinių pabėgėlių egzilines teises, tuo pripažindama, kad ligi šiol tos teisės nebuvo kaip reikiant pabotos.

JAV vyriausybė ir ypač antikomunistinius pabėgėlius visame pasauly sukrėtė žinia, kad austriai pradėjo grąžinti atgal pabėgėlius, ieškančius išsigelbėjimo nuo persekiojimų komunistų valstybėse. I reikalą įsikio ne vien JAV vyriausybė, bet ir Jungtinių Tautų pabėgėlių reikalų komisariatas.

Atšauk pavojaus potvarkius Austrijos vyriausybė prisipažino, kad ji rugsėjo mėnesį buvo išleisdu potvarkį spręsti politinių atbėgėlių pasilikimo klausimą pasienio provincijų pareigūnams. Pareigūnai paprastai šį darbą perleisdavo pasienio policijai, kuri keliasdešimt atbėgusių jugslavų ir keletą iš kitų komunistų kraštų, grąžino čia pat atgal ir atidavė komunistų sargybiniams.

Bet ateity taip nebebus, tvirtina Austrijos vyriausybė, nes dabar pabėgėlių prieglobsčio klausimą spręsti pati vyriausybė (vidaus reikalų ministeris), o ne pasienio provincijų pareigūnai.

Nuneigia slaptą sutartį su SSSR Austrijos vyriausybė mušai ir kritinė, kad ji nesudariusi slaptos sutarties su Sovietais dėl pabėgėlių iš komunistinių kraštų.

Kartu ji žada suleisti su komunistų šalių repatriacijos komisijomis tik tokius pabėgėlius, kurie pirma bus pareiškę norą grįžti atgal. JT pabėgėlių komisariatas pasiūlė išleisti ir jo stebėtojus sekti tokius raginimus grįžti pabėgėliams namo. Anksčiau Austrija su tuo nesutiko, bet atrodė, kad, norėdama Vakarų valstybes įtikinti savo gerą valią, turėš laukti priešinsu ir šiam JT komisariato pasiūlymui.

Vien iš Vengrijos per dieną atbėga į Austriją 5-6 politiniai pabėgėliai. Neseniai tarp atbėgusiųjų vengrų, buvo ir jų pasienio policijos baro viršininkas ir vienas jo padėjėjas.

Averell Harriman, New Yorko gubernatorius, yra vienas iš tų demokratų politikų, kurie kovos už nominavimą prezidentinius kandidatus, užtikrino jos gyvenimas su laiku labiau tolstai ir nuo Vliko ir darosi vis (Tęsinys 5 psl.)

IŠ VISO PASAULIO

Kremliaus bosai išvyko Burmon

KALKUTA, Indija. — Sovietų ministerių tarybos pirmininkas Bulganin ir komunistų partijos sekretorius Chruščiov išskrido į Burma šesiu dienų vizitui. Pastarąsias dvi savaites jiedu važinėjo po Indiją, stengdamiesi dar arčiau patraukti Indiją prie Sovietų Sąjungos.

MacMillan: Bulganas "hipokritas"

LONDONAS. — Užsienio reikalų ministeris MacMillan grynė parlamente savo ministerijos pareigūną Matthews, kuris išvaidino Bulganaig veidmainiu (hipokritu) ir buvo už tai papeiktas ir pažemintas tarnyboj. Mac Millan pripažino, kad Bulganas vertas tokio epiteto ir pažadėjo grąžinti Mr. Matthews į senąją vietą.

Policiją pavertė kariuomene

BONA. — Federalinės Vokietijos vyriausybė nutarė įjungti 20,000 pasienio policininkų į organizuojamą armiją ir paprašė parlamentą patvirtinti jos nutarimą.

52 jankiai Japonijos kalėjime

TOKIJAS. — Kongreso atstovas Boyle (dem., Ill.) aplankė japonų kalėjimą Fuchu, kuriame atlieka baumes 52 Amerikos kareiviai, nusikaltę vietos kriminaliniams įstatymams. Boyle sako, kad kaliniai laikomą gana švariai ir maitinami gerai, tik kalėjimas esąs per šaltas. Japonai pažadėjo juos perkelti į šiltesnį kalėjimą. Jame yra ir 2 anglų, ir 2 olandų kareiviai.

Pasitraukė 5 ministeriai

PARYŽIUS. — Iš Faure "vienakojos" vyriausybės pasitraukė 5 ministeriai, visi tos pačios, kaip ir Faure, radikaliosios partijos, protestuodami už kabineto nutarimą paleisti parlamentą. Faure lieka valdžioj ligi naujų rinkimų sausio 8 dieną, nežiūrint, kad parlamentas jam pareiškė nepasitikėjimą.

Kinai komunistų tarnyboj

MANILA, Filipinai. — Krašto apsaugos ministeris Cabahug pranešė, kad Filipinų saugumo policija susekė tarp vietinių kinų slaptą komunistų organizaciją, kuri planavo nuversti prezidento Magsaysay valdžią ir įvesti komunistų diktatūrą.

Sibeliiu 90 metų amžiaus

HELSINKIS, Suomija. — Vienas iš didžiausių mūsų laikų kompozitorių, Jean Sibelius, gruodžio 8 d. sulauks 90 metų amžiaus. Ta proga suomiai, skandinaviai ir visas kultūrinis pasaulis ruošiasi jį iškilmingai pagerbti.

ATEINA NAUJA LEDŲ

GADYNĖ

CHICAGO. — Chicagos universiteto geologijos profesorius Caesars Emiliani tvirtina, kad už 10,000 metų prasidės nauja ledų gadyne. Prieš 6,000 metų žemė buvovisi pasiekusi aukščiausią šilimos laipsnį, o dabar pamažu, bet visą laiką jos temperatūra mažėjanti.

ŠOFERIS NUŽUDE

8 METŲ MERGAITE

SPRINGFIELD, Ill. — Lloyd Miller, 29 metų taksi šoeris, pripažino, kad jis išprievartavo ir nužudė 8 metų mergaitę Janice May pereitą sekmadienį.

KREMLIUS ATSAKO UŽ AMERIKOS PILIEČIŲ SAUGUMĄ JO ZONOJE

Protestus įteikė ir Anglija bei Prancūzija; nuneigė Rytinės Vokietijos "nepriklausomybę"

BERLYNAS. — JAV ambasadorius Dr. James Conant įteikė Sovietų ambasadoriui Rytų Berlyne Puškinui įspėjimo notą, kurioj pabrėžta, kad Sovietai ir toliau atsako už Amerikos piliečių saugumą kaip Rytų Berlyne, taip ir jų visoj valdomoj Rytinėj Vokietijojej.

UMW prašo iš CIO \$1,665,000 skolos

Vaidai tarp unijų vadų

NEW YORKAS. — John L. Lewis, UMW (angliakasių unija) prezidentas, pareikalavo iš CIO unijų federacijos (Congress of Industrial Organizations), prieš jai "likviduojantis", sumokėti \$1,665,000 skolą iš 1930 metų.

CIO izdo sekretorius James B. Carey atsakė angliakasių vadui, kad, pirma, CIO nelikviduojasi, o tik susijungia su AFL, o, antra, kad CIO nėra nieko skolinga UMW unijai.

CIO-AFL jungtuvės

Bendruose pasitarimuose baigiami paruošiamieji darbai sujungti šias dvi didžiasias unijų federacijas į vieną konfederaciją. Formalios "jungtuvės" bus ateinantį pirmadienį. Įrekiorduota sveikinimo kalba laukiama ir iš prez. Eisenhowerio, negalint jam asmeniškai atvažiuoti.

AFL turi apie 10 mil. narių, CIO — apie 5 mil. Sujungtos unijų konfederacijos prezidentas bus dabartinis AFL prezidentas George Meany.

Walter Reuther, CIO prezidentas, liks vykdomojo taryboj, o taip pat UAW, (automobilių darbininkų) unijos, turinčios 1.5 mil. narių, prezidentu.

Pradėjo švietimo konferenciją

2,000 atstovų svarsto sunkumus

WASHINGTONAS, D. C. — Pirmadienį prasidėjo mokyklų ir švietimo konferencija, į kurią, federalinės vyriausybės kviečiama, suvažiuo 2,000 atstovų.

Konferencijai pasiuntė sveikinimus prez. Eisenhoweris, išsitardamas ir apie federalinę paramą mokyklom, bet daugiau akcentuodamas tai, kad mokyklų ir švietimas yra valstybių ir savivaldybių (miestų) reikalas.

Į konferenciją atsilankė viceprezidentas Nixon. Jis taipgi pasakė gražių žodžių apie jaunimo švietimą. Bet nedavė jokio pažado, kad federalinė vyriausybė padėtų pašalinti nuolat didėjantį skirtumą tarp mokinį ir mokyklų bei mokytojų skaičiaus. Konferencijoje bus plačiau svarstytas šis opus klausimas — mokytojų ir mokyklų trūkumas nežiūrint, kad šie laikai, anot respublikonų, yra patys geriausi (t. y., pelningiausi) visoj Amerikos istorijojej.

Rytų Vokietijos komunistų partijos sekretorius Baum paskelbė per radiją, kad dabar Rytų Berlynas yra "demokratinės Vokietijos respublikos sostinė" ir kad nuo dabar amerikiečiai ir kiti vakariečiai turės laikytis jos susisiekimo ir įkeliavimo taisyklių.

Tokias pat protesto notas su įspėjimais laikytis 4 didžiųjų susitarimų dėl jų piliečių ir pareigūnų teisių Berlyne bei visoj Vokietijojej įteikė ir Anglija su Prancūzija. Tai buvo atsakymas į Sovietų komendanto gen. Dibrovo pareiškimą trečiadienį, kad dabar Rytinė Vokietija yra nepriklausoma valstybė ir kad Vakarų sąjungininkai privalo laikytis ir klausyti komunistinės Vokietijos valdžios įsakymų ir potvarkių.

Vakarų Berlyno burmistras Dr. Otto Suhr buvo atskridęs į Diuseldorą pasitarti su JAV ambasadorium Conant dėl gresiančios Berlynui naujos komunistų blokados.

Vakarų Vokietijos įspėjimas

BONA. — Federalinės Vokietijos užsienio reikalų ministeris Heinrich von Brentano pareiškė parlamente, kad Sovietai gali nesitikėti normalių santykių, kol nesiliaus priešinėsi Vokietijos suvienijimui.

Parlamento nariams plojant, Brentano užtikrino, kad Vakarų Vokietija neįsileis ir atskiras derības su Sovietų Sąjunga, nes vokiečiai nemano kenkti sau paties ir Vakarų valstybėms, parodžiusiems tokį nuosirdumą vokiečių tautai.

Nebe Ribbentropo laikai

Von Brentano sarkastiškai priminė Molotovui jo pasirašytą draugystės sutartį tarp Hitlerio Vokietijos ir Sovietų Sąjungos 1939 metais. Tai buvo įmanoma tarp dviejų diktatorių vyriausybė, bet šiandien Molotovui nepasiseks išgauti tokio susitarimo su Vakarų Vokietija, nei ateity su sujungta Vokietija, užtikrino, Brentano.

Faure pašalintas iš savo partijos

Radikaliosios vadovybėje šeiminkauja Mendes-France

PARYŽIUS. — Radikaliosios (liberalų) partijos vykdomasis komitetas 19 balsų prieš 1 nutarė pašalinti iš partijos premierą Edgar Faure už jo vyriausybės nutarimą paleisti parlamentą ir skelbti naujus rinkimus.

Kaip parlamento posėdžiuose, taip ir radikaliosios partijos vadovybėj didžiausiu Faures priešinku pasirodė Pierre Mendes-France, noris įkopti atgal į vyriausybės viršūnę.

Iš balsavimo rezultatų matyti, kad partijos vadovybėj Mendes-France turi kuone visišką pritarimą.

Winston Churchill trečiadienį, lapkričio 30 d., atšventė artingai šeimos narių rately savo 81-jį gimtadienį. Ta proga jo vardo fondas, pradėjęs pinigine rinkliavą pereinatis metais 80-to gimtadienio proga, paskelbė rinkę \$725,000. Churchillis tuos pinigus perleis labdarybės reikams.

PJT taikos program

(Žyg'iai ryšium su Ženevos konferencija)

Ryšium su Ženevos konferencija Pavergtosios Jungtinės Tautos išleido specialią brošiūrą. Joje pirmiausia nurodo, kad Ženevoje Sovietai tesiekė įteisinti bei įtvirtinti savo užgrobtumus ir suskaldyti demokratinį frontą. Ženevos konferencija dar kartą pa-vaizdavo, kad tarptautinė taika neįmanoma, nepasalinus tarptautinės įtampos priežasčių. Savo politikos nauja taktika Sovietai siekė įrodyti Vakarams, kad dėl ginklų naikinamosios galios laisuro ginkluotas konfliktas pasidarė neįmanomas. Tuo Sovietams yra pavykę įtikinti Vakarus. Pastaruose pasitarimuose Vakarai jau nebesijautė gali kalbėti kaip derybų šalis savo pusėje turinti jėgą. Antra, Sovietai siekė įtikinti Vakarus, kad laisvajam pasauliui negresia sovietinės agresijos pavojus. Ir tuo Sovietams yra pavykę įtikinti. Dėl to ir Vakarų ginklavimas atleidžiamas. Trečia, Sovietams buvo svarbu baigti jiems nenaudingas vadinamas šaltasis karas. Ženevos pasitarimas tautai jiems iš dalies yra pavykę pasiekti. Ketvirta, Sov. Sąjungai labai svarbu gauti bent kiek atvangos ginklavimosi lenktynėse, kad tuo būdu būtų galima bent kiek palengvinti savajam ūkiui ginklavimosi našta, neatstielikant nuo Vakarų. Penka, "Ženevos dvasia" turi įgalinti Rytų — Vakarų ūkio bei kitokių mainų išplėtimą, labai naudingą Sovietams. Šešta, Sovietams labai svarbu savo pasitarimais su Vakarų Galybėmis silpninti pavergtųjų tautų pasitikėjimas Vakarų demokratijų skelbiamais principais bei pažadais, ir tuo būdu sėti defetizmą ir susigyvenimą su Sovietų primesta padėtimi.

Pastaroji Ženevos konferencija buvo "Ženevos dvasios" egzaminas. Jos darbotvarkėje nebuvo visuotinės taikos planų, o tik Vokietijos sujungimas, taigi tik taikos klausimas Vokietijos erdvėje. Tačiau sovietinė taikos samprata pasirodė visai kitokia, nei Vakarų. Sovietų "taika" pasirodė ne kas kita, kaip pastangos ruošti kelią Sovietų ateities užgrobtumams. Vakarų Galybės nepasidavė šokios Sovietų "taikos" gundymams ir neišdavė principo, kad negalima spręsti tautos likimo, neatsiklausus jos pačios nusistatymo, išreikšto jos laisvai išrinktos atstovybės.

Dėl Sovietų nusistatymo Ženevos konferencija priėjo mirties tašką. Tautai kaip tik įgalina Vakarus imtis pozityvios iniciatyvos tarptautinei taikai organizuoti. Pirmiausia turi būti pažadinta iš taikaus sambūvio iliuzijų viešojo tarptautinė opinija. Ji turi susigyventi su mintimi, kad tikra taika gali pareikalauti iš laisvojo pasaulio aukų, gal net labai didelių. Toliau, turi būti atgaivintas visų Sovietų pavergtųjų tautų, taip pat ir rusų tautos, pasitikėjimas Vakarams, kad jie laikysis savo skelbiamų aukštųjų principų.

Tikra taika tarp tautų yra įmanoma tik tada, kai ji bus surta tų tautų atstovų. Ženevoje tik Vakarų Galybių vyriausybės buvo teisėtos savo tautų reprezentantės. Sov. Sąjungos vyriausybė visą laiką yra karo padėtyje su Sov. Sąjungos tautomis. Su tokiu partneriu Vakarai ne-

gali sukurti taikos. Sėkdam taikos su Rytais, Vakarai turi atsiremti bendradarbiavimui su Kremliaus pavergtomis Rytų Europos tautomis, neišskiriant nė rusų tautos. Tik bendromis laisvųjų ir pavergtųjų tautų moralinėmis bei materialinėmis pastangomis gali būti pasiekta ir užtikrinta teisinga taika laisvėje.

Laisvasis pasaulis turi įsisąmoninti, kad Maskvos kontroliuojamas ir rikiuojamas tarptautinis komunizmas savo tikslu — užvaldyti visą pasaulį — nėra nei pakeičęs, nei atsisakęs, ir kad pirmąją tikresnę progą tam tikslui pasiekti sovietinis komunizmas nevens ir karo priemonių. Laisvasis pasaulis turi suprasti, kad dabartinė tarptautinė įtampa ir naujo karo grėsmė yra išimtinai Sov. Sąjungos užgrobtumų padarinys, ir kad atominio amžiaus pavojai žmonijai ir jos civilizacijai eina ne tiek iš masinė mirtį nešančiųjų įtaisų, kiek iš paties žmogaus asmens. Todėl valstybės ir valdžios turi būti kontroliuojamos, kad tų žmonių pavojingų įtaisų žmonių naikinimui nevartotų.

PJT leidinyje pabrėžiama, kad tikros taikos planas privalo:

1. Asmens teisių ir valstybių teisių bei pareigų atžvilgiu naujo įtikinančio Vakarų civilizacijos principų patvirtinimo, neišskiriant nė Vakarų demokratinių deklaracijų, kad jos šiais principais grįs naująją teisę.

2. Projekto konkretaus sprendimo, kuris įgalintų tų principų sąžiningą vykdymą kaip patvarios taikos laidą. Ženevos diskusijose išryškėję principai ir Vakarų Galybių planas dėl laisvųjų rinkimų Vokietijoje Vakarų demokratijoms suteikia visų pavergtųjų valstybių nepriklausomybės ir laisvės atstatymo konkrečiai programai tinkamų elementų.

3. Projekto sudaryti pastoviam mechanizmui, prireikus esamai padėčiai taikui būdu pakeisti ir projekto mechanizmui, prireikus tarptautinius įstatymus vykdyti jėga.

4. Konkretaus ir paveiklaus plano ginklavimuisi ir ginkluotoms pajėgoms apriboti bei kontroliuoti.

5. Vakarų demokratijų iškilmingo užtikrinimo, kad, įvykdžius taikos programą, dabar skiriamos naikinimo įtaisams gaminti energija ir lėšos bus skiriamos, prezidento Eisenhowerio žodžiais tariant, "naujos rūšies karui... totaliniam karui ne prieš žmogų — prieš, bet prieš žmogaus priešą: prieš žiaurias neturto bei skurdo jėgas".

Laisvojo pasaulio viešojo opinija akivaizdoje tikros tarptautinės padėties, akivaizdoje realios taikos programos supras, kad demokratijos arsenale yra pats galingasis pasaulio ginklas — laisvė. Jau pats faktas, kad Sovietai savo užgrobtumus stengiasi dangstyti laisvės skraiste arba Vakarų civilizacijos kitais kilniais principais, liudija laisvės idėjos nepakeičiamą poveikį visų kraštų žmonėms. Prieš komunistų skleidžiamą propagandą, kad pasaulio ateitis priklauso komunizmui, Vakarų demokratijos turi pastatyti laisvės idėją ir savos politikos praktika patvirtinti, kad ši laisvė yra pajėgi, ryž-

Sovietų premjeras N. Bulganinas ir komunistų partijos sekretorius M. Kruščiovas Indijoje apžiūri Bahakra užtvanką netoli Nangal. Jie yra Indijos premjero Nehru svečiai.

tinga ir savo kelią žinanti.

Jokia kita tauta nėra užstačiusi tiek teisingos taikos laisvėje laimėjimui, kaip komunistų jungtą veikiančios tautos. Jų pirmutinis siekimas — tautinė laisvė ir valstybinė nepriklausomybė. Vakarų Galybės niekad neturi pasiduoti kompromisų gundymams, nes tokia jų politikos gryptis sunkiai pažeistų jų moralinę poziciją pavergtuosiuose kraštuose.

Šiuo savo leidiniu ir atitinkamu komunikatu laisvojo pasaulio spaudai PJT siekia Vakarų demokratijų nusistatymą nuo slidaus "Ženevos dvasios" kelio pakreipti į vienintelį teisingos ir patvarios taikos laisvės kelią.

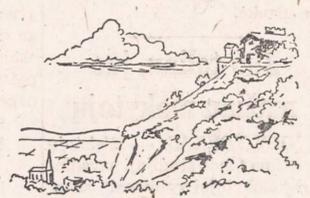
Jūsų ir Jūsų šeimos saugumui

Jei turite Universal Savings sąskaitą, tai galite būti tikri: Kad Jūs taupomi pinigai atneš Jums daugiau pelno... Kad Jūs turite lėšų nelaimės atveju... Kad Jūs galite pirkti pageidaujama prabangos daiktą tada, kada norite... Kad turėsite pinigų, kada jie bus reikalingi.

Tarnavome bendruomenei ištisus 32 metus be petraukos, ir tarnyba plečiame. Universal Savings yra draugiška finansinė įstaiga, aptarnaujanti Jūsų kaimynus ir norinti patarnauti Jums.

Esame Federal Savings and Loan Insurance Corporation narys. Sentaupos apdraustos iki \$10,000.00.

PASTOVI, KAIP BIRUTĖS KALNAS

FEDERAL HOME LOAN BANK SYSTEM

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Universal Savings & Loan Association

1800 SOUTH HALSTED STREET
Chicago 8, Illinois

Kalėdiniai atvirukai — studentų šalpai

Kiekvienais metais Akademiniš Skautų Sąjūdis išleidžia seriją lietuviškų Kalėdinių atvirukų, už kuriuos surinktas pelnas skiriamas Dr. Vydūno Vardo Studentų Šalpos Fondui. Šiais metais atvirukai jau išspausdinti ir daugelis komplektų išsiuntinėta geraširdžiams studentų rėmėjams. Kiekvienas kompletas susideda iš 10 skirtingų atvirukų, už kuriuos prašoma auka tik \$1. Jei kas iš skaitytojų pageidautų šių puikių lietuviškų atvirukų ir kartu norėtų paremti nepasiturinčius studentus, gali greit įsigyti, atsiuontes bent \$1, šiuo adresu: V. Sliupas, P. O. Box 3533, Merchandise Mart Sta., Chicago 54, Ill.

Studentų Šalpos Fondo atvirukai taip pat gaunami pirkti ir šiose Chicago krautuose: pas A. Valavičių, kamps 44 St. ir Campbell Ave., pas vaistininką A. Kartaną, kamps 69 St. ir Campbell Ave., ir Jurjono krautuveje, 3524 S. Halsted St.

Dr. Vydūno Vardo Studentų

—Maria F. Jokubynienė, SLA 236 Kuopos narė

—savo auka palengvink šėliu sunkias tremties dienas!

SLA iždininko reikalu

TORONTO, Kanada. — Prieš kurį laiką Amerikos lietuvių spaudoje tilpo du pranešimai: viename ilgametis SLA Centro iždininkas adv. K. Gugis pranešė, kad jis daugiau į tas pareigas nekandiduos, — kitame, p. Nora Gugienė padarė malonią staigmeną, pranešdama, kad ji nori kandiduoti ir būti išrinkta.

Bravo, p. Gugienė! Jūs esate Amerikos lietuvių pasididžiavimas kaip tauri lietuvė, kaip atsidėjusi lietuviškų reikalų gynėja, — kultūros, šalpos bei fraternaliuose veiksmuose veteranė veikėja. Be to, yra faktas, kad p. Gugienė sekretoriavo SLA iždo reikaluose per ištisus 28 metus savo vyrui adv. K. Gugiui. O tai patvirtina jos kompetencingumą SLA Centro iždininko pareigoms.

Kaip moteris, aš širdingai sveikinu p. N. Gugienės užsimo-

jimą; o kaip SLA narė, kviečiu visą SLA garbingą organizaciją nominuoti, o vėliau ir išrinkti p. N. Gugienę SLA Pildomojoni Tarbybon iždininko pareigoms.

FOR WOMEN WHO DEMAND THE FINEST

IMPERIAL

NEW FOR 1956

Whirlpool

... and only Whirlpool gives you ...

WASHER WITH TWO SEPARATE WASHING ACTIONS

DRYER WITH FOUR DRYING TEMPERATURES

Low speed and short time for washing sheerest, most delicate fabrics; normal speed and time for washing regular materials. Then there's 3-Level water selection; Suds-Miser; 7 Rinses; 3-Temp water selector; Cycle-Tone signal; germicidal lamp; 5-year parts warranty on transmission; other washer features!

Full-range heat control with 3 settings for regular materials and 1 setting for delicate fabrics safely dries anything washable the workless Whirlpool way. Guide Lite control with dual illumination; germicidal lamp; Cycle-Tone signal; porcelain top; gas or electric models; plus many other features!

Talk to the woman who uses them then come in and see for yourself!

Leo Berman Hardware & Appliances

1638 W. 63rd Street HEMlock 4-6800
(1 block West of Ashland on 63rd St.)

3422 Michigan Ave., East Chicago, Indiana
Phones: Waterfall 8-8400 East Chicago 5611

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS MOVING

IS TOLI IR ARTI

Pravji dideli trokai - Pravjais kraustymis frankai
Ilgu metu patyrimas - Pigus ir sažiningas palarnavimas

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. Wabrook 5-9209

Padėkime artimiesiems Lietuvoje

Plačiai pagarsėjusi Amerikos žemynė Patria Gift Parcel Co. pavedė lietuviškai valyklai Public Cleaner atidaryti naują siuntinių užsakymų skyrį į Lietuvą ir kitus SSSR užimtus kraštus. Priimame žodžiu ir raštu pilnai apmokėtus medžiagų, avalynės, maisto ir vaistų užsakymus ir garantuojame 100%. Dirbama kasdien valyklos darbo valandomis.

PATRIA GIFT PARCEL CO.
3741 West 26th Street
Chicago 23, Ill.
CRawford 7-2126
(Skelb.)

Duona ir įvairias skanias bulkutes kepa

BRUNO'S KEPYKLA

3339 SO. LITUANICA AVE.
Tel.: Cliffsid 4-6376

Pristatome į visas krautuves ir restoranus taip pat išsiunčiam į visus artimuosius miestus.

GRADINSKAS

KRAUTUVE ir DIRBTUVE
Televizija, radijas, fonografai, lempos, baterijos, antenos.

J. G. TELEVISION CO.
2512 WEST 47th STREET
Tel.: FRontier 6-1998

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI PERKRAUSTAU (MOVING)

BALDUS IR IVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lituania Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

PIGIAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU BALDUS VIETUJE IR IS TOLIAU

K. EIDUKONIS

Turite naują didelį sunkvežimį, specialius frankius ir apdraudas 4930 So. Talman, Chicago 29, Ill. Tel. GRovehill 6-7096

SAUGUS BALDU PERKRAUSTYMAS

is arti ir toli

NAUJAS 1955 M. SPECIALUS DIDELIS SUNKVEZIMIS. Pigus, sąžiningas palarnavimas

Saukite:

R. SERENAS

4546 SO. WOOD STREET
Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

RAMUNĖS

Švieži Ramunės žiedai, pusė svaro \$1.25; ramunių arbata visada gerai gert. Liepos žiedai, pusė sv. \$1.25; liepos žiedai yra vartojami dėl iššaukimo prakaito, puslės ligų, šalčio ir inkstų ligų. Puplaiškio lapai, pusė sv. \$1.25; kartusius puplaiškis gerai nuo kepenų ligų, škarbuto, geltligės, reumatizmo ir kirminų. Trejanka, 75 centai; trejanka nuo visokių vidurių piktybių. Prisiųsk \$4.00, tai gausi viską kas čia yra pasakyta.

ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
So. Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

IS Stofies W. G. E. S.
1390 kilocycles

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryte. Seštadieniai: nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas pirmadienio nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.

Sekmadienį 8:30 — 9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.

Tel.: HEMlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriuose kiekvieno sentaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namu paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

Polit. pabėgėlių teisinė padėtis Vokietijoje

Jungtinių Tautų Aukštojo Komisarų Pabėgėlių Reikalams atstovas Vokietijoje š. m. spalio 28 d. data dar kartą pareiškė patikinimą, kad Vokietijoje gyvenančių pabėgėlių niekas prievarta nevers repatriuoti. Šiuo metu Vokietijoje gyvena daugiau kaip 200 tūkstančių pabėgėlių, kuriais rūpinis pavesta JT Aukštojo Komisarų įstaigai. Aukštojo Komisarų centrinė įstaiga Vokietijoje yra Bonnėje, o skyriai — Muenchene ir Nuernberge. Ši įstaiga rūpinasi, kad nė vieno užsieniečio pabėgėlio, priklausančio JT Komisarų Pabėgėlių Reikalams globai, teisės niekur nebūtų susiaurintos. Šiuo metu stovyklose gyvena tik apie 31,000 užsieniečių pabėgėlių. Daugumas užsieniečių pabėgėlių šiuo metu turi darbą ir gali patys užsidirbti sau pragyvenimą. JT Komisarų Pabėgėlių Reikalams susisiekė su Vokietijos Federaline Vyriausybe, rūpindamas, kad ir po pasitarimų su Sov. Sąjungos vyriausybe nebūtų nė kiek pažeisti pabėgėlių reikalai, ypač repatriacijos atveju. Aukštasis Komisaras, kaip pažymima š. m. spalio 28 d. pareiškime, gavo užtikrinimą, kad nė vienas užsieniečių, esąs Vokietijos Federalinėje Respublikoje, nebus prieš savo norą ar jėgą verčiamas grįžti į savo kilmės kraštus.

Ta pačia proga pabėgėliai buvo plačiau supažindinti taip pat su Vokietijos fed. ministerio pabėgėlių reikalams š. m. spalio 1 d. pasakytu pareiškimu, kad niekas nebus jėga verčiamas repatriuoti, o bus padedama tiksliai tiems, jei kas patys savo noru pasiryžtų grįžti į savo kilmės kraštus. Fed. Vokietijos Respublikos statistikos biuro duomenimis, 1955 m. sausio 1 d. Vokietijoje tebuvo tiksliai 13,311 buvusių Sov. Sąjungos piliečių. Net ir priskyrus prie jų 41,095 vad. "be pilietybės" asmenų, toli gražu nesudarys Sovietų oficialiai minimas 100,000 skaičius. Fed. ministeris pabėgėlių reikalams griežtai pasisakė, kaip prieš neteisingą, teigimą, kad šie žmonės neturį pastovaus darbo, neturį kur gyventi ir neturį jokių savo egzistencijai patikrinti priemonių, turį kęsti vargą ir nepriteklį. Iš 31,000 be tėvynės užsieniečių, gyvenančių stovyklose, tiksliai nežymią dalį sudaro Sovietų piliečiai. Tarp buvusių Sovietų piliečių neturinčių darbo tėra tik 1,006, bet ir jie visi, lygiai kaip kiti Vokietijos piliečiai, remiami valstybės. Vokietijos Federalinė Vyriausybė drauge su kraštų vyriausybėmis atsidėjusi rūpinasi pašalinti taip pat visus kitus sunkumus visiems benamiams užsieniečiams, taigi ir buvusiems Sov. Sąjungos piliečiams. Todėl Federalinė Vyriausybė negali sutikti su teigimu, kad tarp užsieniečių pabėgėlių būtų susidariusi nenormali padėtis, kuri būtų nesuderinama su žmoniškumo ar asmens laisvės principais. Federalinė Vyriausybė nė negalvoja keisti teisinius nuostatus, kuriais užsieniečiams pabėgėliams garantuojama laisvė ir kitos teisės. Visi užsieniečiai pabėgėliai ir be pilietybės asmenys gali būti ramūs; niekas jų nevers niekur prieš jų pačių norą vykti.

Kai CDUCE gen. sekretorius K. Sieniewicz ir CDUCE atstovas Vokietijai ir L. Raud. Kryžiaus pirm. Dr. L. Gronis atsilankė pas Vokietijos federal. parlamento pirmininką Dr. E. Gerstenmaierį, tas dar kartą juos užtikrino, prašydamas tai perduoti jų tautiečiams: "pabėgėliai gali būti ramūs — nei dabartinė Vokietijos vyriausybė, nei federalinis parlamentas (Bundestag) nieko neišdavė ir neišduos". Niekas ir nemano senųjų nuostatų, ginančių polit. pabėgėlių teises, teisė.

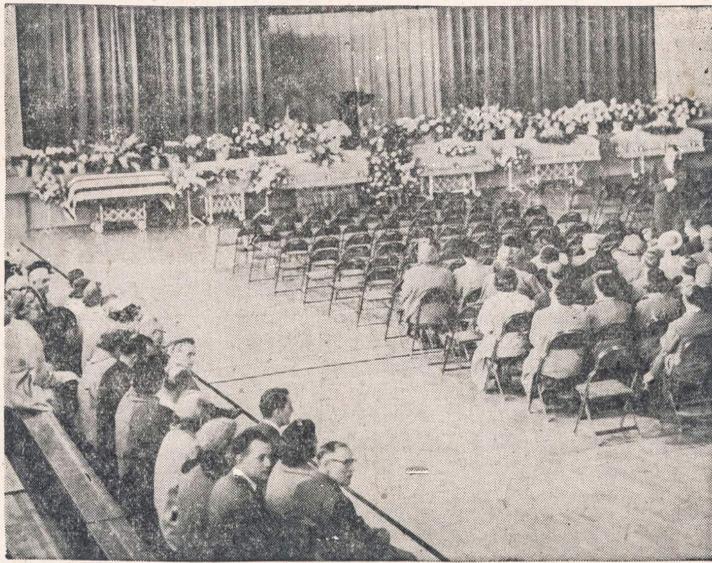
Kaip labai svarbų tenka pažymėti ir Vokietijos Federalinės Respublikos vidaus reikalų ministro Dr. Schroederio atsakymą, duotą Michailovo komitetui Rytiniame Berlyne. Tas atsakymas, kuriuo išryškinama užsieniečių pabėgėlių padėtis Federalinėje Vokietijos Respublikoje, atspausdintas oficialiniame vokiečių vyriausybės 1955 m. lapkričio 15 d. "Bulletin" (Nr. 215/S. 1805). Jame federalinė vidaus reikalų ministerija, kaip kompetentinga pabėgėlių teisei padėčiai nustatyti įstaiga, konstatuoja:

1. Pasibaigus karui, UNRRA ir IRO pasiūlė kiekvienam užsieniečiui DP nemokamai grįžti į savo senąsias tėvynes. Kiek yra Federalinėje Respublikoje šios kategorijos asmenų, jie įskambiai yra prašę minimąsias institucijas, kad nebūtų repatrijuojami. Tuo pačiu jie yra netekę DP ypatumų ir pasilikę Fed. Vokietijos Respublikoje savo laisvu apsisprendimu.

2. Minieji asmenys savo pačių prašymu vėliau pagal Londono 1946 m. spalio 15 d. konvenciją arba tarptautinę 1951 m. liepos 28 d. sutartį, nustatančią teisinę pabėgėlių padėtį, gavo atitinkamus asmens dokumentus. Kadangi Fed. Vokietijos Vyriausybė laiko kiekvienam laisvėje gyvenančiam asmeniui priklausant teisę kada norint išvykti iš valstybės teritorijos, tai šiems pabėgėliams nereikia jokio iš Vokietijos išvykti spec. leidimo. Jie gali su turimais kelionės dokumentais kiekvieno metu iš jos iškelti, tam taip pat nereikia jokių specialių pasienio įstaigoms patvarkymų.

3. Negali būti jokio abejojimo, kad Federalinė Vokietijos Vyriausybė nei pati nevykdys jokios rūšies prievartos, nei leis ją vykdyti kitiems, idant iš Vokietijos išvyktų pabėgėliai, kuriems ji pati yra jų pačių prašymu suteikusi politinės globos ir apsaugos teisę. Kiekvienam pabėgėliui turi būti palikta pačiam laisvai apsispręsti, ar jis nori grįžti namo, ar pasilikti Fed. Vokietijos Respublikos teritorijoje.

— Gautosiomis iš Austrijos žiniomis, ten šiuo metu pas politinius pabėgėlius nesilanko jokios sovietinės repatriacinės komisijos. Tačiau baiminamasi, kad joms nebūtų leista lankyti ir lietuvių.

Apie 500 asmenų dalyvavo 6 jaunuolių laidotuvėse Orangeville, Ill. Jie buvo užmušti automobiliui susidūrus su traukiniu netoli Forreston, Ill. Karstuose guli: Wayne Zettle 25, jo žmonos Joanne 24, jų dukters Rebecca 3, jų pusseserės Marilyn Zettle 12, Alvin Wagner 20 ir jo žmonos June 20, kūnai.

Iš Zarasiškių Klubo veiklos

Lapkričio 27 d. Hollywood svetainėje įvyko Zarasiškių klubo visuotinis narių susirinkimas. Klubo pirmininkas J. Tarulis pranešė, kad šiais metais buvo atšvesta 20 metų klubo gyvavimo sukaktis. Surengta gegužinė ir atlikta daugybė kitų organizacinių smulkesnių reikalų. Kasininkas pranešė: kasos stovis puikus. Per šiuos metus nemažai sušelpa mūsų tautiečių. Aplan-

kyta gana didokas skaičius sergančių klubo narių. Jiems įteikta klubo įstatymuose numatytos dovanėlės. Taip pat paskirta nemažai aukų įvairioms institucijoms.

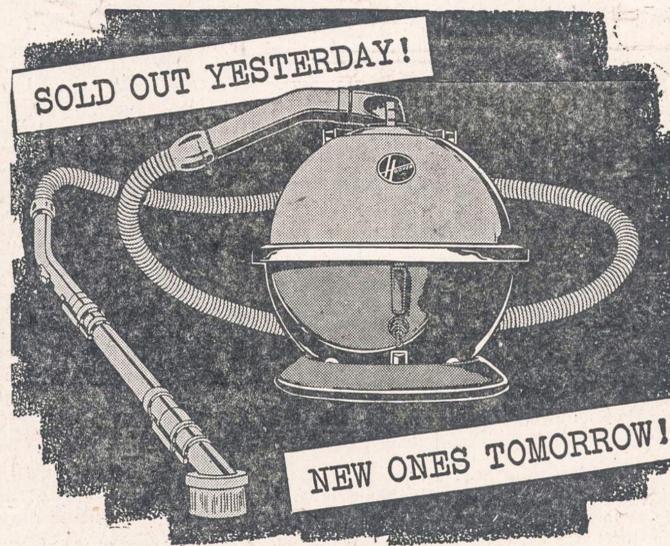
Nors klubo pirmininkas J. Tarulis skundėsi, kad jau norėtų pailsėti ir kitiems metams nebenorėtų būti išrinktas į valdybą, bet klubo nariai ir vėl vienbalsiai išrinko J. Tarulį šio klubo pirmininku. Klubo valdybos sudėtis tokia: J. Tarulis, J. Juške-

nis, P. Padvaiskas, Užundėnas ir Ivanaitis.

Naujais nariais priimti Aleksas Paplauskas ir Jankauskas. Šiame susirinkime klubas paskyrė aukų: Community Fund \$10, "Naujienoms" Kalėdų pasveikinimo proga \$10. Be to, paskirta ir daugiau, bet smulkesnių aukų. S. J.

— Berankiai, bekojai lietuvia karo invalida! tremtyje laukia Tavo pagalbos. Atkreipkite dėmesį!

NOW AT Union Appliances

WE'VE NEVER HAD A CLEANER MOVE AS FAST AS THE

NEW HOOVER Constellation WITH EXCLUSIVE DOUBLE-STRETCH HOSE

IT CLEANS TWICE THE AREA OF ANY OTHER CLEANER!

- Lets you clean from room to room, clean all the way upstairs, without moving the cleaner around
- New Hoover hose actually doubles its length, yet compresses for storage. Completely flexible, never kinks
- Just a foot in diameter from swivel top to easy-glide base
- Exclusive Hoover nozzle—and full-horsepower motor—get more dirt with less work
- Lighting bag change—Exclusive throwaway bag is biggest on any tank or canister
- Exclusive telescoping wand—use it short or use it long—and a whole new set of Hoover Strato-Tools

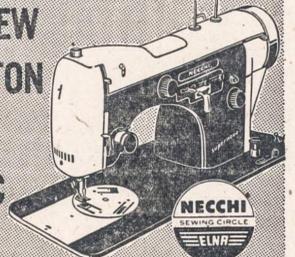

UNION APPLIANCES

101 So. Clinton Street DEarborn 2-4838
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Now! Enjoy the Miracle of Push-Button Sewing!

TRY THE NEW PUSH-BUTTON NECCHI® AUTOMATIC TODAY!

NEW! DOES EVERYDAY SEWING ALL BY ITSELF! MAKES UNLIMITED AUTOMATIC EMBROIDERY!

Just push a button... it makes complete buttonholes! No other home machine in the world is automatic enough to do this!
Just push a button... it makes tapered monograms!
Just push a button... it mends and darns for you!
Just push a button... it makes unlimited embroidery!

YOU CAN OWN A STRAIGHT STITCH NECCHI for as \$98.95 little as \$98

LIBERAL TERMS \$2.25 as low as \$2 weekly

FREE! Dressmaker Tape Measure given to you when you get your free demonstration!

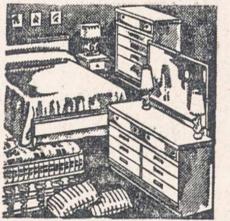
LEO BERMAN HARDWARE and APPLIANCES

1638 W. 63rd Street HEmlock 4-6800
(1 block West of Ashland on 63rd St.)
3422 Michigan Ave. East Chicago, Ind.
Phones: Waterfall 8-8400 East Chicago 5611
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandy Išpardavimas

11 gabalų tiktai už \$169

Į šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springsai, matrasas su vidujinėm spirokliem, 3 vanity stiliaus lėmos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užėiti vakarais. Parduodame išmokėjimams. Už 6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių nuosimėjų. Prieš perkant baldus, užsitikite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patirkite kainas.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

NEW DEAL LIQUORS

3450 SO. HALSTED STREET YArds 7-6355 VIrginia 7-9607

KAM IESKOTI, KAD VISKĄ GALITE PIRKTI ŽEMOMIS KAINOMIS SAVO KAIMYNYSTEJE

3 ŽVAIGŽDŽIŲ Franc. konjakas penktoji	\$449	HAIG & HAIG importuota skotiška degtinė penktoji	\$479
SPIRITAS 190 laipsnių penktoji	\$489	CINZANO VERMUTAS penktoji	\$139

CICARĖTĖS reg. dydžio kartonas \$194

FLORA DE ALPI Itališka degtinė 110 laipsnių	\$695	BISQUIT KONJAKAS penktoji	\$498
---	-------	---------------------------	-------

IMPORTUOTI VYNAI

BORDEAUX Superieur (Francūziškas) penktoji	\$0.97
CHATEAU (Francūziškas) penktoji	\$1.39
ROSE MAY WINE (Vokiškas) penktoji	\$1.69
SCHWARTZ KATZ (Vokiškas) penktoji	\$1.69
KIJAFKA (Daniškas) penktoji	\$1.69
TARRAGONA (Ispaniškas) penktoji	\$1.98

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje

KVIEČIA VISUS Į BENDRĄ LIETUVYBĖS DARBĄ

PRIKLAUSYTI Susivienijime Lietuvių Amerikoje, tai susijungti su savo broliais ir sesėmis bendram lietuviybės išlaikymo darbai ir kovai už gražią Lietuvos ateitį.

LIETUVYBĖS SLA VAJUS, prasidėjęs Vasario 16-tą, suteikia įstojimo į SLA lengvatą visiems naujai įstojantiems. Pasinaudokite šia proga.

APDRAUDA Susivienijime Lietuvių Amerikoje yra parankiausia, pigiausia ir tikriausia — sujungta su fraternalėmis namdomis. SLA apdrauda pagalbės Jums ir jūsų šeimai nelaimėje.

SLA VEIKLA ir jo tikslai bei praelytie nuvelkti darbai ir pasiekti nuopelnai aprašyti atskirose leidiniuose, kuriuos gausit tuojau nemokamai, jei parasyt SLA Sekretoriui:

DR. M. J. VINIKAS
307 W. 30th Street, New York 1, N. Y.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET LAFayette 3-1083
B. R. Pietkiewicz, praz.; E. R. Pietkiewicz, sekret. ir advokatas
Mokame aukštus dividendus. Kešiuojame čekius. Parduodame ir išperkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai veltui.
ATIDARYKITE SASKAITĄ ŠIANDIEN. — APDRAUSTA IKI \$10,000.
Darbo valandos: pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 9 iki 8 val. vakaro; antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 5; trečiadienį uždaryta, o šeštadienį nuo 9 val. iki vidudienio.

Subscription Rates: \$9.00 per year in Canada, \$9.00 per year outside of Chicago, \$10.00 per year in Chicago, 1 cent per copy.

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje: Metams \$9.00, Pusei metų \$5.00, Trims mėnesiams \$2.50.

Užsienioose: Metams \$11.00, Pusei metų \$6.50, Trims mėnesiams \$3.00.

Užsakymo kaina: Chicagoje - paštu: Metams \$10.00, Pusei metų \$5.50, Trims mėnesiams \$3.00. Vienam mėnesiui \$1.25. Chicagoje per išnešiotojus: Viena kopija 5c, Savaitėi 30c, Mėnesiui \$1.25.

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAYmarket 1-6100. Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Faure Paleido Parlamenta

Pirmą kartą 87 metų būvyje Prancūzijos ministerių kabinetas nutarė paleisti parlamentą, nepasibaigus jo kadencijai (terminui).

Premjeras Edgar Faure, gavęs atstovų buto nepasitikėjimo pareiškimą, nutarė ne atsistatydinti, bet panaudoti seną respublikos konstitucijos nuostatą, kuris sako, kad, jei parlamentas absoliučia dauguma balsų nuverčia dvi vyriausybes 18 mėnesių laikotarpyje, tai ministerių kabinetas gali, pasitaręs su respublikos prezidentu, parlamentą paleisti ir paskelbti naujus rinkimus ne anksčiau, kaip po 20 dienų, ir ne vėliau, kaip po 30 dienų, paleidus parlamentą.

Prezidentas Coty sutiko su premjero pasiūlymu ir pavedė jo vyriausybei eiti savo pareigas, kol bus išrinktas naujas parlamentas. Rinkimai, veikiausiai, bus sausio 8 d., sekmadienį, po Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių; todėl parlamento paleidimo dekretas dar nėra paskelbtas.

Premjeras Faure laimėjo kaip tik tą, ko jisai negalėjo praveisti parlamente: kad parlamentas būtų paleistas pusę metų anksčiau, negu pasibaigtų jo kadencija. Tam priešinosi daugiausia jo asmeninis priešas, nors ir tos pačios socialistų radikalų (liberalų) partijos narys, buv. premjeras Mendes-France, kuris mobilizuoja savo frakcijos jėgas ateinantiems rinkimams ir todėl nori daugiau laiko pasiruošti. Mendes-France ir jo šalininkai balsavo drauge su de-gaullistais ir kairiosiomis partijomis prieš premjero reikalavimą galimai greičiau rinkti naują parlamentą, nors Faure buvo pareiškęs, kad šį savo reikalavimą jisai sieja su pasitikėjimo vyriausybei klausimu.

Mendes-France nugalėjo savo oponentą (kuris prieš devynis mėnesius buvo nuvertęs jį patį), bet kartu ir prakišo. Jis užmiršo, kad senojoje Trečiosios Respublikos konstitucijoje yra paragrafas, suteikiantis galią ministerių kabinetui paleisti parlamentą, kuris dažnai reiškia nepasitikėjimą vyriausybei; arba jisai manė, kad Faure nedrįs jo panaudoti.

Šis konstitucijos paragrafas nebuvo naudotas nuo 1877 metų.

Radikalai, balsavusieji prieš Faure vyriausybę, dabar protestuoja, šaukdami, kad Faure elgėsi "nedemokratiškai". Jei atstovų butas atmetė premjero siūlymą skelbti naujus rinkimus šešiais mėnesiais anksčiau, negu pasibaigtų jo kadencija, tai kaip jisai drįsta dabar paneigti daugumos atstovų valią? Bet parlamento dauguma nevisada išreiškia daugumos balsuotojų norus.

Prancūzijos parlamentas nuolat kaitalioja vyriausybes. Susidaro vienas ministerių kabinetas, paskelbia savo programą ir gauna daugumos atstovų pasitikėjimą; bet pračina keli mėnesiai ir vyriausybę, vos bepradėju-

sią savo programą vykdyti, parlamentas nuverčia; reikia organizuoti kitą ministerių kabinetą, kuris, ilgai netrukus, taip pat nuviršta. Kartais vyriausybė išsilaiko tik kelias savaites arba net tik kelias dienas. Po karo Prancūzija turėjo jau daugiau, kaip 20 ministerių kabinetų. Tokiose aplinkybėse jokia valdžia negali sėkmingai veikti.

Madą dažnai keisti ministerių kabinetus įvedė Prancūzijoje daugiausia Georges Clemenceau, buv. Prancūzijos premjeras pirmojo pasaulinio karo metu. Pakišti koją vyriausybei, iškelus kokį skandalą, liečiantį tą arba kitą ministrą, ir priversti ją atsistatydinti buvo jo labiausia mėgiama politinis sportas. Clemenceau pastangomis buvo tiek kabinetų nuversta, kad jisai buvo pramintas "tigras". Bet tas jo sportas daug prisidėjo prie parlamentinės valdžios formos diskreditavimo.

Britai yra išmintingesni. Jie pas save įvedė taisyklę, kad valdžia, gavusi nepasitikėjimo pareiškimą parlamente, gali arba rezignuoti, arba kreiptis į balsuotojus, paleisdama parlamentą ir paskelbdama naujus rinkimus. Todėl Anglijos parlamente opozicijos atstovai, kurie nori nuversti valdžią, turi skaitytis su naujų rinkimų galimybe. Jie rizikuoja prakišti savo mandata, jei balsuotojams atrodys, kad kelti valdžios krizę nebuvo rimto pagrindo.

Anglijoje, beje, yra daugiau susiklausymo ir drausmingumo politinėse partijose. Atskiras atstovas negali be partijos vadovybės sutikimo daryti svarbių pasiūlymų parlamente; jei kuris atstovas partijos vadovybės nepaiso, tai gauna pabarimą arba gali net būti išmestas iš partijos. O Prancūzijoje tos pačios partijos atstovai, neretai, vieni balsuoja už vyriausybės sumanymą, kiti prieš. Šiuo laiku, kaip minėjome, eina aštriausia kova tarp socialisto radikalo Faure ir socialisto radikalo Mendes-France.

Ar po naujų rinkimų Prancūzijos parlamentas bus geresnis, nežinia. Bet premjero Faure nutarimas pavesti balsuotojams išspresti jo ginčą su parlamento dauguma, vargiai begali būti laikomas prieštaraujančiu demokratijai.

APŽVALGA

KEISTI MENDES'O DRAUGAI AMERIKOJ

JAV ketino atvykti gruodžio pradžioje ir pasakyti čia kelias kalbas Pierre Mendes-France; buv. Prancūzijos ministras pirmininkas, kuris varžosi su dabartiniu premjere Faure dėl vadovybės socialistų radikalų (liberalų) partijoje. Netikėtai Prancūzijos vyriausybės nutarimas paleisti parlamentą ir šaukti rinkimus sausio mėnesio pradžioje jį nuo tos kelionės sulaukė.

Kodėl Mendes-France norėjo atvažiuoti į Ameriką (gal čia pasireklamuoti, gal ryšius užmegsti su kuo nors?), niekur spaudoje nebuvo paminėta. Bet įdomu, kad jo kelionę garsinti buvo apsiėmę žmonės, artimi komunistams.

Jo "publicity man" (kelionės skelbėjas) turėjo būti Joseph Brainin, kuris buvo pir-

mininkas komiteto "teisingumui užtikrinti" Rosenbergo byloje - National Committee to Secure Justice in the Rosenberg Case.

Šią faktą patvėdavo savo straipsnyje, išspausdintame eilėje laikraščiu, Victor Riesel.

Vadinasi, Mendes-France'ą reklamuoti spaudoje ir rašyti žinias apie jo kelionę Amerikoje buvo pasamdytas asmuo, kuris suorganizavo komitetą propagandai vesti už "nekalnus" Julijų ir Ethele Rosenbergus, JAV teismo pasmerkėtus mirčiai, kaip svetimos valstybės šnipus! Tas p. Brainino komitetas skleidė ne tik Amerikoje, bet ir kitų šalių spaudoje šmeižiančias žinias apie JAV teisingumo sistemą ir padarė Amerikai be galo daug moralinės žalos užsienietose.

Štai, kokį draugą susirado šioj šalyj Mendes-France, rengdamasis čia atvykti ir susipa-

Kun. Dr. Gaigalaitis buv. Prūsijos seimo lietuvių atstovas

(Tęsinys)

Dr. Gaigalaitis vėlesnė polit. kultūrinė veikla

1921 m. Dr. Gaigalaitis buvo lietuvių nusiūstas į Londoną tartis dėl santarvės valstybių nuo Vokietijos atskirto Klaipėdos krašto tolimosio likimo. Po 1923 m. įvykusio Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos, jis įėjo į pirmąją Viktoro Gailiaus sudarytą krašto direktoriaus mokyklų ir bažnyčios reikalams. Po nevykusių Lietuvos vyriausybės susitarimų su vokiečiais Klaipėdos krašto ev. bažnyčios administracija liko dar toliau priklausoma nuo Berlyno konsistorijos. Vokiečių konsistorija, nemėgdama Dr. Gaigalaitis dėl jo lietuviškos veiklos, vengė jam parapiją skirti. Tas dalykas davė velioniu progos nukreipti savo veiklą daugiau į lietuvių visuomeninę, kultūrinę pusę. Šalia jau anksčiau paminėtos, plačia visuomenine veikla pasižymėjusios "Pagalbos" organizacijos plėtojimo, Dr. Gaigalaitis įsteigė 1923 m. Klaipėdoje pirmą lietuvių gimnaziją, kuri kiek vėliau pasivadino Vytauto Didžiojo vardu ir kuri, ypač dėl gero svetimų kalbų (anglų, vokiečių) mokymo, rodė tendenciją tapti viena didžiausių Lietuvos gimnazijų. 1924 m. jis suorganizavo Klaipėdos Krašto Muziejaus Draugiją, kuri buvo įsteigusi savo muziejų ir rūpinosi krašto lietuviškų senėnų rinkimu. 1927 m. jis įsteigė Klaipėdoje suaugusių gimnazijos kursus, kuriuose turėjo progos ne mažas skaičius vyresnio amžiaus lietuvių jaunuolių pasimokyti ir išgyti brandos atestatą. 1925

žinti su Amerikos visuomene. Tas jo "publicity man" Joseph Brainin, kaip rašo Victor Riesel, be to, yra artimas bičiulis kito pusėtinai gerai žinomo asmens - Albert Kahn, kuris išleido profesinio mlaugiaus Harvey Matusow knyga apie tai, kaip jisai po priesaikos melavo, duodamas parodymus komunistų byloje.

Amerikiečiai nedaug težinojo apie Mendes-France, kol jisai nepasidarė Prancūzijos premjere. Užėmęs postą, jisai pasiskubino padaryti taiką su komunistiniais agresoriais Indokinijoje, atiduodamas jiems didelį plotą to buv. prancūzių kolonijos Azijoje.

m. Lietuvos Ev. Liuteronų sinodas išrinko Dr. Gaigalaitį senjoru ir patvirtino konsistorijos prezidentu. Tose pareigose išbuvo jis aštuonis metus. Vadovavimo darbas šiai naujai kuriamai institucijai nebuvo pavydėtinas. Šalia pakankamos bažnytinės erudicijos, šis darbas reikalavo kartais ir kietumo ir velionis panaudojo čia visą savo patyrimą ir autoritetą. Dėl pravedamų kai kurių bažnyčios vidaus tvarkymosi reformų, jis buvo kartais nemažai kritikuojamas ir puolamas. Ypač velionį skaudino, kad tai darė ir kai kurie, jo pastangas paviršutiniškai vertinę, siauražiūriai lietuvių. Šią bažnytinę veiklą aprašo jis Pragoje vok. kalba atspausdintame leidinyje "Die evang. - Luther. Kirche in Litauen".

Tų pačių metų rudenį jis buvo pakviestas į V. D. Universiteto ev. teologijos fakultetą docento pareigoms. 1933 m. Rygos Universitetas suteikė jam garbės daktaro laipsnį.

Bet šakotoje savo veikloje velionis rūpinosi užvis labiausiai jaunimu ir lietuviška ateitimi. Matydamas, kad lietuviškumas Klaipėdos krašte direktorijos išlaikomoje mokyklose težengia į priekį labai lėtai, jis dėjo pastangų, kad krašte būtų steigiamos privatinės lietuviškos pradžios mokyklos. Tam tikslui jis suorganizavo 1928 m. vadinamą Klaipėdos Krašto Mokyklų Draugiją. Ši draugija įsteigė krašte virš 50 lietuviškų pradžios mokyklų. Čia žilgalvis veikėjas lyg atsigrėbė. Jis buvo ilgas metus dėl lietuviškos mokyklos kovėjęs, dabar jo siekiami žymia dalimi išsipildė. Vietinių jaunesnių liet. mokytojų organizuojamos, šios mokyklos sparčiai plėtėsi ir pradėjo stelbti vokietybę palaikančias direktorijos mokyklas. Anomis gyvenimo aplinkybėmis tai buvo stipriausias lietuviškos kovos ginklas. Jose buvo mokoma ne vien lietuvių kalba, jos būdino ir apsnūdusią protėvių dvasią ir žadėjo tvirtą ir gražų lietuvišką rytojū.

Mokyklomis, prieglaudomis ir kitoki lietuvišku visuomeneis ar kultūros darbu velionis pasistatė sau gražų paminklą. Bet anais lietuvių sunkiais laikais šie dalykai nestojosi taip lengvai. Dėl jų reikėjo atkakliai dirbti, kovoti ir išstver-

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Photo Dr. Roger Samuel iš Mr. Carmel, Pa., reiškęs daugelį baimės dėl standartinių "stebuklingųjų vaistų", negu dėl rūkymo kenksmingumo, Amerikos Medikų Asociacijos buvo paskelbtas iškiliausiu šiu metų šeimos gydytoju.

Fordo filmai

Fordo Motorų kompanija išleido visuotiniam paskirstymui naujus dokumentalinius juduomuosius paveikslus apie savo susidūrimų tyrimų programą.

Visos krašto mokyklos ir organizacijos gali jų gauti iš Fordo filmų archyvų.

25 minučių garsinis filmas "Susidūrimas ir gyvybė" ir greta jo 10 minučių - "Susidūrimų tyrimai" rodo aktualius laboratorinius bandymus, kurių dėka buvo patobulinti įrankiams pakabinti lentos tamprūs pamušalai, saugios durų rankenos ir įdubęs vairo ratas; šie patobulinimai suvelkina sužeidimus susidūrimo ir suvažinėjimo nelaimėi įvykus.

Filmų turinį sudaro dveju iš eilės rodomų tikrų automobilių nelaimių, ekspertų ištirtų, demonstravimas.

Fordo filmų archyvų adresai: 16 East 52nd Street, New York 22, N. Y.; 4303 Telegraph Ave., Oakland, Calif.; ir 16400 Michigan Ave., Dearborn, Mich.

Paskolos bonų reikalai

Valstybinės paskolos taupymo bonų pardavimas vyksta gerai. Palyginant su pereinais metais, žymiai didesnis Cook apskrityje per spalio mėn. \$19,976,548. 5% daugiau negu pernai. Illinois valstybėje iš viso \$35,861,743. 12% daugiau per spalio mėn. negu pernai. Visose valstybėse 1955 metams kvota realizuota 87%, būtent \$499,400,000. Tai laikoma labai gerai.

Šios šviesios velionio gyvenimo savybės tegu kelia mūsų jėgas ir viltis ir mūsų šių dienų kovose. (GALAS)

Prisidėk prie Vasario 16-tos gimnazijos išlaikymo

Dr. Steponas Biežis

(Tęsinys)

Nuosavos patalpos

Prieš du metus Lietuvių Bendruomenė Vokietijoje, vyriausiai Pr. Zundės pastangomis ir drašga, įsigijo dabartines patalpas. Kai buvo perkama arba, tikriausiai pasakius, užperkama, tai tuo metu neturėta didesnis pinigų sumos, išskyrus užperkamosios. Užsidėta milžiniška obligacija. Ir kas gi tada galėjo tikrinti, kad reikiamų pinigų atsiras, ir tai laiku? Atsakomybę ir riziką buvo neišpasakytai didelė, tačiau, reikia nepamiršti, kad be atsakomybės, drąsos ir rizikos nieko didesnio neįvykinama.

Vokietijos Lietuvių Bendruomenė, pasitikiama lietuvių išeivijos solidarumu ir patriotizmu geriems tikslams, nesvyruojančiai ėmėsi šitokio žygo. Ir neapsiriko. Tiesa, mūsų spaudoje savu laiku buvo įvairių pareiškimų, nuomonų, jų tarpe nepalankių, net stipriai neigiamų. Girdi, permokėta ir netikusi geografinė vieta, ir t.t. Mes jį reikalą visai nesigiliname ir, žinoma, nederama mums tai vertinti. Tačiau mes visi septyni (greičiausiai ir kiti mačiesijai prisidėję prie mūsų) pareiškime ir pabrėžiame, jei ir keleriopai permokėta (kuo mes visai netikime), tad ir tuo atveju tai daugiau negu verta, nes geras ir tikrai geras darbas padarytas. Todėl nuo-

širdžiai sveikiname Bendruomenę ir gimnazijos vedėją už jų drąsą, iniciatyvą ir stiprų pasiryžimą. Ir tie, kurie buvo abejingi, jei pamatytų kas daroma, turėtų savo nusistatymą pakeisti.

Vasario 16 Gimnaziją turime ir ji yra vienintelė tokios rūšies laisvajame pasaulyje. Taip, ar ne? Prileiskime, kad jos vadovybė būtų susyrvavusi, netekusi ryžto ir pasitikėjimo. Kas tada būtų atsitikę? Šiandien greičiausiai jos, to lietuviškos židinio, neturėtume. Galime nedvejodami pasakyti, kad tokios vertybės kainos neturi ir doleriais to negalima vertinti. Už tautes išlaikymą nei kraujas, nei gyvybę nėra perbrangu. Dar kartą sveikiname vadovybes, linkėdami geriausias sėkmes.

Gimnazijos trūkumai

Nors Vasario 16-tos Gimnazija dabar šiaip taip išsiverčia, nugalėdama didžiausius sunkumus, bet yra daugybė reikalų, - tokių reikalų, kurie reikalauja neatidėliojamo dėmesio. "Daugelis jų būtinai tuojau. Ir tai ne tiek dėl patogumų, kiek dėl aktualio reikalingumo. Juo greičiau visa tai bus įvykinta, juo patį įstaiga bus našesnė, patogesnė, patrauklesnė ir, kas svarbiausia, bus sutaupyti pinigai. Vienaip ar kitaip tuos trūkumus visgi reikės pašalinti.

Pažvelkime bent jį kai kuriuos. Ant septynių akrų žemės ploto yra daug žolės, kuri dabar piauinama dalgiais, kas gaisina daug laiko ir, žinoma, brangiai atsieina. Piauinama mašina, kuri kainuotų apie 250 dolerių, labai palengvintų darbą.

Gal kokį organizaciją ar asmenų būrelis sukeltų tokią pinigų sumą.

Sienos iš lauko ir geležiniai ornamentai reikalingi dažymo tuojau.

Yra dalis nevertojamų patalpų, kurios reikalingos nemono pertaisymo, remonto, kad tiktų naudojimui. Gimnazijai jų reikia.

Gimnazijos virtuvė erdvi, bet jai daug ko trūksta. Pirmiausia ir svarbiausia tai atitinkami šaldytuvai, dėl kurių stokos su maistu dabar didelis vargas, ypač vasaros karštimetyje. Praverstų ir net būtina turėti atitinkamo dydžio įšaldymo (deep freeze) sandėlis, kuriame galėtų laikyti įšaldytus vaisius ir kitokius maisto produktus žiemos metui, kada šis maistas tiek brangus, kad neįperkamas. O tai būtina geros sveikatos išlaikymui ir pigesniai pragyvenimui. Tik įsivaizduokime kuri šeima, kad ir maža, šiandien Amerikoje begalėtų gyventi be moderniško šaldytuvo. O šioje gimnazijoje 160 augančio jaunimo, kurio geros sveikatos išlaikymui gera mityba privalo imti pirmenybę (dar pridėjus mokytojų ir patarnautojų), gyvena ir minta žiema ir vasarą be jokio šaldytuvo. Tai tikrai liūdna padėtis.

Į knygyną ateina nemažai periodinės spaudos, laikraščių ir žurnalų, bet nėra skaityklos, kurioje mokiniai laisvu laiku galėtų pasiskaityti lietuviškus laikraščius, žurnalus ir t.t. Tai neišpasakytai svarbu, kad vyresnieji turėtų progos susipažinti su lietuvių išeivijos aktualiu gyvenimu, jos uždaviniais, siekimais, bėdomis, vargais ir pastangomis Lietuvos laisvinimo

byloje. Juk iš jų tikrai tikimasi vadų, visuomenininkų, lietuviškų kultūrininkų, lietuviškos išlaikytojų ir stiprių kovotojų už Lietuvos nepriklausomybę atstatymą. Juk vyriausiai tam Vasario 16 gimnazija įkurta ir išlaikoma. Jie dabar susipažinę su mūsų gyvenimu ir išėję svietan nebebus naujokai, - iš pat pradžių pajęgs tiksliai įsijungti į lietuvišką bendrą veiklą. Skaitykla kaip tik tam galėtų tinkamai patarnauti.

Gimnazija išlaiko miklą ir jau spėjusią pasižymėti krepšinio komandą, šokėjus ir didelį chorą, kurie savo dariais pasirodymais vokiečių visuomenei gražiai imponuoja ir skleidžia lietuvišką idėją, patys giliau užsigrūdindami lietuviybėje. Tai labai didelės reikšmės veikla visam lietuviškam reikalui. To viso ne tik negalima sulaikyti, bet reikia plėsti. Tačiau tai visa reikalauja išteklių išieginams drabužiams, kostiumams ir kelionėms.

Mums besilankant Dr. V. Leterskis pastebėjo, kad dar esama 15,000 vokiškų markių neišmokėta už remontą, įrengimus ir maistą. Anot jo, jei šiandien pajėgtume išmokėti tuos 33,000 markių, tai neturėtume nė vieno pfenigio (cento) skolos. Esą kaip būtų malonu ir lengva ant širdies, kad pagaliau išbridome iš visų skolų. Supraskime, už skolas reikia nušimti mokėti, kas savaime padidina išlaidas. Juo greičiau skolos bus sumokėtos, juo pigiau atsieis gimnazijos išlaikymas. Tai nuo mūsų geros valios priklausys.

Mums besilankant gimnazijoje diena pasitaikė niūri, šalta ir lijo, nes jau buvo

tikrasai ruduo. Pastebėjus, kad šalta viduje ir kodėl šilumos neduodama, direktorius nedrąsiai paaiškino, kad esą reikią kraštutinio taupumo laikytis, reikią kurą taupyti aštriesiems žiemos šalčiams. Žinome, kad šaltas butas neima sveikaton ir mažina darbo našumą. Bet ką gi darysi, jei ištekliai neleidžia tinkamos ir reikiamos šilumos prabanga naudotis. Tiesiog neįjauk darosi girdint toki paaiškinimą, kuris daromas visai be jokių priekaištų ar nusiskundimų.

Čia paėmiau tik keletą pavyzdžių. Jų rasime ir daugiau. Čia tik pavaizdavau, ko Vasario 16 gimnazijai trūksta, ko būtinai reikalinga našesniai darbu, geresnės sveikatos ir moralės išlaikymui, na, ir patogesniai ir malonesniai gyvenimui, ko niekam negalime pavydėti.

Vasario 16-tos gimnazijos išlaikymas

Jei lietuviai pajėgė kuone visai išpirkti gimnazijos patalpas ir sukelti pinigų reikalingiausių remontui, išskyrus mirtą 33,000 markių skolą, kas sudaro apie 8,000 amerikoniškų dolerių, tai, rodosi, nebereikėtų kalbėti apie gimnazijos išlaikymą. Tikrumoje reikalas daug rimtesnis, reikalaujantis aiškesnio supratimo ir tikslesnio išsiaiškinimo. Į tikrovę pažiūrėkime iš arčiau.

Kai lankėme gimnaziją mūsų dėmesys buvo atkreiptas į du svarbius dalykus. Viena, kai kurie pirmiau susidariusieji rėmėjų būreliai, draugijos ir pavieniai asmenys jau toli yra atsilikę savo pažadais kas metą sumokėti pasiskirtas pinigų sumas.

(Atkeita iš 1-mo psl.)

sunkiau suprantamas. Jei Vlikui šiandien būtų duota kalbėtis su mūsų tauta, kalba būtų kitokia, kaip buvo 1944 metais. Neginčijamas ir bendras tebeprisilieka vyriausias Vliko uždavinys — kovoti už krašto išlaisvinimą. Vliką ir Lietuvoj ir tremty gaivino ir stiprino jo pastovus ir tiesioginis bendravimas su savaisiais.

Ne tik tam psichologiniam veiksmui atkurti, bet ir konsoliduoti apie save mūsų išėjimą ir ją laikyti aktyviam kovos fronte verčia Vliką visu veidu orientuoti į mūsų visuomenę emigracijoj ir ją laikyti savo jėgų šaltiniu. Vlikas turi visiškai nusileisti iš Olimpo ir sudemokratiuoti.

4. Prieš reorganizuojamą Vliką stovi dar vienas svarbus uždavinys — išvėdinti iš Vliko santykių Reutlingeno orą. Man jau anksčiau teko minėti, kad mūsų Vlikui būdinga dviejų jame bloku būvimas. Tai nėra politiniam gyvenime neįprastas reiškinys. Pas mane maža vilties, kad bloku Vlike išnyktų. Bet visų mūsų pareiga prieš Lietuvą — padaryti kas tik galima, kad santykiai Vlike pasidarytų netik formaliai korektiški. Bendram darbu Vlike reikia daugiausia; reikia padarais vienas kitu pasitikėjimo. Ir anksčiau, ir paskutiniame grupių atstovų pasikalbėjime su Alto Vykdomosios Komiteto žmonėmis buvo keliami mintis, kad būtų keistina Vliko struktūra, pavadant mūsų tautą atstovauti laisvajame pasaulyje demokratinį seimą metais Lietuvoj buvusioms pagrindinėms politinėms partijoms. Gal ateity atsistos realiai ir tas klausimas. Tuo tarpu imkime padėti, kaip ji yra. Santykių Vlike sanacijai reikia daug geros valios, ir bus didelis Vliko laimėjimas, jeigu jis, pradėjęs veikti naujose sąlygose ir naujoj sudėty, padarys viską, kad New Yorko oras būtų jam gaivus.

5. Prie šitos progos būtų Vlikui pravartu kaital painterpretuoti ir iš jo uždavinių. 1944 metų Vliko deklaracijoj pasakyta, kad respublikos vyriausybė, laikui atėjus, bus sudaryta Vliko. 6-am punkte stovi: "Respublikos Prezidento ir Seimo rinkimų įstatymai bus reformuoti pagal demokratinis rinkimų principus". 4-sis punktas, turėjęs reikšmės ir pateisinimo Lietuvoj, su kiekvienais metais netenka jos egzilėj ir gali būti tik savotiškai aiškinamas, atsižvelgiant būtinam reikalui sudaryti valdžios pobūdžio organą egzilinės vyriausybės formoje. Bet tas bus reikalinga Lietuvos išlaisvinimui artėjant. Vliko kompetencijų atveju, jam dera trumpas dėmesis: Vliko įgaliojimai ir įpareigojimai baigiasi Kybartų stoty, grįžtant į išlaisvintą Lietuvą.

Vliko Prezidiumas

Grupių bendru sutarimu, Vlikui siūloma sudaryti statute numatytą Vliko Prezidiumo organą. Jo pareigas ir kompetencijas siūloma apibūdinti šiaip: "Vliko Prezidiumas, veikdamas Vliko nutarimų ribose, atstovauja Vlikui, vadovauja jo laisvinimo politikai, instruktuoja, koordinuoja ir kontroliuoja Vliko laisvinimo organų veiklą". Reikalas Prezidiumą sudaryti buvo grupių vadovybių vieninai pripažintas.

Vlikas, rinkdamasis apirežioms sesijoms, turės daryti sprendimus svarbiausiais Lietuvos laisvinimo ir jos atkūrimo klausimais, vertinti jo sudarytų vykdomųjų organų veiklą, nustatyti jų darbų planus artimiausiam laikui, spręsti biudžetinius klausimus. Vadovauti Vliko kasdieni politikai, sekanč įvykius, suorganizuoti Vliko nutartų darbų vykdymą ir darbą prižiūrėti, in- struktuoti ir kontroliuoti kitų Vliko organų veiklą, palaikyti galimai pastovų kontaktą su lietuviškąja visuomene, daryti reikalingus žygius Lietuvos bylos atstovavimui ir jos gynimui — tam reikalingas Prezidiumas, kaip pastovus organas, veikiant ten pat, kur sesijoms renkasi pats Vlikas.

Nevisai buvo susiprasta dėl Prezidiumo ir Vykdomosios Tarybos veiklos apimtys. Suprantama, kad Prezidiumo, kaip ir paties Vliko funkcijos yra globalinio ir iš dalies vykdomojo pobūdžio. Buvo suprantama, kad Prezidiumas, veikdamas aukščiau jam skiriamų kompetencijų ribose, yra vyriausias vykdomasis organas, ir jo turi būti vadovaujami visi kiti. Palieka nepaaiškėjusi Vykdomosios Tarybos veiklos apimtys teritorine prasme. Kai buvo reikiama nuomonė, kad ir Vykdomosios Tarybos veikla turi būti taip pat globalinė, vadinasi ne tik Europoje, kyla klausimas, ar Prezidiumo ir Vykdomosios Tarybos veikla nesiskirs, įnešdama į jų dviejų organų santykius neaiškumą ir gal painiavos. Tą klausimą grupės pateikia spręsti pačiam Vlikui, priimant jo statutą, ir grupių dauguma buvo linkusi palikti klausimo sprendimą pačiam gyvenimui, pagal veiklos abiejų organų išdavas.

Vliko Prezidiumui tuo būdu skiriamas labai atsakingas uždavinys — būti svarbiuoju motoru laisvinimo akcijai vadovauti ir ją suintensyvinti.

Vykdomoji Taryba

Darydamas pasiūlymą Vykdomąją Tarybą palikti Europoje su visomis dabar jai priklausančiomis įstaigomis, grupių vadovybės turėjo galvoje Europos sektoriaus reikšmę bendram mūsų kovos fronte. Daugeliu atveju Europa yra jautriausias mūsų fronto baras, labiausia reikalingas veiklos sustiprinimo ir labiausia eksponuotas tiek Lietuvos atveju, tiek ir Europos Vakarų opinijos Lietuvos reikalui laimėjimui. Apie Vykdomosios Tarybos uždavinius jų visumoj čia netenka/daug kalbėti: savo darbe ji turi ilgesnių metų patirtį ir nustatytas veiklos gaires. Apie V. Tarybos artimiausių darbų planą bus šioj Vliko sesijoj atskirai kalbėta. Daug svarbiau yra tinkamos V. Tarybos sudarymas ir čia Vlikas stovi prieš nemažus sunkumus, kurie, tikiuos, bus nugalėti. (Dėl Vykdomosios Tarybos veiklos apimtys padarytas atskiras sesijos nutarimas. — Red.).

Tiek dėl Vliko ir jo organų reorganizacijos.

Bet Lietuvos laisvinimo organizacija nesiriboja Vliku ir jo sąkitytais organais. Tiek Vlikas, tiek Prezidiumas, tiek ir V. Taryba yra reikalingi organizuotos ir pastovios padėjėjų pagalbos, kaip informacijos ir propagandos aparatas, politinei akcijai įvairiuose kraštuose pagelbinių kolektyvų sudarymas, komisijos

studijiniam darbu, kaip dabar jau aiškėja, komisija aiškinimui ir deryboms su lenkais, Lietuvos reikalo atstovavimas bendrose rezistentų organizacijose ir srovijų internacionaluose, Europos apjungimo organuose, pastovaus kontakto palaikymui su Baltijos kaimynais. Statydamas sau siauresnį uždavinį, manau, kad Lietuvos laisvinimo organizacijos klausimai bus ir šioj Vliko sesijoj bent iš dalies liesti, svarstant dienotvarkėj turimus klausimus, arba Vliko bus pavesti spręsti Vliko Prezidiumui kartu su Vykdomąja Taryba. Norėčiau ypatingai pabrėžti informacijos ir propagandos reikšmę artimiausiam Vliko veiklos laikotarpiui, kuomet Lietuvos bylos aktualumo palaikymas tarptautiniame forume bus ypatingai svarbus ir sunkus. Veiklos sekmingumui bus, suprantama, būtina iš naujo peržiūrėti ir nustatyti veiklos programas, užsimojant ilgesniam laikui.

Čia noriu trumpai sustoti ties Vliko santykių su svarbiausiais lietuviškais veiksniais klausimu: su Altu, mūsų pasiuntiniais, Lietuvos Laisvinimo Komitetu ir Lietuvių Delegacija Pavergtųjų Tautų Asamblėjoj.

Tenka nuosirdžiai pasidžiaugti, kad Alto Vykdomasis Komitetas, kad ir su tam tikrais rezervais, sutiko, kad esamomis sąlygomis Vliko sesijos keliamos Amerikon. Jei neklystų, tų rezervų esminis abejojimas yra ar Vlikas, būdamas Amerikoj, nebandyt lauztis į Alto veiklos darumą. Noriu tikėti, kad to nebus. Ir kad to nebūtų, iš Vliko tenka reikalauti dviejų dalykų: stropaus laikymosi savo veiklos ir uždavinių ribose ir takto. Globaliai vadovaudamas Lietuvos laisvinimo kovai, Vlikas neprivalo pretenduoti būti Alto veiklos sava krašte ir savoj vyriausybės dirigentu. Santykių principas turi būti: pastovus kontaktas ir bendradarbiavimas su Altu darmaus susipratimo pagrindu.

Vliko santykiuose su mūsų pasiuntiniais buvo zigzagų. Ginčas dėl kompetencijų, Vliko veiklos pradžioj Vokietijoj ir jo griežčiau statytas, bendradarbiavimo pasėkoj su Lietuvos atstovais Washingtonė ir Londone nusto-

jo savo aštrumo. Susidurta su p. Lozoraičiu, ir iš esmės bendro pobūdžio klausimas virto beveik asmeniškų ginčų su diplomatų šefu. P. Lozoraičio 1951-ais metais birželio 25 dieną "pasiūlymas dėl kairiųjų susitarimo pavardų" yra jo užimtos pozicijos kraštutinis pavaizdavimas. Vlikas turėjo visišką pagrindo su pasiūlymu nesutikti. Atstovaudamas tautą Vakaruose, teisingai manė, kad kovą už Lietuvos išlaisvinimą veda pati tauta ir tik išlaisvinusi tauta galės atkurti valstybę, kokią pati panorės. Dėl to tautos pirmenybė, ypač dabartiniu metu, stovi prieš valstybės pirmenybę. Dėl to ir Vlikas laiko save įgalios globaliai vadovauti kovai kitų lietuviškųjų veiksmų padedamas. Vliko ginčas su p. Lozoraičiu įvažio pastaruojuoju laiku į aklą gatvę. Siekiant mūsų jėgų ir veiksmų konsolidacijos, nelieka kitos išeities, kaip ji buvo suformuluota Reutlingeno 1951 metų susitarimuose, ir būtent: atidėti į šalį ginčus dėl kompetencijų ir siekti suderinto bendradarbiavimo praktiškoj veikloj. Toks yra noras ir grupių sutartam 8-m punkte.

Vliko santykių nustatymas su LLK ir Lietuvių Delegacija AC-EN, tikiau, nesudarys jokių sunkumų. Abidvi organizacijos yra Vliko emanacija dirbti tam pačiam uždaviniui. Atsižvelgiant į ypatingą kad ir LLK padėtį, Vliko su juo santykiai turėtų būti paremti pastoviu kontaktavimu bendrai veiklos linijai laikyti, Vliko nustatomai. Santykių statusinis apipavidalinimas turėtų būti pavestas Vliko Prezidiumui, dalyvaujant kalbamų organizacijų atstovams.

Grupių įsitikinimu ir vieninigu sutarimu Vliko reorganizacijos reikalas yra pribrendęs, gal kiek ir pavėluotais. Keliant Vliko sesijas į Ameriką, tuo norima jis sustiprinti ir sudaryti galimai geresnes jo veiklai sąlygas. Noriu tikėti, kad Vlikas pilnai pritaris grupių vadovybių sutarties reorganizacijos punktam ir jau nuo paties Vliko pareis, kiek jis sugebės naujomis sąlygomis pasinaudoti. Pagrindinė sėkmės sąlyga — glaudus bendradarbiavimas su savąja išei-

Jaunimo organizacijų žiniai

Jaunimo organizacijų vienetai, kurie atskirose vietovėse turi savo patalpas, būklus, knygynėlius ar pan. ir norėtų juose reguliariai gauti žurnalą "Kari", apie tai praneša R. Keziui, 100 Cook St., Brooklyn 6, N. Y. Žurnalas bus siuntinėjamas nemokamai. Pranešant nurodyti adresą, kuriuo žurnalas turėtų būti siuntinėjamas ir kokia organizacija patalpą globoja.

vija šiame kontinente ir kituose kraštuose. Nelaukdami iš reorganizuoto Vliko stebuklų, kartu būkime įsitikinę, kad bendromis pastangomis mums pavyks nugalėti esančius sunkumus ir sekmingai vykdyti tautos Vlikui patikėtą uždavinį. Dabar vykstanti pirmoji Vliko sesija, atrodo, pilnai pateisino į reorganizaciją dėtą viltis.

Tikslus Suderinimas

Jūsų sveikatos reikalams geriausiai patarnauti moderni vaistinė, kuri-privalo turėti:

pilną sandėlį geriausių vaistų, naujausias medicinos išradimus, tobulai įrengtą ir tiksliais instrumentais laboratoriją, patyrusių farmaceutų staffą.
Mums malonu patvirtinti, jog mūsų vaistinė kaip tik turi toki pilną suderinimą.
Jeigu jums reikia bet kokių vaistų arba paruošti receptą, ką jūs negalite padaryti savo apylinkėje — praneškite apie tai mums ir pirmuoju pasūtu jūs gausite tai, ko pagirdaujate.

UNION DRUG CO.

The REXALL Store
35th and HALSTED STREET
(Siaurvytinis kampas)
Telefonas: YARds 7-6917
CHICAGO 8, ILL.

Aidara kasdien nuo 7 val. ryto iki 11 val. vakaro, o sekmadieniais nuo 10 ryto iki 8 val. vakaro.
Rašyti galite jūsų gimtąja kalba.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

NORA M. GUGIENĖ

SLA kuopose eina nominacijos. Teko patirti, kad dauguma SLA narių nominuoja Norą M. Gugienę SLA išdininko pareigoms.

STANDARD FEDERAL investmentų dauguma yra US valstybės bonuose ir Federalinėse įstaigos dalimi garantuotose veteranų paskolose, todėl STANDARD FEDERAL yra pati stipriausioji įstaiga visoje Amerikoje.

Turtas \$57,000,000.00
Atsargos Fondas \$1,500,000.00

TAUPYKITE STIPRIAUSIOJE TAUPYMO ĮSTAIGOJE. Atvykusiems klijams teikiamas greitas patarnavimas.

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

ISTAIGOS kasdien, ištiktant seštas, nuo 9 val. ryto iki 4 po pietų. VALANDOS: Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 valandos vakaro. Trečiadieniais visur neatvira.

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

ŽIEMOS VAKARAI PRAŠO KNYGŲ,

ypač tų, kurios parduodamos už visai žmonišką kainą ir kurias pradėjęs skaityti skaitysi neatsikvepdamas, kol pabaigsi. \$13.000 VERTES KNYGŲ DABAR TIK UŽ \$5.00! Tuojau kišk penkine į voka ir siusk, nes tokia proga atsitinka rečiau, nei aukso klodų suradimas.

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli, o nemylėt negali, kada mane skaitai. 311 psl., kaina \$2.00.

ČIKAGOS SEŠĖLIAI (novelės) sako: skaitai mane, nes aš parodau tau gyvenimą baisesnį, negu pats gyvenimas parodytų. 316 psl., kaina \$3.00. Ilustruota.

SIRDIES RŪMAI (romanas) sako: tik tada vaikščiosi širdies rūmuose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi... 449 psl., kaina \$4.00. Ilustruota.

SLIŪPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako: tik mane skaitydamas matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbų, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą. 652 psl., kieta viršeliai, kaina tik \$3.00!

VISOS 4 KNYGOS SYKIU tik už \$5.00! Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite:

DR. ALG. MARGERIS

3325 So. Halsted Street
CHICAGO 8, ILLINOIS

P. S. Puikiausia Kalėdų dovana — šitos knygos.

BUICK'AS

**LIETUVIŠKAS
AUTOMOBILIS**

**PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, -
TURĖSI RYTOJ!**

TAIČI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE. Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave. Tel.: Lafayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:
Pirmad. Antrad. Penktad. ir Šeštadieni 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryte iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

Now is the time

*** TO SAVE SENSIBLY -
* AND MAKE PROSPERITY
* PAY OFF FOR YOU!**

Today, we people of America are riding high on the greatest prosperity this country has ever known. Total national income over \$300,000,000,000!

It's wonderful! And it can continue — if we handle this prosperity with common sense. If each of us, as an individual citizen, manages his own financial affairs with care.

One of the most important things to do is to save sensibly — now. Right now, when your earning power is at a peak, put something away for yourself every payday — systematically. The best way is to sign up for U. S. Savings Bonds through the Payroll Savings Plan where you work. Another way is to buy Bonds regularly where you bank.

Here are three reasons why U. S. Savings Bonds should be an important

part of your investment program. They are safe — your principal is never subject to market fluctuation. They're sure — Bonds pay an average of 3% per year, compounded semiannually when held to maturity (9 years and 8 months). And they can go on earning 3% for another 10 years after that. They're liquid — you can always cash them, if you have to, after you've held them for two months.

Treasury Secretary Humphrey said, (on June 24, 1955), "We believe at this time of great prosperity that all of us — Government, business, and individuals alike — should exercise self-restraint in the use of public or private credit and the accumulation of debt." Let's apply his words to our private affairs — and preserve this prosperity for ourselves and our children!

*For your prosperity, and America's, too
— invest in U. S. Savings Bonds!*

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for not-for-profit donation, the Advertising Council and

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

KALĖDŲ DOVANOMS

DRABUŽIŲ, BALTINIŲ, PATALYNĖS, RANKSLUOSČIŲ

PIGIAU KAIP KITUR LIETUVIŠKOJE KRAUTUVĖJE

Joseph's Dry Goods Store

3218 So. Halsted Street

DIDELIS PASIRINKIMAS VYRAMS, MOTERIMS IR VAIKAMS: marškinių, kojinių, nosinių, darbo kelnų; suknelių, skarečių, baltinių; antklodžių, paklodžių, užvalkalų ir kitko.

KNYGA — GERIAUSIA KALEDŲ DOVANA

APYSAKOS IR ROMANAI

- Lietuvių autoriai:**
- P. Abelkis — Zemačių Krikštai. Istorinis romanas. 422 psl. \$3.50
 - P. Abelkis — Atlaidų Pavėsy. Istorinis romanas. 468 psl. \$4.00
 - Vytautas Alantais — Pragarų šovaištes. Romanas. 434 psl., gražiai įrėšta. \$3.50
 - Fulgis Andriūšis — Tipelis. Humoro romanai. 240 psl. \$3.00
 - Fulgis Andriūšis — Anoj pusėj ežero. Lyrinės apysakos. 162 psl. \$1.50
 - Aloyzas Baronas — Sodas už Horizonto. Romanas. 254 psl. \$2.50
 - Aloyzas Baronas — Debesys plaukia pažemiu. Romanas. 224 psl. \$2.50
 - Kazys Borūta — Baltaračio Meilė. 256 psl. iliustruota knyga. \$2.50
 - St. Būdas — Uždraustas stebulėlis. Romanas. 246 psl. \$2.60
 - Bronius Daubaras — MĖLYNA SUKNELE. Apysaka. 154 p. \$1.50
 - L. Dovydenas — Tūkstantis ir Viena Vasara. Romanas. I dalis. 218 p. \$3.00
 - L. Dovydenas — Naktys Karališkiose. Apysaka jaunimui. 168 p. \$2.00
 - L. Dovydenas — Broliai Domeikos. 260 psl. Premijutas romanas. \$2.50
 - Litadas Dovydenas — Per Klavusų čiužlytėle. Apysaka. 176 psl. \$2.20
 - Jurgis Glianda — Namai ant Smėlio Chicago, 1952 m., 221 psl. \$2.00
 - Jurgis Jankus — Paklydę Paukščiai. Romanas. I dalis. 172 psl. \$2.20
 - Jurgis Jankus — Paklydę Paukščiai. Romanas. II dalis. 225 psl. \$2.60
 - P. Jurkus — Pavasaris prie Varduvo. Pasakojimas. 175 psl. \$2.50
 - Marius Katiliškis — Užuostai. Apysakų romanas. 362 psl. \$3.50
 - P. Kesinys — Tarp žalsvų palapinių. Romanas. 292 psl. \$3.00
 - Juozas Kralikauskas — URVINIAI ŽMONES. Romanas. 266 p. \$2.75
 - A. Landsbergis — "Keliuonė". Premijutas romanas. 259 psl. \$2.50
 - Lazdynu Pelečia — Motulė Pavilio. Iliustruota. 43 psl. \$0.60
 - H. Lukševičius — Likimo žaismas. Romanas. 231 psl. \$2.50
 - Jonas Marcinkevičius — Kražių Skerdynės. Istorinis romanas. Lietuvoje premijuota knyga. I dalis. 324 puslapiai. \$3.00
 - Jonas Marcinkevičius — Kražių Skerdynės. Istorinis romanas. II dalis. 320 puslapiai. \$3.00
 - Alg. Margeris — Šliužtarniai. Amerikos lietuvių tautinio ir kultūrinio atsimimo laikų istorinis romanas. 652 psl., ištisai. \$3.00
 - Alg. Margeris — Širdies Romai. Romanas. 450 psl. \$4.00
 - Algirdas Margeris — Saulės Rustvė. Romanas. 312 psl. \$3.00
 - Nelė Mazalaitė — SAULĖS TAKAS. Romanas. 418 p. \$3.75
 - Nelė Mazalaitė — Mėnuo, vadina-mas medaus. Romanas. 220 psl. \$2.50
 - Nelė Mazalaitė — Negestis. Romanas. 260 psl. \$2.00
 - Adomas Mickevičius — Konradas Valenrodas. Istorinė apysaka. 98 psl. \$1.50
 - V. Mykolaitis-Putinas — Altorius Kesėly. Romanas. Trys dalys vienoje knygoje. 628 psl. \$6.00
 - P. Orinitaitė — Paslepta Žaidza. Jaujamartės takas. Romanas. 180 psl. \$2.00
 - Marija Radzevičiūtė — ZEMELĖ SVENTOJI. Apysaka iš lietuvių knygnešiu kovų. 182 psl. \$2.00
 - Satrijos Ragana — Senamė dvare. Apysaka. III leidimas. 176 psl. \$2.00
 - Alė Rūta — Tūmpa Diena. Premijutas romanas. 436 psl. \$4.00
 - Alė Rūta — Duktė. Apysaka. 250 psl. \$2.40
 - Jurgis Savickas — Šventoji Lietuva. Romanas. 248 puslapiai, gražiai įrėšta. \$3.00
 - Balys Sruoga. KAS BUS KAS NEBUS. BET ŽEMAITIS NEPRAZUS. Jauno vaikino nuotykių Napoleono laikais Lietuvoje. 206 p. \$2.50
 - R. Spalis — Gatvės berniuko nuotykių. Apysaka jaunimui ir senimui. 508 psl., gražiai ištisai. \$5.00
 - R. Spalis — ANT RIBOS. "Gatvės berniuko nuotykių" tęsinys. 482 p. \$5.00
 - I. Simonaitė — Aukštųjų šimono romanai. 458 psl. premijuotas romanas. \$3.50
 - Ignas Šeinus — Raudonas ir vinas. 328 psl. \$3.50
 - Ignas Šeinus — Kuprelis. 162 psl. Gražiai ištisai. \$2.00
 - Juozas Švaistas — Petras Širvo-kas. Lietuvių pasakų motyvais. 228 psl. \$2.75
 - P. Tulpė. Kalnų dvasia. Freiburgas. 1946 m. 206 psl. \$1.50
 - P. Tulpė. Tikro sargas. P. Abelkio leidykla. 151 psl. \$1.50
 - A. Vaičiulaitis — Valentina. \$2.00
 - Andrius Valuckas — Nemuno Šilnis. Romanas. I dalis. 280 psl. \$3.00
 - L. Zeikaus — "Laipiai ir Tolumas". Romanas. 241 psl. \$2.50
- VERSTINIAI VEIKALAI**
- F. M. Dostojevskis. Nusikaltimas ir baismė. I dalis. Romanas. \$3.00
 - F. M. Dostojevskio "Nusikaltimas ir baismė", II dalis. 258 psl. \$2.50
 - F. M. Dostojevskio "Nusikaltimas ir baismė", III dalis. 300 psl. \$3.00
 - M. Dostojevskio Pažemintieji ir Nuskrūstieji. Romanas. Išleido Nemuno. 266 psl. \$2.50
 - Thor Heyerdahl, KON TIKI. Nuotykių Ramiajame vandenynė. 414 p. Kaina. \$3.75
 - August Gallit — Tomas Nipernadis. Pagarsėjusio estų rašytojo romanas. 316 psl. \$2.50
 - N. Gogol "Mirusios sielos". M. Hiškinio vertimas. 290 psl. \$3.25
 - Mirko Julusis — Cezaris I dalis. Istorinis romanas. \$2.00
 - Mirko Julusis — Cezaris, II dalis. \$2.00
 - Mirko Julusis — Cezaris, III dalis. \$2.00
 - Arthur Koestler. Nulis ir begalybė. Romanas. Tūbingen, 1948, \$1.28
 - Faer Lagerkvist. Barabas. (1951 metais Nobelio premiją laimėjusi knyga), 212 psl. Kaina. \$2.25
 - Francois Mauriac, 1952 m. Nobelio premijos laureatas. Gimdytoja. Romanas. 134 psl. \$1.75
 - Francois Mauriac. Gyvacių lizdas. Romanas. 282 psl. \$2.00
 - Axel Munthe — San Michele knyga. I dalis, 328 psl. Parduodama tik kartu su II-ja dalimi. \$2.50
- Atsilankit arba siųskit money orderį pridėję 10c. knygos persiuntimui.

- Prosper Mèrimèe. Kolomba. Romanas. 222 psl. \$2.25
- Xiell Munthe — San Michele knyga. II dalis, 312 psl. Parduodama ir atskirai. \$2.50
- Guy De Maupassant. Moters širdis. Romanas. 268 psl. \$2.60
- W. S. Reymont. Kaimiečiai, I dalis. Romanas. 352 psl. \$3.00
- W. S. Reymont. Kaimiečiai, II dalis. Romanas. 384 psl. \$3.00
- W. S. Reymont. Kaimiečiai, III dalis. Romanas. 472 psl. \$3.50
- W. S. Reymont. Kaimiečiai, IV dalis. Romanas. 392 psl. \$3.50
- Roman Rolland — Petras ir Ljucija, 112 psl. romanas. Autorius yra Nobelio premijos laureatas. \$1.75
- M. Springborn "Paskutinis prūsų sukilėlis". Romanas. 197 psl. \$2.00
- L. Tolstojaus "Anna Karenina" I ir II dalis. Romanas. 437 psl. \$4.00.

NOVELĖS

- K. Barėnas. Giedra visad grįžta. Novelės. 215 psl., ištisai. \$3.00
- J. Glianda. Gėstanti saulė. Metmenys. 218 psl. \$2.00
- Ceslovas Grincevičius — Vidurnakčio vargonai. Neįtikėtinos istorijos. 134 psl. \$1.50
- Juozas Grušas. Pabučiavimas. Novelės. 156 psl. \$1.50
- Gabija. Literatūros almanakas. 550 pusl. \$6.50
- J. Jasmin. A Kiss in the Dark. Short stories (vertimas iš lietuvių kalbos). 150 psl. \$1.00. Ištisai. \$2.00
- Landsbergis-Mekas — Lėtas. Antroji proza. Gabija, 1951 m. \$1.25
- Nelė Mazalaitė. Gintariniai vartai. \$2.00
- Andrius Norimas — Naujas Veidas. Novelės. 274 psl. \$2.50
- R. Spalis — Didžiosios atgailos. Novelės. 354 psl. \$3.50
- Jurgis Savickis. Raudoni batukai. 134 psl. \$1.50
- Antanas Skėma — Šventoji Inga. Novelės. 226 psl. \$2.50
- J. Švaistas. Eldorado. Apyskaitės ir vaizdeliai. 150 psl., ištisai. \$1.80
- A. Vaičiulaitis. Kur Bakūzė. \$2.00
- Samanota. \$2.00
- Zemaitės rašai. Karas metu. Lietuvos Šeimos Fondo leidinys. So Boston, Mass. "Keleivio" spauda. 1917 m., 126 psl. \$1.00
- Povilas Gaučys — Pietų kryžiaus padangė. Pietų Amerikos žymenybių rašytojų novelių rinkinys. 480 psl. \$4.50
- Maupassant — Karoliai. 228 psl. \$2.50
- L. Pirandello. Pirmoji naktis. Novelės. 124 psl. \$1.50

Nancy Turner, 16 m., išdidžiai rodo savo Aberdeen Angus veisės buliuką "Julius" Chicago Tarptautinėje Galvijų parodoje laimėjusį čempiono vardą.

Skaitytojų Balsai

ALTas turi išlikti vieningas

Daug buvo kalbėta apie mūsų vadovaujančios Lietuvos laisvinimo kovai institucijos Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto konsolidaciją. Viensiem suprantama, kad tik vieninga visų laisvajame pasaulyje esančių lietuvių kova dėl Lietuvos išlaisvinimo gali duoti gerų rezultatų. Todėl ir VLIKą sudarančių grupių vieningumas yra būtinas Lietuvos laisvinimo darbe. Deja, VLIKE vieningumo pasiekti nepavyko. Vietoj vieningumo dvi tautininkiškosios grupės iš jo pasitraukė. Ar VLIKas bus pajėgesnis atlikti savo užduotį, tautininkiškų grupės pasitraukus galime tik spėlioti. Kol kas turime įvykdyti faktą, kad mūsų kovoje už Lietuvos laisvę nėra vieningumo lietuviškųjų politinių grupių ir kovos organizacijų tarpe.

KULTŪRINIAI VEIKALAI

- Dr. J. Balys. Lietuvių Tautosakos skaitiniai, I-ji dalis. Išleido "Patris". \$3.00
- Jonas Balys. Tautosakos Lobyname. I-II dalis. \$3.00
- J. Baltrušaitis. Lithuanian Folk Art. 248 psl., 80 iliustracijų, didelio formato. \$2.00
- Simanas Daukantas. BŪDAS SENOVĖS LIETUVIŲ KALNŲ IR ŽEMAIČIŲ. Romantiška Lietuvos istorija. 360 psl. \$3.50
- Dr. P. Jonikas. Lietuvių kalbos istorija. Gražiai ištisai ir kietus viršelius. 256 didesnio formato psl. \$3.00
- Dr. P. Jonikas. Gimtojo žodžio baroos. Bendrinės kalbos patariniai ir paaiškinimai. Chicago, 1952 m. \$1.50
- C. Jurgėlos. "History of the Lithuanian Nation". 544 psl. Kiet. apd. \$5.00
- Lietuvių Kalbos Vadovas. Tartinis, rašyba, kirčiavimas, kalbos dalykai. Žodynas 1950 m. \$4.50
- Lietuvių Archyvas. Bolševizmo metai. 438 psl. \$3.00
- Dr. J. Remeika — Lietuvos Pajūrio Padavimai. 112 psl. \$2.00
- A. Maceina. Jobo drama. Žmogiskosios būties apmąstymas. 240 psl. \$1.50
- P. J. Vizgirda. Vilnius The Capital of Lithuania. 190 psl., iliustruota. \$2.00
- D. P. Chantepeie de la Saussaye. Tikėjimų istorija. \$10.00
- Is kur galingi kiti vardas Lietuva. Etimologijos tyrimas. 24 psl. \$2.50.

SCENOS VEIKALAI

- Burkų Juzės Raštai. Drama. \$1.50
- Balys Sruoga. MILŽINO PAUNKS. ME. Trilogija. 174 p. \$2.50
- Vėduo "Prabočių šešėliai". 1954 m. leidykla. 182 psl. \$2.50
- Gyvyjeji numirėliai — Trijų veiksmų komedija. \$1.00
- Vargšas Tadas — Dviejų veizų komedija. 1952 m. Naujųjų leidykla. Kaina. \$1.00
- Audra žiedroje Trijų veiksmų komedija. \$1.00

ATSIMINIMAI IR BIOGRAFIJOS

- J. Aistis. APIE LAIKĄ IR ŽMONES. Literatūriniai atsiminimai. 250 pusl. Kaina. \$2.50
- Jeronimas Cicėnas. Vilnius tarp audrų. 568 psl. \$5.00
- Casey Devoickis — The Eager Beaver Regiment. 410 psl., didelio formato, gražiuose viršeliuose. \$7.50
- A. Garmus. Nemuno pakrantės. Atsiminimai iš senos carinės Lietuvos prie Nemuno. \$1.25
- Dr. K. Grinius. Atsiminimai ir mintys. Daug idomios medžiagos ir daug K. Grinius gyvenimo dar caristinėje Lietuvoje. \$2.00
- Juozas Gršmanauskas. Tolimieji Kvadrantai, New York 1952 m. \$2.00
- 192 psl. \$2.00
- Dan Kuraitis — Atsiminimai. \$2.00
- 208 psl. \$2.00
- Dan Kuraitis — Daug Kraštų. Daug žmonių. Kelionių aprašymai. \$2.00
- 240 psl. \$2.00
- Frank Lavinskas ir A. J. Banišauskas — Angliškųjų atsiminimai. Trys dalys vienoje knygoje. \$2.00
- 528 psl. \$2.00
- Kun. V. Rimšelis MIC TĖVAS PIJUS. 150 psl. \$2.00
- J. Petraitis. Kaip jie mus susaudė. 221 psl. \$1.80
- J. Petraitis — Laisvė ginant. Atsiminimai iš kovų su bolševikais ir bermontininkais. 200 psl. \$2.00
- Mykolas Sleževičius. Gyvenimas ir darbai. A. Rūko redaguota, žinomų visuomenininkų straipsniai. 342 psl., iliustruota, kietais viršeliais. \$5.00

Pranešimai susirinkimų ir parengimų

Sekmadienį, gruodžio 4 d., Hollywood salėje įvyksta Kestučio Pašalpo Klubo paskutinis šis metų susirinkimas. Šįkart bus renkami valdyba būsiantiems metams. Klubui labai svarbu, kad į valdybą įeitų žmonės, kurie supranta klubo reikalus ir kurių pulkas nemėša į Maskvą. Per eilę pastarųjų metų klubas turėjo gera valdyba, ji tikrai ir būsiantiems metams. Be valdybos rinkimų, bus ir kitų reikalų. Taip pat bus pranešimas apie klubo metinį parengimą, įvyks lapkričio 6 d. Klubo narijai praeimi dalyvauti. Prašėdies kaip visuomet, 1 valanda.

— J. Kondroška, koresp.

Lietuvių Kalbos Draugijos Chicago skyriaus valdyba kviečia visus narius ir kitus tautiečius atvykti į diskusinį susirinkimą, kuris bus gruodžio 4 d. (sekmadienį), 4 val. po pietų, Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St. Susirinkime bus diskutuojamas "Lietuvių kalbos likimas jaunojoje kartoje", apie ką ir anksčiau buvo diskutuota, bet dėl laiko stokos, nebaigta.

— Skyrėjas valdyba.

Krakiškių Draugiško Klubo priešmetinis posėdis įvyks nedėlio, gruodžio 4 d., 2 val. po pietų Vainuto svetainėje, 4256 So. Maplewood. Visi nariai kviečiami būti posėdyje. Bus renkami valdyba 1956 metams, turime išrinkti tinkamus viršininkus, nes nuo jų priklauso klubo gerovė. Taipgi yra naujų reikalų aptarti. Nesivėluokite, nes posėdis pradedamas laiku. Kurie esate užsiliepi su mokėsiams, turėsite progą užsimokėti.

— Koresp.

Cicero Našlių ir Našliukų Draugiško Klubo priešmetinis susirinkimas įvyks penktadienį, gruodžio 2 d., 8 val. vak. Club Joan, 1500 So. 49th Ave., Cicero. Visi nariai, es kviečiami gausiai atsilankyti, nes bus renkami valdyba 1956 metams. Todėl visu narių pareigai dalyvauti ir išrinkti tinkama valdyba, kuri vėstu klubo reikalus gerai.

— K. Kazlauskas, rašt.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Chicago skyr. narių visuotinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, gruodžio 3 d. (šeštadienį), 7 val. vak., ponų O. ir V. Šimku bute, 4645 So. Keating Ave. Visus skyr. narius ir kitus tautiečius, norinčius būti Vilniaus Krašto Liet. Sąjungos nariais, kviečiame atvykti į šį susirinkimą, kviečiame. — Skyr. valdyba.

North West Lietuvių Muterų Klubas turės priešmetinį susirinkimą ponios Zalnieriūtės namuose, 1968 W. Cullom ir Damen Ave. kamps (4300 North), šeštadienį, gruodžio 3 d., 7 val. vak. Visos narės prašomos dalyvauti ir laiku susirinkti.

— Ona Alekšienė, kl. sekr.

SLA 129 kuopos priešmetinis susirinkimas įvyks gruodžio 4 d., sekm., 1 val. po pietų lietuvių bažnytinėje svetainėje, 713 W. 18th St. Bus renkami kuopos valdyba 1956 metams ir Centro valdybos nominacijos. Taipgi turėsime ir kitų svarbių reikalų svarstyti. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Tėvų komiteto vardu.

— Vyř. Labanuskas.

ATIAS Chicago skyr. valdyba ir Techn. Spaudos Sekcijos vadovė šaukia spaudos sekcijos susirinkimą gruodžio 4 d., 3:30 val., sekmadienį, Hollywood svet. 2417 W. 43rd St., profesinės spaudos reikalams aptarti. Visi nariai, nori prisidėti prie techninės spaudos ugdymo, kviečiami dalyvauti.

NAUJOJI SK. VALDYBA
ATIAS Chicago sk. valdyba parengiama pasiskirstė: pirm. J. Mulokas, vicemėm. ir v-bos igaliotinis Technikos žodyne G. J. Lazauskas, sekr. J. Varnakolis, išd. J. Sakalauskas, narvs E. Jasinskas. Valdybos adresas (form.): 2324 W. 66th Place, Chicago 29, Ill. Tel.: RE 7-2296

Revizijos komisija: St. Švedas, J. Ruokis ir J. Jurkėnas.
— G. J. Lazauskas, V-bos g. j. sk. reikalams.

PRANEŠIMAI SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ

Sekmadienį, gruodžio 4 d., Hollywood salėje įvyksta Kestučio Pašalpo Klubo paskutinis šis metų susirinkimas. Šįkart bus renkami valdyba būsiantiems metams. Klubui labai svarbu, kad į valdybą įeitų žmonės, kurie supranta klubo reikalus ir kurių pulkas nemėša į Maskvą. Per eilę pastarųjų metų klubas turėjo gera valdyba, ji tikrai ir būsiantiems metams. Be valdybos rinkimų, bus ir kitų reikalų. Taip pat bus pranešimas apie klubo metinį parengimą, įvyks lapkričio 6 d. Klubo nariai praeimi dalyvauti. Prašėdies kaip visuomet, 1 valanda.

— J. Kondroška, koresp.

Lietuvių Kalbos Draugijos Chicago skyriaus valdyba kviečia visus narius ir kitus tautiečius atvykti į diskusinį susirinkimą, kuris bus gruodžio 4 d. (sekmadienį), 4 val. po pietų, Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St. Susirinkime bus diskutuojamas "Lietuvių kalbos likimas jaunojoje kartoje", apie ką ir anksčiau buvo diskutuota, bet dėl laiko stokos, nebaigta.

— Skyrėjas valdyba.

Krakiškių Draugiško Klubo priešmetinis posėdis įvyks nedėlio, gruodžio 4 d., 2 val. po pietų Vainuto svetainėje, 4256 So. Maplewood. Visi nariai kviečiami būti posėdyje. Bus renkami valdyba 1956 metams, turime išrinkti tinkamus viršininkus, nes nuo jų priklauso klubo gerovė. Taipgi yra naujų reikalų aptarti. Nesivėluokite, nes posėdis pradedamas laiku. Kurie esate užsiliepi su mokėsiams, turėsite progą užsimokėti.

— Koresp.

Cicero Našlių ir Našliukų Draugiško Klubo priešmetinis susirinkimas įvyks penktadienį, gruodžio 2 d., 8 val. vak. Club Joan, 1500 So. 49th Ave., Cicero. Visi nariai, es kviečiami gausiai atsilankyti, nes bus renkami valdyba 1956 metams. Todėl visu narių pareigai dalyvauti ir išrinkti tinkama valdyba, kuri vėstu klubo reikalus gerai.

— K. Kazlauskas, rašt.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Chicago skyr. narių visuotinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, gruodžio 3 d. (šeštadienį), 7 val. vak., ponų O. ir V. Šimku bute, 4645 So. Keating Ave. Visus skyr. narius ir kitus tautiečius, norinčius būti Vilniaus Krašto Liet. Sąjungos nariais, kviečiame atvykti į šį susirinkimą, kviečiame. — Skyr. valdyba.

North West Lietuvių Muterų Klubas turės priešmetinį susirinkimą ponios Zalnieriūtės namuose, 1968 W. Cullom ir Damen Ave. kamps (4300 North), šeštadienį, gruodžio 3 d., 7 val. vak. Visos narės prašomos dalyvauti ir laiku susirinkti.

— Ona Alekšienė, kl. sekr.

SLA 129 kuopos priešmetinis susirinkimas įvyks gruodžio 4 d., sekm., 1 val. po pietų lietuvių bažnytinėje svetainėje, 713 W. 18th St. Bus renkami kuopos valdyba 1956 metams ir Centro valdybos nominacijos. Taipgi turėsime ir kitų svarbių reikalų svarstyti. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Tėvų komiteto vardu.

— Vyř. Labanuskas.

ATIAS Chicago skyr. valdyba ir Techn. Spaudos Sekcijos vadovė šaukia spaudos sekcijos susirinkimą gruodžio 4 d., 3:30 val., sekmadienį, Hollywood svet. 2417 W. 43rd St., profesinės spaudos reikalams aptarti. Visi nariai, nori prisidėti prie techninės spaudos ugdymo, kviečiami dalyvauti.

NAUJOJI SK. VALDYBA
ATIAS Chicago sk. valdyba parengiama pasiskirstė: pirm. J. Mulokas, vicemėm. ir v-bos igaliotinis Technikos žodyne G. J. Lazauskas, sekr. J. Varnakolis, išd. J. Sakalauskas, narvs E. Jasinskas. Valdybos adresas (form.): 2324 W. 66th Place, Chicago 29, Ill. Tel.: RE 7-2296

Revizijos komisija: St. Švedas, J. Ruokis ir J. Jurkėnas.
— G. J. Lazauskas, V-bos g. j. sk. reikalams.

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLES VISOMS PROGOMS
2443 W. 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

URBA
Gėlės Mylintiems Vestuvėms Banketams Laidotuvėms Papuošimams.
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu ir Visas Pasaulio Dalis.
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GĖLININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Atkarpų papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
3519 So. Harlem Avenue
PORTSMOUTH 7-9070

John F. Eudeikis
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir didžiausia Laidotuvių Istaiga
AMBULANCE DIENA IR NAKTI
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741—1742 ir LAFayette 3-9851
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAFayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES, 1390 kl.
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

LIŪDESIO VALANDOJE ŠAUKITE
MAŽEIKA & EVANS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
3 ATSKIROS VĖSINAMOS KOPLYČIOS
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiems kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų.

A. PETKUS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILLINOIS
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 TOWNhall 3-2109

KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE
NARIAI
Chicago Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTI.
★ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711
ALFRED VANCE
177 WOODSIDE RD., Riverside, Ill. Tel.: OL 2-5245
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572
GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911
LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228
VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401
ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"
NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. —FRIDAY, DECEMBER 2, 1955

MIDLAND
Savings and Loan Association
Mes mokame 3 1/2%
PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ
4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

AMERIKOS LIETUVIAI NEPRIPAŽINTI

Mes esame girdėję senatorius, kongresmonus ir gubernatorius prieš rinkimus sakant palankias ir pažadų pilnas kalbas, kad padės mūsų tautos žmonėms, pabėgusiems iš komunizmo replių. Bet kai prisieina pažūrėti į realius faktus, pasirodo, kad tos politiškos kalbos ir pažadai nėra ištesėti. Pav. mes turime akta, vadinamą Refugees Relief Act of 1953 (Public Law 203), kurį 83-čias Kongresas patvirtino 1953 m. rugpjūčio 7 d. Tas Kongreso išleistas aktas davė autoritetą įsileisti į Jungtines Amerikos Valstybes 214,000 tremtinių ir pabėgėlių iš komunistinio "rojaus". Šis aktas įgalioja, kad tie visi pabėgėliai būtų įleisti į laisvą Amerikos demokratiją laikotarpyje nuo 1953 m. rugpjūčio 7 d. iki 1956 m. gruodžio 31 d.

Aktas pažymi, kad tos 214,000 specialių vizų būtų paskirstytos maždaug taip:

- (1) 4,000 vizų bus išduota našlaičiams iki 10 metų amžiaus;
(2) 5,000 vizų gaus tie pabėgėliai, kurie legaliai atvyko į U. S. A. ne kaip emigrantai prieš 1953 m. liepos 1 d.

(3) 55,000 vizų bus išduotos įvažiuoti vokiečiams, išvarytiems iš savo namų (German expelled), kurie dabar gyvena Vokietijos Federalinėje Respublikoje, vakariniuose Berlyno sektoriuose arba Austrijoje.

(4) 10,000 vizų bus išduota pabėgėliams, gyvenantiems Europos kontinento ribose tų šalių, kurios priklauso North Atlantic Treaty Organization, ir taip pat gyvenantiems Turkijoje, švedijoje, Irane ir laisvoje Triesto teritorijoje.

(5) 35,000 vizų bus išduota pabėgėliams, gyvenantiems Vokietijos Federalinėje Respublikoje, vakariniuose Berlyno sektoriuose arba Austrijoje.

(6) 2,000 vizų gaus tie pabėgėliai, kurie per Antrąjį Pasaulinį karą buvo nariai Lenkijos ginkluotų jėgų ir buvo garbingai iš kariuomenės atleisti ir kurie šio akto išleidimo dieną gyvena Britų salose ir nebuvo įsigiję Britų pilietybės.

(7) 45,000 vizų pabėgėliams italų etniškos kilmės, kurie šį aktą išleidžiant gyveno Italijoje arba Triesto laisvoje teritorijoje.

(8) 15,000 vizų pabėgėliams italų etniškos kilmės, kurie šį aktą išleidžiant gyveno Italijoje arba Trieste ir kuriems gali būti pritaikytos pirmenybės pagal Immigration and Nationality Act, section 203(a) paragrafus 2-ra, 3-čią ir 4-tą.

(9) 15,000 vizų pabėgėliams graikų etniškos kilmės, kurie šį aktą išleidžiant gyveno Graikijoje.

(10) 2,000 vizų graikų etniškos kilmės pabėgėliams, kuriems gali būti pritaikytos pirmenybės pagal viršuje minėtą Immigration and Nationality Act, kuris palengvina atitraukimą artimų giminių.

(11) 15,000 vizų olandų etniškos kilmės pabėgėliams, kurie gyvena Olandijoje šį aktą išleidžiant.

(12) 2,000 vizų olandų etniškos kilmės pabėgėliams, kuriems palengvintas atvažiavimas pagal Immigration and Nationality Act.

(13) 2,000 vizų pabėgėliams, kurie gyvena Tolumuose Rytuose Amerikos konsulo įstaigos rajone.

(14) 3,000 vizų papildomai pabėgėliams, kurie gyvena Tolumuose Rytuose.

(15) 2,000 vizų pabėgėliams kinų etniškos kilmės, kurių pasakeliauti Jungtines Amerikos Valstybes yra patvirtinti Kinijos Tautinės Valdžios atstovo.

(16) 2,000 vizų bus išduota pabėgėliams, kurie išleidžiant šį aktą turėjo teisę gauti pagalbą iš United Nations Relief and Works Agency Palestinos pabėgėliams Artimuose Rytuose.

Mės didžiuojamės, kad esame lietuviai ir ištikimi Amerikos piliečiai. Mūsų tautos žmonės yra atsižymėję tuo, kad mėgsta įsigyti nejudamą turto nuosavybę. Išgijęs mažą ar didelį nejudamą turtą, lietuvis gražiai jį užlaiko. Gražiai užlaikoma nuosavybė yra brangiau įvertinama, ir lietuviai moka didesnius taksus už kitus piliečius, kurie mėgsta išleisti pinigus "grajindami arkliauks" ir pan. Betgi šiame įstatyme, Public Law 203, lietuviai pabėgėliai ir jiems išduotinių vizų skaičius nėra specialiai pažymėtas. Žinoma, esant lietuvių ir matant tokią akta, prisieina susimąstyti, kad su lietuviais yra nesiskaitoma.

Kur priežastis

Mūsų lietuviai, tiek pirmiau atvažiavę, tiek dabartiniai pabėgėliai, yra susiskaldę į įvairias organizacijas, o tose organizacijose pasidarė dideli komplikuoti ginčai ir mūsų nedidelė lietuvių tautinė grupė palieka bei politinės svarbos. Politikieriai labai gerai seka tautinių grupių istorijas. Jie žino, kad graikai, žydai, italai ir lenkai yra susiorganizavę į vieningas religines ir politines grupes, ir todėl su jais reikia skaitytis. Pav. New York mieste dominuoja italai ir žydai, todėl New Yorkas parsitraukė 1,000 italų kirpėjų (barbers), ir tai vis dėl to, kad tame mieste italai yra stipriai susiorganizavę. Graikai taip pat stipriai stovi politiškai ir ekonomiškai. Netgi yra sakoma: "Kai du galkai susitinka, ką jie daro?". Atsakymas: "Jie nusiperka restoraną".

Mūsų naujieji lietuviai, taip kaip ir senieji, sukėlė labai daug ginčų ir pradėjo vienas kitą žeminti. Negana to, susiskaldę į labai daug mažų bejėgių organizacijų. Visos organizacijos, rodos, būtų reikalingos, bet mes turėjome labai daug senų organizacijų, kurios buvo priverstos susijungti į vieną didelę, stiprią organizaciją. Ta organizacija yra Amerikos Lietuvių Taryba, kuri atliko ir atliks svarbius ir naudingus darbus.

Pamatęs šiuos paduotus skaičius įvairių tautų tremtinių, kuriuos Kongresas yra sutikęs įsileisti į U. S. A., kiekvienas lietuvis (seniai ar naujai atvažiavęs) turėtų pamąstyti, kodėl jo broliai arba seserys lietuviai yra užmiršti ir kodėl nėra parodytas specialus skaičius, kiek lietuvių pabėgėlių bus įleista į Jungtines Amerikos Valstybes. Šis klausimas yra svarbus, ir būtina reikalinga, kad visos mažos lietuvių organizacijos susijungtų į vieną stiprią, didelę organizaciją.

Dr. Dundulio paskaita

"Ligų gydymas senovėje ir šiandien" yra tema, kuria šį sekmadienį, gruodžio 4 dieną, kalbės Dr. T. Dundulis. Paskaita vyks Lietuvių Auditorijoje, 3133 S. Halsted St. Ji prasidės lygiai 2-ą valandą po pietų.

Dr. Dundulis savo laiku yra aktyviai veikęs lietuvių visuomeniniame judėjime. Jis sakė kalbas minguose ir ruošė paskaitas iš mokslo srities. Sekmadienį jis palies senuosius ir naujuosius gydymo būdus, gydymo evoliuciją. Paskaitai pasibaigus, lektorius atsakinės į klausimus. Įėjimas į paskaitą nemokamas. Čikagiečiai kviečiami atvykti.

Literatūros Draugija

Lietuvių kalbos diskusijos

Lietuvių Kalbos Draugijos Chicago skyrius šaukia šio skyriaus narių ir kitų tautiečių susirinkimą, kuriame bus diskutuojamas lietuvių kalbos likimas jaunojoje kartoje. Šiuo klausimu ir anksčiau buvo apvaliojo stalo diskusijos, kuriose tik diskutantai (red. A. Sakalas, stud. Macevičius, prof. Dr. P. Jonikas bei mokytojai J. Kreivėnas ir D. Veilėka) plačiau išdėstė savo mintis šiuo klausimu. Iš klausytojų, dėl laiko stokos, mažai kam teko pasisakyti, todėl buvo parengta, kad šios diskusijos būtų tęsiamos kitame susirinkime. Dabar, diskutantams sutikus, šios diskusijos bus tęsiamos šį sekmadienį (XII.4 d.), 4 val. popiet Lietuvių auditorijos salėje. Besidomintiems lietuvių kalbos likimu, patartina šiose diskusijose aktyviai dalyvauti!

A. Tulas

Ją padėti lietuviams pabėgėliams.

Mūsų šalis yra politinė demokratija, kuri veikia pagal žmonių nusistatymus, pageidavimus ir norus, todėl nėra reikalo pykti ant mūsų demokratijos, bet vietoje to reikia pilnai dalyvauti politikoje ne vien tik individualiai, bet ir kaip organizuota grupė. Kitais žodžiais sakant, demokratijoje visad gali sau padėti, jeigu priklausysi gerai suorganizuotai ir politinės reikšmės turinčiai grupei.

Gražus Kalėdinių Atviručių Rinkiniai

Dailininko Pauliaus Augiaus lietuviškais motyvais pieštų įvairių spalvotų 12 kalėdinių atviručių rinkinys su lietuviškais užrašais.

Amerikos lietuviškas dailininkės Ellen Putrytės 10 puikių spalvotų atviručių su lietuviškais įrašais.

10 įvairių dailininkų įvairaus dydžio puikių atviručių rinktinė su angliškais sveikinimais ir lietuviškais įrašais.

Kiekvienas šių rinkinių su vokais \$1.00 atvirutėms tekainuoja

Pingus čekiu arba Money Orderiu siųskite tokiu adresu:

NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Reta naujiena

Užsisakykite iki gruodžio 10 dienos, 1955: 1. Tumo-Vaižganto Raštus ir biografiją, 2. S. Raštikio Kovosė dėl Lietuvos I ir II dalį, 3. V. Putino Altorių Sešėly, 3 tomas ir visą eilę kitų vertingų knygų, kurių išvardinti neįmanoma. Be to rašomos-siuavimos mašinos, radio-foto aparatai ir laikrodžiai. Visas šitas vertingas prekes gausite specialiomis kainomis pas J. KARVELI, 3322 So. Halsted St., Chicago, Ill. Yards 7-0677. NEPRALAIKITE ŠIOS PROGOS. (Sk.)

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

ATIDEDAMAS INŽINIERIŲ SUSIRINKIMAS Skelbtas inžinierių susirinkimas šių metų gruodžio 4 d. 3:30 val. po pietų Hollywood salėje dėl susidėjusių aplinkybių atšaukiamas. Susirinkimas spaudos reikalams įvyks gruodžio 11 d. 4 val. po pietų Lietuvių auditorijoje, 3133 S. Halsted St. Spaudos sekcijos vadovas

HOUSE OF RULAH Taisome sugedusias lėles. Turime lėlių kolektoriams, lėlėms kepuraičių ir būdingų drabužėlių. Lėles nuomojame, pagaminame jas pagal užsakymą. Turime puikiausiu naujovių ir dalykėlių įvairioms šventėms. 418 SO. PULASKI — KE 3-8916

Paveiksle matomi lietuviškos Dainos Kavalieriai šį vakarą dainuos Povilo Šaltimiero radijo valandoje. Pradžią lygiai 8:00 val. vakaro. Stotis WGES, 1390 kilocycles.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS pataria: 1. Nepraleiskit visų uždirbtų pinigų. Taupykit nors dalį. 2. Pinigams padėti nereikia važinėti. Juos galite pasiūsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas. 3. Planingas taupymas visados moka gerus dividendus. 2202 W. CERMAK ROAD Virginia 7-7747 JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. Chartered and Supervised by the U. S. Government

MISS ELLEN PUTRIS atviruko pavyzdys. Gražus Kalėdinių Atviručių Rinkiniai. Dailininko Pauliaus Augiaus lietuviškais motyvais pieštų įvairių spalvotų 12 kalėdinių atviručių rinkinys su lietuviškais užrašais.

Dr. Juzė ir Dr. Kešutis AGLINSKAI GYDYTOJA-JAS IR CHIRURGE-GAS 2300 WEST 51st STREET VALANDOS: Pirm., antr., 10-12, 2-4 ir 6-9 popiet. Ketvirtad., penktad. 2-4 ir 6-9 popiet. Šeštadienis 10-12, val. popiet. Tel. Ofiso: Prospect 6-1795 Rezid.: G.Rovehill 6-5603

DR. ANNA BALIUNAS AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS PRITAIKO AKINIUS 6322 SO. WESTERN AVENUE Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadienis nuo 10 ligi 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus. Ofiso telefonai: Prospect 8-3229 Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076

DR. S. BIEŽIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3148 WEST 63rd STREET Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas. Rez.: 3241 WEST 66th PLACE Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS PHYSICIAN AND SURGEON 2434 WEST 71st STREET CHICAGO, ILL. Telefonai: Ofisas: HEMlock 4-5849 Rezidencija: HEMlock 4-2324 OFISO VALANDOS: Pirmad., ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiktai susitarus. Ofiso telefonai: Virginia 7-0036 Rezidencijos: BEVERly 8-8244

DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 ARCHER AVENUE Ofiso valandos: Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Šeštadienis nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadienį pagal sutartį.

DR. J. GUDAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 756 WEST 35th STREET Kampas Halsted ir 35-tos gatvės Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 popiet.

DR. BR. GAIZIUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4055 ARCHER AVENUE (Kampas Archer ir California Ave.) VAL.: 2-4 po pietų ir 6-8 vakare, seštadieniais 2-7 p. p., išskyrus sekm.

DR. S. GESTAUTAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2624 West 71st Street (Kampas 71st ir Talmán Ave.) Priėmimo valandos: Kasdien nuo 7 iki 9 vak. Sekmadieniais tiktai susitarus.

DR. K. GUDAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 10756 SO. MICHIGAN AVE. Val.: Kasdien 9-12 val. ryto, 1-4 val. p. p. ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiad. Seštad. 10-3. Kitu laiku — susitarus.

DR. A. JENKINS PHYSICIAN AND SURGEON (Lietuvis Gydotojas) 2500 WEST 63rd STREET Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakaro. Trečiad. ir seštad. uždaryta. Ofiso telefonai: Prospect 6-3838 Rezid. telefonai: REPUBLIC 7-9199

DR. Aldona A. Juska AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAIKO AKINIUS Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius. 2422 W. MARQUETTE ROAD

DR. P. KISIELIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill. Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Šeštadieniais 12-4 val. Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

DR. N. Kriauceliunaitė GYDYTOJA IR CHIRURGE Specialistė Moterų Ligų ir Akušerijos Val.: 11-2 ir 7-9 vak., seštad. 1-4 p. p. Kitu laiku pagal susitarimą. Adresas: 2750 W. 71st ST. (Kampas 71st ir California) Tel.: Ofiso ir rezidencijos RE 7-4146

DR. Emily V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURGE 4146 SO. ARCHER AVENUE Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30 Daily afternoons. Vakaris: pirmad., antrad., ketvirtad. 6-8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

DR. A. Valis - Labokas GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Spec. Moterų Ligos 3267 SO. HALSTED STREET Telefonai: DANube 6-1124 Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro. Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

DR. Julia Monstavičius GYDYTOJA IR CHIRURGE Moterų ir vaiku ligos 10748 SO. MICHIGAN AVE. Tel.: PU 5-6766 - Rez. tel.: EN 4-4979 Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. po pietų kasdien, išskyrus trečiadienius. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. po pietų.

DR. A. MACIŪNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Spec. chirurginės ligos 2423 WEST 65th STREET Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8. Šeštadienį 2-4 val. po pietų. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

DR. CONSTANCE O'BRITIS PHYSICIAN AND SURGEON 2408 WEST 63rd STREET Tel.: HEMlock 4-5524 Hours by appointment only.

DR. Juozas PAUKŠTYS DANTŲ GYDYTOJAS 4253 ARCHER AVENUE (ėjimas iš Whipple St.) Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p. 7-9 p. m. Šeštadienis 10-12. Trečiadieniais uždaryta. Telefonai: LA 3-4949 — namų CE 3-7786

DR. STRIKOL GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4645 SO. ASHLAND AVENUE Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8. Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus. Ofiso telefonai: YARDS 7-4787 Namų telefonai: Prospect 6-1930 Jei neatsiliepiate viršutiniai telefonai, šaukite Midway 3-0001

DR. P. STRIMAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1724 WEST 47th STREET (kampus 47th ir Hermitage) Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Sešt. 2-6 val. popiet, išskyrus sekmad.

DR. A. Z. ŠAULYS GYDYTOJA IR CHIRURGE 4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211) Pirm., antr., ketv. ir penktad. 6:30-8:30 val. vak. Seštad 2-4 val. popiet.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos. Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St. (antras namas nuo Western Ave.) Tel.: Prospect 1-233 arba WE 6-5577 Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro, antrad., trečiad. ir penkt. 6-9 val. vak. ir seštad. 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS CHIRURGINĖS LIGOS Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123 6255 SO. WESTERN AVENUE Rezid. telefonai: Prospect 6-8484 Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vakare.

DR. J. VAITAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1407 SO. 49th COURT, CICERO Kasdien 10-12 ryto ir 5-8 val. vak. Šeštadieniais 10-2. Ofiso ir buto telefonai: OLYmpic 2-1381

DR. V. VILEIŠIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 802 WEST 31st STREET (kampus Halsted ir 31-os gatvių) Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų. Sekmadieniais uždaryta.

DR. Ona Vaškevičiūtė (VAŠKEVICIŲTĖ) GYDYTOJA IR CHIRURGE 6248 SO. KEDZIE AVENUE Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; seštad. 1-4 popiet, trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 6400 SO. KEDZIE AVE. Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą. Telefonai: HEMlock 4-7899 Namų telefonai: Hilltop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P. ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS Aparatai - Protezai, Med. Bandžai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t. Val.: 9-4 ir 6-8, Seštadienis 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNINIS LAB. 1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois Tel.: Prospect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI Dr. Ant. Rudokas, O. D. Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus. Telefonai: YARDS 7-7381 Priima: Vakaris nuo 6 iki 9 val. Seštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų. Treč. ir sekmad. pagal susitarimą. 4455 SO. CALIFORNIA AVE., Chicago

DR. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS 25 metų patirtis Tel.: YARDS 7-1829 Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso. Ofisas ir Akinių dirbtuvė 756 WEST 35th STREET Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiad. nuo 10-12; penktadienį 10-2. Šeštadieniais 10-2 val. po pietų.

Dr. Kazimieras MICHEL Optometristas - Orthoptistas Gydo nusilpusias ir neruotutas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai. 4654 SO. ASHLAND AVENUE Telefonai: YARDS 7-6616 Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Tikrinu klausą ir pagelbėju neprižiurintiems.

DANUBE 6-6887 DAINA TELEVISION PARDAVIMAS-TAISYMAS 3130S. HALSTED 7 - NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. -FRIDAY, DECEMBER 2, 1955

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 6234 South Western Avenue JOHN PAKEL, Prezidentas GROvehill 6-7575 VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

IS CHICAGOS IR APYLINKIU

Didelis pasisekimas parodos

Sių metų jaunųjų ūkininkų paroda, kuri atidaryta International Amphitheatre pereiną penktadienį ir baigsis šeštadienį, vyksta nepaprastai gyvai ir įspūdingai. Tik per pirmąsias tris dienas turėjo lankytojų daugiau nei 150,000. Paroda įdomi dar ir tuo, kad ji be galo įvairi ir gausi prizais. Prizai duodami ne tik už eksponatus, bet ir už įvairiausias varžybas. Ir visur dalyvauja jaunimas. Užtat toks gyvumas ir triukšmas. Varžybos įvairios: gyvulių šėrimas, valymas, valgių gaminimas, kas daugiau ko suvalgys (sakysim, pieno išgers). Paskum dovanos ir karalių bei karalienių titulai. Koks triumfas! Net ašaras ištrykšta akyse. Džiaugsmo ašaros, o širdys smarkiau nei motorai daužo krūtinę. Tik pamanyti: atvykę iš tolimų užkampinių farmų, pirmą kartą tokiam dideliame mieste, tokioj mižiniškoj šviesy ir minios jūroj — halėj ir — laimėtojas.

Štai 13 metų kanadietis berniukas, Jerry J. Leiske, kviečių karalius. Kitas kanadietis, F. J. Schultz, iš Coutts, miečių čempionas. Clyde W. Seales iš Osawatomie, Kas., šieno čempionas, R. F. Gunkelman, iš Fargo, N. D., pluošto čempionas. Ir t. t.

Cicero

Grįžo iš Detroito su nauju buicku. Po savaitės svečiavimosi pas dukrą ir ženą, Rudinskai sveiki linksmi pasiekė namus pirmadienį vakare. O kelias buvo vargingas — "šalta slidu". Bet viskas atlikta kaip reikia. Žiemą praleis Ciceroj, o pavasarį trauks į Wisconsin, prie ežerų — vandenų.

Kalėdų šventės — nepaprastai momentas. Dideli ir maži tik apie tai ir kalba. Dovanos ir dar kartą dovanos. Aš nekaltu apie didmiesčio prašmatnybes, o tik apie savus mažus biznierių ir jų krautuves. Tiesa, ir jie neatsilieka, eina sulig mada. Tai ir gerai, juk reikia pasirodyti kas ką turi. Šiuo metu krautuvų langai papuošti, prekės išstatytos. Be vargo gausi, ko reikalaus pas savo tautietį, čia nesimu visų išvardinti, bet tik pasakyti, kad mano nusistatymas buvo ir bus: "savas pas savą".

Šį metų nepamirškite savo spaudos, o per spaudą pasiekti savus klientus. Jei ne spauda ir radijo, tai kas gi apie mus žinotų. Geras paprotys švenčių proga per laikraštį sveikinti vieni kitus. Tai daug plačiau ir kilniau, nei paprastas atvirukas. Tad naudokitės Naujienų dienraščiu. Sveikinimus gali perduoti ir telefonu, jeigu niekas neateis jų paimiti. O kai ateis, tad neatsakykite. Tai sau, o ne kitam. Praktiškas biznierių žino: skelbimas apsimoka, vistiek — didelis ar mažas, bet tik skelbimas.

K. P. Deveikis

AR TURITE TRUPUTI KONJAKO PO RANKA?

Dabar itin lengva turėti namuose truputį konjako. Štai pats geriausias... naujame *** Hennessy Small Flask. Nupirkite Small Flask savo krautuvėje šiandien.

84 PROOF

Pagal Istatymą Tikras Konjakas gaminamas iš vynuogių uogų ir distiliuojamas. Glicerine pridedama. Jokia kita brandy nėra konjakas.

HENNESSY
THE WORLD'S PREFERRED
COGNAC BRANDY
Schieffelin & Co., New York

TRUMPAI

E. Mikužūtė, plačiai žinoma visuomenės veikėja, kai sukviečia viešniais pas save, ne tik jas pavaišina, bet parodo ir filmų. Mat, ji savo rezidencijoje, 2023 Humboldt Blvd., turi ir judomųjų paveikslų aparatą.

Antanas Vilis buvo palaidotas Tautinėse Lietuvių Kapinėse lapkričio 23 d., prie savo brolio Juozo, kuris ten gulį jau ketetas metų. Juozas daug darbavosi visuomenės labui, ypatinai Naujienose daug veikė ir raė. Jo pėdomis seka jo dukrelė Suzana Viliūtė-Schweer.

Overseas Cargo Co., 4426 S. Rockwell St., Chicago, prašo į Lietuvą siuntinius siuntusius ir pakvitavimų dar negavusius žmones palaukti. Laiko stoka neleidžia tuoju pakvitavimų išsiųsti, bet netrukus tai bus padaryta. John Mitkis, P. S. Virukis ar Vitrukis, ir V. Malcas prašomi atsimiti iš Lietuvos į Overseas Cargo atėjusius laiškus.

Don Varnas postas praneša, kad šį penktadienį, lapkričio 2 d., savo būstinę turės generalinį susirinkimą. Visi prašomi dalyvauti. Pradžią 8 val. v.

Režisiorius Alfus Brinka rezisuoja "Vestuves be piršlybų", A. Merkelio vieno veiksmo muzikinį vaizdelį iš lietuvių kaimo buities, kuris bus pastatytas "Dainavos" ansamblio koncerto metu, gruodžio 4 d. 3:30 val. Marijos Aukšt. mokyklos salėje.

Lapkričio 27 d. Hollywood svetainėje repetavo "Dainavos", ansamblis. Teko matyti tik dalį montažo ir išgirsti keletą dainų. Bet jau ir iš to galima padaryti išvadą, kad šį sekmadienį "Dainavos" ansamblis kažką nepaprasto parodys. Repetuojančiųjų tarpe buvo judrusis mūsų Alfus Brinka ir žilagalvis dirigentas Stepas Sodeika. (S. J.)

Viktoras Brazaitis, Gage Parko apylinkės gyventojas, praėjo šeštadienio vakare, ties 55 ir Ashland Ave., buvo užpultas jauno vaikino ir moters. Vaikinas, atkišęs pistoletą, įsakė pakelti rankas. Moteris apieškojo kišenių, pasiėmė piniginę su keliolika dolerių. Teko iki namų pėsčiomis žygiuoti. (J.)

Dail. B. Murino ir J. Paukštiečių paroda rengiama Marijos Aukštesnioje Mokykloje. Paroda atidaryma šeštadienį, gruodžio 3 d. 6 val. 30 min. vakaro. Išstatyti 82 paveikslai: 39 priklauso dail. B. Murinui ir 43 J. Paukštieciui. Visi meno kūriniai niekur nematyti ir atlikti aliejumi, tempera, akvarele ir kitomis priemonėmis. Paroda tęsis trumpą laiką, nuo 3 iki 11 d. gruodžio, todėl patartina ją aplankyti pirmomis parodos atidarymo dienomis.

Liet. Studentų Meno paroda Chicagoje atidaryma šiandien (XII.2) 7:30 val. vakare Lietuvių Auditorijos salėje. Parodoje dalyvauja N. Bartuškaitė, D. Jukevičiūtė, G. Krasauskaitė, A. Melninkas, A. Muliolis, A. Pagalytė, D. Sakalauskaitė, J. Šapkus, N. Vedegytė ir V. O. Virkau. Visa lietuviškoji visuomenė kviečiama aplankyti šią parodą, dalyvauti atidaryme ir šia proga susipažinti su mūsų jaunaisiais dailininkais. Šią kilnojamą parodą surengė Lietuvių Studentų Santara. Liet. konsulas Dr. P. Daužvardis, Dr. P. Grižaitis, D. Kuraitis, Dr. A. Mačiūnienė, L. Vanagaitienė ir Dr. J. Valaitis įeina į Lietuvių Studentų Meno parodos garbės komitetą. Ši paroda tęsis Chicagoj dvi dienas.

Dr. Kazys Sruoga, įvertindamas Lituanistikos Instituto vedamų Aukštųjų lituanistikos kursų reikšmę, kursų vadovybei įteikė \$10 auką kursų išlaidoms apmokėti.

Buvę tremtiniai, nepamirškite likusių niūriose stovyklose savo draugų. Bent vieną kartą metuose aukokite jiems vienos dienos uždarbį!

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

K. Žoromskio tapyba

TALLAT-KELPSAITĖ

Vakar buvo atidaryta dail. K. Žoromskio paroda Riccardo galerijoje, 437 N. Rush St.

Dėl siuntinių į Lietuvą

Gerai, kad šiuo klausimu lapkričio 25 d. Naujienose buvo straipsnis antrašte: "Kaip komunistai plėšia dolerius iš Amerikos". Ten smulkmeniškai parašyta, kiek turi siuntėjai sumokėti, kad jų siuntinius gautų jų giminėis Lietuvoj.

To straipsnio autorius gal būtų emė tuos skaičius iš įstaigos, kuri yra State gatvėje, Chicagoj. Per šią įstaigą juk lietuviai ir siunčia siuntinius į Lietuvą. Šios įstaigos patarnautojai kalba rusiškai ir angliškai.

Kai paklausiau, kiek reikės sumokėti už persiuntimą ir muitą už siuntinį, sveriantį 16 svarų, devėtų drabužių ir avalynės, vertės 25 dolerių, patarnautoja atsakė, kad toks siuntinys į Lietuvą kainos nuo 45 iki 50 dolerių, iš tų būsią apmokėti ir muitai Lietuvoj.

Pasiteiravau pašte. Ten sakė, kad siuntiniai į Lietuvą galima siųsti iš Jungtinių Valstijų paštu iki 22 svarų. Bet pašte negalima sumokėti Lietuvos uždėtu muitu. Jei žmonės ten turi pinigų muitams sumokėti, tai galite siųsti paštu. Dar pridėjo, kad daug siuntinių iš Lietuvos ir iš kitų rusų valdomų kraštų grįžo, todėl, kad negalėjo sumokėti uždėtu muitu.

Susidaro kebli padėtis. Lietuvos žmonės prašo aprangos reikmenų, vaistų, net ir maisto. Jungtinėse Valstybėse gyveną jų giminėis ir geradariai nesigalėjusių nusiųsti, bet šitokios okupantų plėšimas, muitų pavidale, neleidžia tas siuntas plėsti. Č.

Verna Olienė sveiksta

Prėš du mėnesiu ir pusę ištiko rimta širdies liga p. Verną Olienę, žmoną adv. Antano Olio, Chicago Sanitary District prezidento. Išgulėjusi keliolika savaičių ligoninėje, dabar jau sugrįžo į namus ir palengva sveiksta. Jai susirgus ir gulint ligoninėj, lietuvių organizacijos, draugai ir artimieji ją pakartotinai prisiminė gražiais laiškais, lankė, prisuntė daugybę gėlių bei įvairių dovanėlių.

Dabar, sveikdama ir stiprėdama, p. Olienė dėkoja visiems už atsiminimą ir parodytą jautrumą. Ji ypatingai dėkoja: Lietuvos konsului ir ponai Daužvardžiams, Dariaus-Girėno Axiilary — Moterų Vienetui, Chicagoj Lietuvių Moterų Klubui, pp. Lapskams, Kuraiciams, Dr. ir ponai Zibas, Dariaus-Girėno Posto Commanderiui ir ponai Kamin, Dr-ams Stasiui ir Mildai Budriams, Norai Gugis, Antoinettai Nausiedai, Bagdžiūnams-Borden, Gen. Borden-Zaynor, Bronėi Pivarunas, Sophie ir Alex. Bachunams, Edyth Kulis, Mrs. Anne Kazin, Wm. Duobai ir šeimai, Dr. ir p. Oželiams, pp. L. Kutchins, pp. Kazanauskams, Dr. ir p. Piežiams, pp. Juozui ir Marie

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

NAUJENŲ ofisui reikalinga
TARNAUTOJA
Pageidaujama mokanti rašyti mašinėle ir galinti atsakinėti telefoną
Lengvas darbas, puikios darbo sąlygos.
Kreiptis nuo 9 ryto iki 4 vakaro.
NAUJENŲ Administracija.

ACCOUNTS PAYABLE BOOKKEEPER

Voucher register and accounts receivable bookkeeper. Lighth typing. Age to 40. 5 day week. 8:30 to 5. Group Insurance. Paid Sick Days. Vacations and Holidays.

See Mrs. Lopez
EUGENE DIETZGEN CO.
2425 No. Sheffield
Lincoln 9-3300

Elliot Fisher
BOOKKEEPING MACHINE OPERATOR

For Accounts Payable Permanent position Excellent working conditions Call MRS. BARBER.

THE CREAMERY PACKAGE MFG. COMPANY
1243 W. Washington St.
Haymarket 1-4222

Work Near Home Well established firm needs BILLY - TYPIST ALL AROUND GENERAL

OFFICE WORK Top Wages Nice Company

TRIANGLE CONTAINER CORP.
SEELEY 8-4000
MR. OTTOW

Work Near Home. Save Time. Save \$104.0 a year carfare. We need TYPIST

5 day week — Permanent Excellent Working Conditions Employee benefits incl. Insurance etc. Cafeteria on Place Lafayette 3-7820.

WORK near home. Save time. Save carfare. We need NCR 3100 OPERATOR. Near west side co. Steady position. 5 day week, 40 hours. Company benefits. Pleasant working conditions. Some experience preferred. MORGAN SASH AND DOOR CO. 2287 Blue Island Ave. Virginia 7-6600, Mr. Zettlemoyer

REIKALINGA vidutinio amžiaus darbininkė valgykloje. Skambinti iš ryto Portsmouth 7-9689

PAIESKAU moters prižiūrėti 4 metų mergaitę. Gyventi vietoje. Dėl susitarimo skambinkite Webster 9-9283.

FILE CLERK Some experience essential. Ideal working conditions in new air-conditioned building. All benefits — Cafeteria. Call Mr. R. P. Mason IN 3-7250 — OR 5-1010 DU PONT COMPANY, 7250 N. Cicero

REIKALINGA MOTERIS dirbti už baro penktadieniais, šeštadieniais, sekmadieniais vakarais. Turi mokėti kiek angliskai. Teirautis asmeniškai 3529 So. Halsted Street.

TYPIST Age to 45. Experience necessary. Must like figures. Salary open. Small pleasant office. 5-day week. 8:30 a. m. to 5 p. m. LAwndale 1-2122

Help Fight TB

1955 CHRISTMAS GREETINGS 1955

Buy Christmas Seals

Bachunams; dėkoja Josephine Slakis, p. Antaninai Mačiūkienėi, pp. Kuzams, Elizabeth Strazdas ir kitiems lietuviams ir nelietuviams amerikiečiams.

HELP WANTED — MALE Darbininkių Reikia

M A N RECEIVING CLERK 5 day week 8:15 a.m. to 5 p.m. Permanent position Good pay

Must be able to read and write English Apply 836 S. MICHIGAN

AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS AND SET UP MEN

Up to \$150 per week Job shop experience necessary Steady work Apply

ACE INDUSTRIES CO. 777 S. TRIPP AVE.

Turret Lathe Operators Milling Machine Operators Welders Tool and Die Makers Drill Press Operators

★ STEADY ★ SOME OVERTIME ★ SALARY OPEN

Apply Mr. Ruppert

COACH & CAR EQUIPMENT CORP.

2860 SO. QUINN 2900 South, 1100 West

COATER AND ROLL HANDLER Will train 2 YOUNG MEN

For Coating of Blue Print Papers. 5 DAY WEEK 7 A. M. TO 3:30 P. M. GROUP INSURANCE VACATIONS AND HOLIDAYS See MR. WERDERITZ

EUGENE DIETZGEN CO. 2425 No. Sheffield

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

PARDUODAMAS biznio mūrinis namas ant US 12 kelio, 6 mylios šioj pusėj Kalamazoo. Gera vieta dėl gazono stoties. Yra vienas akras žemės, gyventi kambariai. Kaina \$10,000. Dėl imokėti. Kas norite pirkti, rašykite savininkė: Mary Rukštelė, 651 No. 8th St., Route 1, Box 37, Kalamazoo, Michigan.

MAISTO ir mėsos krautuvė Brighton Parke, be konkurencijos. Tuojuo galima užimti. FRontier 6-3157.

"Aš esu jau laisvas, dabar galiu kalbėti apie baisingą tikrovę Vorkutos vergijoj". Taip rašo John H. Noble "True The Man's" žurnale, lapkričio mėn. laidoj. John H. Noble po devynių metų, atkėntėjęs vergiją Sovietuose ir katargą Vorkutoj, plačiai aprašo apie Vorkutos vergų gyvenimą. Ten prisimena ir lietuvius. Baisu, bet įdomu skaityti apie dvidešimtojo amžiaus vergiją. Č.

FRontier 6-3646

MARQUETTE PARKE Kas norėtų, kad pastatytumėm 2 ar 5 butus, ar ką kita, ant 35x123 pėdų sklypo priešais parko. 3 bloka! Nuo lietuvių būžnyčios, naudokitės greitai, nes daugiau tokių sklypų negalimi gauti nei už jokių pinigų. Kreiptis vakarais arba šeštad. ir sekmadienį. 6753 So. Rockwell Street

BERWYN — Savininkas apleidžia niesta. 6 kamb. bungalov, arti 22nd St. \$19,500 arba pasiūlymas. Svoboda, 6013 Cermak Road. Bishop 2-2162.

B A R G E N A S Brighton Parke mūrinis su rūsiu ir centriniu šildymu alyva. 4 po 5 kamb. ir 2 krautuvės. Pajamų \$375 per mėnesį. Kaina \$26,000. Venta, LA 3-3881.

Garsinkitės "N-nose"

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

MARQUETTE Parko apylinkėje 2 aukštų medinis pajamų namas. 1-am aukšte beauty shop ir 3 kamb. butas; viršuje 6 kamb. Stokeris. Po visu namu rūsys, pastogė, 2 auto garažas. Savininkas duoda morgiačių. \$18,500. A. Sirutis.

BRIGHTON Parke 2 butų po 6 k. mūras. Dvigubas garažas. \$21,000. A. Rėklaitis.

3 BUTŲ po 6 kamb. didingas mūro namas Brighton Parke. Šildymas karštu vandenių alyva. Didelis sklypas. Trigubas garažas su geru įvažiavimu. Dėl šito nepaprasto pirkinio skambinkite E. Kuršiu.

MODERNISKAS, puikiai įrengtas 3 metų mūras, 2x5. Kiekvienam butui atskira automatiška šildymo sistema. Žieminiai alumin. langai, 2 auto naujas garažas. Arti Marquette Parko. \$36,000. A. Sirutis.

NETOLI Marquette Parko 6 kamb. mūr. bungalov geram stovyje. Uždari porčiai. Geras rūsys. Karštu oru šildymas alyva. Dvigubas garažas. Lotas 37½x125. \$17,300. A. Sirutis.

IDEALIOJ vietoj Marquette Parke 2 aukštų mūras perdirbtas ir 5 butus. Mėnesinių pajamų \$260 ir savininkui butas. Šildymas karštu vandeniu. Dvigubas garažas. Lotas 30 pėdų. \$32,000. A. Rėklaitis.

57 KAMB. apartmentinis namas — roominghouse, gražioje biznio vietoje. Gerai administruojamas duoda metams \$15,000 gryno pelno. Prašo \$65,000; imokėti tik \$14,000. Gali pirkti ir keli susidėję. Ar bereikia geresnio biznio? K. Juknis.

RAMIOJ vietoj Marquette Parke 5 kamb. mūr. rezidencija, labai gerai įrengta. Gazu šildymas, garažas, platus sklypas. Tikrai retas bargenas. \$15,500. K. Juknis.

TURIME gera pasirinkimą ir kitokių įvairaus dydžio namų bei visokių biznių, ūkių ir šiaip dėmesio vertų pirkinų.

O TAIP PAT tarpininkaujame butų-kambarių nuomavime.

P. LEONAS
REAL ESTATE
2735 West 71st Street
Visi telefonai: WALbrook 5-6015

MARQUETTE PARKE 6 kamb. mūr. bungalov, 5 metų senumo, mod. įrengimai, apšildomas gazu, 2 auto garažas. Įkainuotas greitam pardavimui.

2 butų mūrinis beveik naujas. Centr. šildymas alyva. Dideli miegamieji. \$110 nuomos už butą. \$32,000.

BRIGHTON PARKE 2 aukštų medinis, 3 butai 2-4 ir 1-2 kamb. \$150 pajamų, šalia platus sklypas su garazu. Imokėti \$2,500. \$12,500.

2 aukštų mūrinis biznio namas Archer ir California. Siltu vandeniu šildomas stokeriu, 2 auto mūr. garažas. \$130 pajamų ir savininkui 5 kambarių butas. \$26,500.

Judroje dviejų gatvių sankryžoje parduodamas dėl ligos tavernos ir restorano biznis. Mėnesinės pajamos virš \$5,000. Pilnai įrengta. \$8,000 ar geriausias pasiūlymas.

4 butų medinis, naujai apmuštas. Rūsys ir pastogė. Metinės pajamos \$3,120. Parduodamas už \$18,500.

GAGE PARKE 3 butų mūrinis, 1-6, 1-5 ir 1-4 kamb. Šiltu vandeniu alyva šildomas, 5 auto garažas. Mėnesinių pajamų \$270. Šalia tuščias 30x125 pėdų sklypas. \$29,000 (be ekstra sklypo).

3 butų (7, 6 ir 4 kamb.) tvirtas mūrinis. Centr. šildymas, gar. Tuščias butas. Priversti parduoti. \$25,800.

Chicago Ridge 5 kamb. mūr. ranch, šiais metais pastatytas. 3 did. miegamieji, modern. įrengtas vidus, 2 auto mūr. garažas. Tikrai \$17,500.

KUTRA - NORKUS
REAL ESTATE — INSURANCE
NOTARY PUBLIC
2405 West 51st Street
WA 5-5030 arba PR 8-3579 (vak.)

KAS NORI namų farmų ir biznių pirkti bei parduoti. Kas nori gauti paskolas — morgičius, apdraudimus, investansus, kas nori biznių knygas suvesti Jums nuoširdžiai patarnaus ir pagelbės.

JUOZAS STANAITIS
Telef.: HUDSON 3-7828
Namu tel.: PROspect 8-2530
COOK COUNTY BUSINESS BROKERS
9016 S. Cottage Grove Ave., Chicago

12 KAMBARIŲ didumo rezidencija Beverly Hills apylinkėje, ant 2 lotų, 2 aukštų, apšildoma, 3 ugniavietės. Ši vertinga namų pirksite tik už \$16,000. Lengvais išimokėjimais arba mainais.

FRontier 6-3646

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui
MARQUETTE Parke parduodamas 4 butų su baldais namas, plus 3 kambariai beismonte. Pardavimo priežastis — išvažiuoja Florida.
6541 So. Campbell Ave. PR 6-2268

TIESIOG iš savinir norime pirkti mūrinis arba medinius namus pietinėje arba pietvakarinėje miesto dalyje. Sankite HEMlock 4-4859.

PERSONAL Asmenų Ieško

PAIESKAU GIMINIŲ Stanislovas Strimaitis, sūnus Salemono Strimaicio, iš Griškabūžio prie Naumiesčio, ieško savo giminių, savo tėvo brolių: Vinco ir Antano Strimaičių ir jų vaikų. Ilgus metus gyvenau Brazilijoje ir paskutiniu laiku persikėliau į Kanadą. Prašau atsiliepti šiuo adresu: S. Strimaitis, 28 Radford Ave., Toronto, Ont. Canada.

TURINTIEJI bet kokių žinių apie ZOSE MIKSYTE, pagal vyrą DAUGIRDAS (kuris buvo Marijapolės apskritys teisėjas), po jo suėmimo įnait mokytojuo Kaune pirmojo rusų užėmimo metu. Prašome visas žinias suteikti šiuo adresu: JONAS MIKSYS, 748 West 61st St., Chicago, Illinois, Englewood 4-5127

PAIESKAUS savo brolio Franko Rutkausko, apie 70 metų amžiaus, išėjusio iš namų lapkričio 15 d. Jis neatsimena nei savo vardas, nei gyvenamos vietos; turi žiną barzdą ir ilgus plaukus, nelabai pražuliusus; suvargęs. Zinancius prašome pranešti YA 7-2576, 3711 So. Halsted Street. Benis Rutkauskis. Atlyginsiu.

RENTING IN GENERAL Nuomos

ISNUOMOJAMAS 5 kambarių butas, su vonia. 1807 S. Peoria St. PR 6-6443

ISNUOMOJAMAS 4 kambarių butas suaugusiems, 2-me aukšte iš užpalko. Šiltas vanduo, apšildomas pečiai, virtuvės stalas, 4 kėdės.
5601 So. Throop Street

ISNUOMOJAMAS kambarys su visais patogumais, vyrai. Teirautis po 6 val. vakare. 4215 So. Campbell Ave. Yards 7-0999

ISNUOMOJAMAS naujai atremontuotas 6 kambarių butas. Artai susisiekimo. Nuoma tik \$50. Kreiptis 4-9 val. vakare. 5135 So. Wolcott Ave.

ISRENDUOJAMI du neapstatyti kambariai, gali būti turėti. Real Estate, Insurance, laikrodžius, laisviti ar kita mažą biznį. 2415 W. 6th St. GR 6-6095

ISNUOMOJAMAS kambarys material. \$5 į savaitę. 2246 So. Leavitt Street. Tel.: Cliffside 4-1561

FURNITURE AND FIXTURES Rinkandai ir Įrengimai

PARDUODAMAS anglinis kurenamas pečius. Labai gražus, mažai vartotas. 6342 So. Loomis Blvd.

AUTOMOBILES — TRUCKS Automobiliai — Sunkvežimiai

VIKTORO KOZICOS lietuviška gazolino stotis ir auto taisymas

CALL-ME-MOTORS Co. 5759 S. WESTERN AVE. RE 7-9533 Atliekami motorų remontai, lyginimo, dažymo darbai ir keičiamos dalys.

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai

LIETUVIŠKA APRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudus — asmenų, profesionalams ir biznio įstaigoms. Valstybės patvirtintos kainos. AGENTAMS IR BROKERIAMS AUKŠTIAUSI KORMISAI.

AUTOMOBILIŲ FINANSAVIMAS. Bankiniai procentai. Nauji autom

MENO ŽINIOS

IVARCO MIKAS SILEIKIS

Sunki būklė Paryžiaus menininkams

Meno kritikas M. C. Lacoste laikraštyje "Le Monde" nagrinėja prancūzų menininkų šią dieną būklę. Ekonominis gyvenimas pasunkėjęs. Menininkai, kurie prieš kelis metus galėjo šiaip taip išsiversti savo srity, šiandien prisipažįsta badą. Pilni bulvarai, gatvės ir teatrai bei kavinės visokių dailininkų, kurie viską piešia ir laukia pirkėjų. Sunku pasakyti, kurie yra tikri dailininkai, o kurie vertelgos, tik šiaip sau iešką iš dailės pragyvenimo. Viešųjų trobesių sienų dekoravimo darbas, kuriuo gali pasinaudoti pajėgesni dailininkai, yra labai negausus. 40,000 žmonių Prancūzijoje praktikuoja tapybą, 10,000 Paryžiuje. Tiktai apie 2,000 tikrų dailininkų, kurie turėtų savo srity geresnę ateitį, bet jiems tenka nukentėti dėl eilinių ir nepajėgių bei kasmet didėjančio naujokų prieauglio, atseit, tarp 500-600 baigia meno mokyklas. Yra 400 žmonių Prancūzijoje, kurie reguliariai perka paveikslus. Lacoste apskaičiuoja kiek spekuliantai moka už paveikslus ir kokiais išskaičiavimais perka. Spekuliantui drobė kaip akcija, už kurią jis tikisi gauti gerą kainą po metų ar vėliau. Jis dažnai perka paveikslą iš talentingo naujoko, mokėdamas 30,000 frankų (\$85.00), nes tikisi jį parduoti už 50,000 fr. (\$142.00). Paryžiuje yra apie 20 meno pirklių spekuliantų, kurie, norėdami įtikinti savo klientus, bando išgarsinti dailininką, kuris jo galerijai gamina produktą pagal šeiminingo reikalavimą ir jo klientų skonį. Tokiu būdu dažnas dailininkas lieka pirklio auka. Jis jau nebe kūrėjas, ieškotojas naujų meno formų, bet paklusnus pinigų vergas. Iš užsienio atvykusiam į Paryžių dailininkui dar sunkiau prasimušti į platesnę visuomenę be kitų pagalbos, atseit, meno salonų bei pirklių. Tiktai tas turi daugiau progų, kuris savo krašte buvo išgarsėjęs. Tačiau prancūzai turi išleptą skonį ir labiau gerbia savo krašto tradicijas. Ir kaip jie nesididžiuos, kad ir mūsų keliai dailininkai padeda jų prestižui, tvirtindami, jog kas nėra buvęs Paryžiuje, tas negalys būti nė geras dailininkas!

Lacoste nurodo, kad Paryžius pilnas amatininkų, šarlatanų "dailininkų", kurie kenkia kitiems ir daro didelę gėdą meno kultūrai.

Vieno asmens parodą Paryžiuje rengti nėra lengva jau dėl to, kad vidutinė meno galerija kainuoja nuo 150,000 fr. (\$435) ir daugiau. Be to, reikia apmokėti plakatų, pakvietimų ir kitokios reklamos iš-

LIETUVIŲ DAILĖS PARODOS

Grudžio mėnuo yra gausus lietuvių dailės parodomis. Per eitą ketvirtadienį buvo atidaryta dail. Kazimiero Žoromskio meno darbų paroda Riccardo galerijoje, 437 N. Rush St.

Paukštienės — Murino paroda

Šį šeštadienį, grudžio 3 d., 6:30 v. v., Maria High School (California ir 67 gt.) atidaroma Jadvygos Paukštienės-Dobkevičiūtės ir Broniaus Murino tapybos paroda. Atidarymo metu bus programa.

Šie du dailininkai duos tikrai gerų meno kūrinių šiai parodai. Br. Murinas jau spėjęs pasižymėti akvarelės darbais ir yra gavęs premiją svetimaučių meno parodoje. Dail. J. Paukštienė Chicagoje viešai pasirodys antrą kartą. Pirmoji jos paroda pereiną sezoną Lietuvių Auditorijoje buvo tikrai džiuginanti ir kultūringai suruošta. Šį kartą, nėra abejonės, ji duos daug naujų kūrinių, bet būtų gera, kad ir šioj parodytų ir senesnių darbų turėtų.

Paukštienės — Murino paroda lietuviams galės pasigėrėti dar ir dėl to, kad ji sudaro kontrastingą foną. Murinas duoda visą eilę naujų spontaniškų akvarelės gamtovaizdžių ir naturmortų, o Paukštienė — kompozicijų variantų bei įvairaus turinio motyvų. Abu jie su brende menininkai, ateity daug žadą jauni žmonės.

Paroda tęsis iki grudžio 11 dienos.

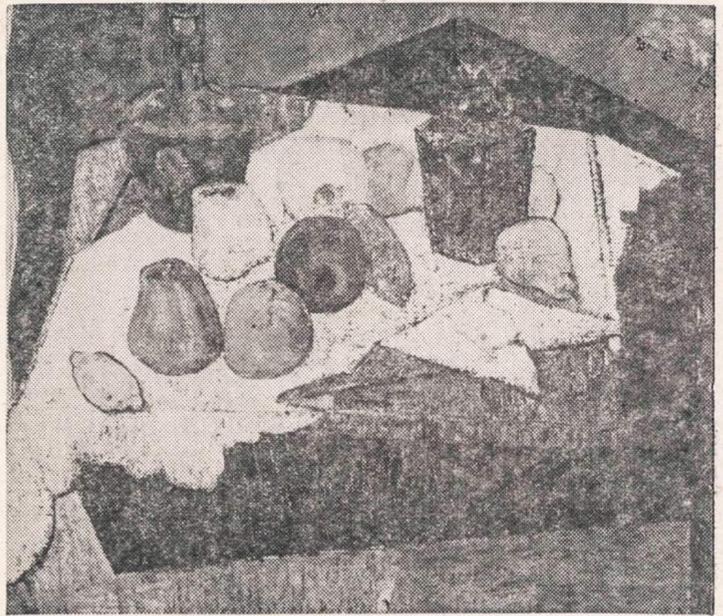
Studentų meno parodos

Lietuviai meno mokyklų studentai ruošia visą eilę kilnojimų dailės parodų didesniuose lietuvių gyvenamuose centruose. Pirmoji jų paroda buvo Urbanoje, Illinojaus universiteto patalpose. Netrukus žada atidaryti Clevelande, Ohio, o vakar Lietuvių Auditorijoje buvo atidaryta 10 lietuvių meno

laidas. Tapybai reikalinga medžiaga — dažai, drobė ir rėmai labai brangūs. O jeigu iš anksto bus neapsižiūrėta kaip reikia, tai kitą dieną parodos rengėjai gali susilaukti labai nemalonaus meno kritikų nuosprendžio...

Paryžiuje yra Dominikonų vienuolynas, kuris teikia 500 dailininkų paramą. Duoda biuletenius papiginta kaina pirkti darbui medžiagas ir valgiui gauti. Daugeliui darbą parūpina.

3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, DECEMBER 3, 1955

DAIL. K. ŽOROMSKIO "Naturmortalas" išstatytas jo parodoje Riccardo Meno Galerijoje.

studentų paroda. Išstatyta 40 darbų — aliejus, akvarelė, grafika, etc.

Šiai studentų parodai duodama didelės reikšmės.

Dail. Juozas Pautienius, kurio paroda buvo numatyta gruodžio mėn. 10 d. Lietuvių Auditorijoje, yra sužeistas au-

tomobilio nelaimėje, guli ligoninėje.

Meno pasauliui gerai žinomas dailininkas Maurice Utrillo mirė Paryžiuje, eidamas 71 metus. Jaunesnis būdamas, Utrillo buvo plačiai išgarsėjęs, bet paskutiniaisiais metais apie jį buvo mažai girdėti.

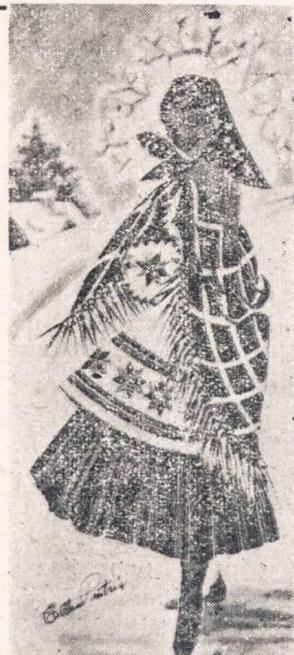
Lietuviški Atvirukai

Švenčių, sukakčių, vardinių, gimtadienių ir kitoms progoms labai tinka naujai išleisti lietuviški atvirukai, Amerikos lietuvaite dailininkės Ellen Putris nupiešti.

Atvirukai penkių spalvų, su puikia lietuvaite tautiniais rūbais, su tulpių, aguonų, kviečių, rugių puošmenomis, su tautiniais ornamentais.

Turi ir kalėdinių atvirukų.
10 atvirukų su vokais
kainuoja **\$1-00**
Užsakymus su pinigais
siųskite:

ELLEN PUTRIS
1808 So. 49th Ave.
CICERO 50, ILL.

MISS ELLEN PUTRIS atviruko pavyzdys.

BIZNIO IR FINANSŲ PATARĖJAS

Pirkdamas ar parduodamas prekybos įstaigą, organizuodamas ar padidindamas įmonę ar kokį biznį, pasitark su

WILLIAM J. DRAKE
-DRAGŪNAS

85-03 Wareham Place,
JAMAICA, N. Y.
Tel. Jamaica 6-7272

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ
INSULIACIJOS
PROBLEMAS

Dabar yra laikas
irengti savo namą
žiemei.

Mes turime išdirbtą
reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies
stako lentų ir namams
materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SOUTH HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA
DR. P. JONIKAS

Mano santykiai su savąja kalba

(9 tęsinys iš 1955.XI.19 "Literatūros")

Vasaros atostogų mes, trys broliai, paprastai važiuodavome į Vieksnius pas tėvus, bet atvykdavom ne tuščiomis rankomis. Mūsų važtos pinfinėse, be studentiškojo kasdienio gyvenimo reikmenų, buvo apstu draudžiamosios literatūros ir nukreiptų prieš caro valdžią atsišaukimų. Šiuos atsišaukimus platindavome Vieksniuose ir mūsų miestelio apylinkėje dažniausiai nakties metu, neužmiršdami porą pirmųjų egzempliorių pakišti vietiniam uriadnikui Rakuzinui ir Vieksnių stoties žandarui po jų gyvenamųjų Vieksniuose butų durimis. Mat, rytojaus dieną, išeidami iš namų, jie neišvengiamai turėdavo atsišaukimus surasti ir įsitikinti, kad vietiniai žemaičiai nesnaudžia, nes jų ryžtingumas kovoti su neapkenčiama caro valdžia nei kiek nėra nusilpęs, kad ir kokiomis žandarų ir policijos priemonėmis šis ryžtas mėginamas užgniaužti.

Bet neilgai mums patiems teko atsišaukimus plėsti. Sužinojusi apie mūsų naktinį "darbą", brangioji mūsų auklė Anusė Butkūtė griežtai pareiškė, kad neleisianti mums patiems šio pavojingo darbo dirbti, bet pati atsišaukimus platinsianti, kad ir su jų griežtuotu turiniu nesutinkanti. Jos įsitikinimu, mes, "vaikai" (o šių "vaikų" jauniausias tada jau buvo baigęs 19 metų amžiaus!) tik be reikalo anksčiau ar vėliau skaudžiai nukentėsią, o jos — paprastos bobos — niekas neįtarsias. Ir ji sąžiningai ėjo atsišaukimų skleidėjos pareigas, atpalaidavusi mus nuo šių išpareigojimų, neužmiršdama ir mūsų įvestos taisyklės — kiekvieną kartą dviem atsišaukimų egzemplioriais "apdovanoti" visų pirma Vieksnių miestelio uriadniką ir žandarą. Tokia buvo mūsų Anusė! Turėdama tik 16 metų, ji stojo pas mūsų tėvus dirbti "prie vaikų", kada dar tebebuva vienerių metų kūdikis, ir tapo mūsų — trijų brolių — antrąja motina. Savo asmeniškąjo gyvenimo išsivadėjusi mūsų naudai, jina nesutiko ištekėti, nors nekartą turėjo tam geros progos, norintiems ją vesti atsakydama negalinti persiskirti su vaikais, t.y. su mumis. Labai gabi ji buvo: be kieno nors pagalbos pati išmoko lietuviškai ir lenkiškai skaityti ir lietuviškai šiaip taip rašyti. Perskaičiusi daug knygų, ji stebino kiekvina, ją pažinusį, savo sveiku protu ir dideliu gyvenimo patyrimu. Apie jos pasiaukojimą mums mini savo "Atsiminimuose" ir Kipras Bielinis, mūsų dažnas svečias Vieksniuose, kuris čia gavo progos Anusę Butkūtę arčiau pažinti ir ją, kaip žmogų, įvertinti.

"Knygnešių karaliaus" Jurgio Bielinio sūnus Kipras jau nuo 1904 m. dirbo LSDP partijos ir jos leidžiamųjų raštų gabenimo organizatorium. Keliaudamas po visą Lietuvą dviračiu (kitos susisiekimo priemonės būtų buvusios jam pavojingos, nes žandarų jis nuolat buvo gaudomas), organizuodamas ir instruodamas lietuvių darbininkų kuopeles, jisai neaplenkdavo ir Vieksnių, rasdamas pas mano tėvus, Antaną ir Elzbieta Biržišką, saugią sustojimo vietą. Vieksniuose buvo apstu maskolių policijos, nes, be uriadniko ir žandarų, buvo dar gausus vadinamųjų žemiečių sargybinių (žemaičiai juos vadino "stražnikais") būrys. "Stražnikų" — raitųjų policininkų oficialus uždavinys buvo kovoti su vagimis ir plėšikais, bet svarbiausioji ir tikroji jų paskirtis buvo lietuvių knygnešių gaudymas, jų varytynių, tada vadinamųjų "ablavomis", organizavimas ir nepalaužiamosios lietuvių tautos valios gyventi laisvai ir nepriklausomai visokeriopas slopinimas ir gnaužimas. "Stražnikai" turėjo savo viršininkus, kurie tiesiogiai nepriklausė žandarų korpusui, bet glaudžiai bendradarbiavo su žandarų rotmistrais ir pulkininkais. Vieksniuose žemiečių sargybinių viršininku mano studentavimo laikais buvo Samochvalovas, kuris ėjo suimtųjų žemaičių tardytojo ir teisėjo pareigas, drauge būdamas ir savo "teismo" nuosprendžių vykdytoju. Suprantama, iš tiesų šiuos jo nutarimus vykdė jo stražnikai ir valsčiaus pareigūnai. Tarp skiriamųjų bausmių būdavo ir tokių, kaip viešas nubaustojų plakimas rykštėmis valsčiaus sueigose ir pn.

Vietinės policijos gausybė nė kiek neatbaidydavo Kipro Bielinio nuo Vieksnių ir jų apylinkės nereto lankymo: iš tėvo paveldėtas šaltakraujiškumas ir gebėjimas greit susivokti pavojingose padėtyse nekartą jį išgelbėdavo iš spendžiamų jam policijos spastų. Lietuvoje K. Bielinis buvo policijos nepagaunamas; tik 1907 m. Rygoje (Latvijoje) buvo suimtas ir po metų kalinimo nuteistas kalėti 4 metus sunkių darbų kalėjime. Atlikęs kalėjimo bausmę, jis 1912 m. buvo ištremtas į rytinį Sibirą. Jau 1913 m. jisai pabėgo ir svetimavarde apsigyveno netoli Chabarovsko, Sibire, ir tik 1917 m. gavo progą grįžti į Europos Rusiją.

Nekartą viešėjo pas mus vasaros metu ir studentas Augustinas Janulaitis, "Darbininkų Balso" redaktorius, būsimas Lietuvos Universiteto Teisių Fakulteto profesorius. Keliau-

damas, kaip ir K. Bielinis, po visą Lietuvą, jis daugiausiai plati no savo redaguojamą laikraštį, leidžiamą Mažonoje Lietuvoje, ir buvo lietuviškųjų socialistinių leidinių savotiškas knygnešys. Viena tokia kelionė jam vos nekainojo Sibiro. Dažnos jo kelionės Lietuvon iš Vokietijos atkreipė budrų maskolių žandarų dėmesį, ir vieną sykį, laimingai pervaziavęs Vokietijos ir anų laikų Rusijos sieną A. Janulaitis buvo žandarų sučiuptas su geroka lietuviškų knygų važta. A. Janulaitis buvo suimtas, tardomas ir uždarytas į kalėjimą. Jis buvo apkaltintas uždraustų knygų vežimu į Lietuvą. Byla atsidūrė Vilniaus teisme. Tačiau šioje byloje Janulaitis figūravo ne kaip lietuvis, bet kaip vokiečių su atitinkama vokiška pavarde, įrašyta į jo turimą suklastotą vokišką pasą, kurį suėmimo metu buvo iš jo atėmę maskolių žandarai. Tačiau jie visai neįtarė, kad netikras. Mat, ilgesnį laiką gyvendamas Vokioje, Janulaitis taip puikiai pramoko vokiškai, kad kalbėjo vokiškai, kaip tikras vokiečių, t.y., be mažiausių svetimšalių tarties ypatybių. Visa tai jis sunaudėjo teisme, svarstant jo bylą. Būtent, kalbėdamas per vertėją (mat, Janulaitis "vokiečių" nemokėjęs nė žodžio nei lietuviškai, nei rusiškai, nes, be savosios vokiečių kalbos, jisai, jo teigimu, jokios svetimšalių kalbos nemokėjęs), jisai griežtai teigė, visai nežinojęs, kad jo vežamos knygos draudžiamos Lietuvoje, o su šių knygų turiniu jis, kad ir norėdamas, esą, negalėjęs susipažinti, visai nemokėdamas lietuviškai ir net nežinodamas, kad jos esančios lietuviškos. O šias knygas nuvežti jam esą davęs pažįstamas vokiečių Vokietijoje, kuriam jis norėjęs bičiuliškai patarnauti. Visa tai atrodė neįtikinama, bet maskolių teisėjai vis dėlto patikėjo "vokiečių" teiginiams. Teismo sprendimu, naiviam "vokiečiui" buvo paskirta palyginti švelni bausmė — vieneri metai kalėjimo už pergabenimą per sieną uždraustų lietuviškų knygų. O už panašius "nusikaltimus" maskolių teismas lietuviams "nusidėjėliams" paprastai skirdavo ne vienerius metus kalėjimo, bet daug daugiau ir, priedo dar ištreimimą Sibirą.

"Vokiečių" Janulaitis sąžiningai išstupėjo metus Vilniaus kalėjime, iš kurio jis išėjo su visai pakrikusiais nervais. Mat, jis kalėjime "gyveno" nuolatinė baimė (taip jis pats man paskui prisipažino) netyčia, bent vienu neatsargiu mostu atidengti savo paslaptį — apsimetimą vokiečiu. Juk jis negalėjęs savęs prisiziūrėti miegodamas, nes sapnuojant iš jo lūpų galėjęs išsprukti koks nors lietuviškas ar rusiškas žodis bei ištisas posakis. O Vilniaus kalėjimo prižiūrėtojai, tarytum įtardami kalinį esant apgaviką apsimetėlį, kiekviena proga, priedami prie kalina-

mojo "vokiečio" kameros durų, neužmiršdavo jį pavaišinti sultingųjų plūstamųjų maskoliškųjų žodžių kruša. Jie garsiai kvatodami džiugėsi, kad pakvaišėlis "vokiečių" nieko nesuprantas rusiškai ir negalys jiems tinkamai atsakyti. O vargšas Janulaitis, neprarasdamas savitvardos, turėdavo tik nekaltai į visa tai reaguoti ir rausdamas tik klausdavo vokiškai savo kankintojus:

"Was? Was? Was sagen Sie?" (Ką? Ką? Ką jūs sakot?)

Iš tiesų, tik plieninių nervų žmogus gali panašiais atvejais neatsikirsti... Be plieninių nervų, reikalinga dar ir kiekiausia savitvarda.

Pagaliau kalėjimo bausmė atlikta. "Vokiečių" paleidžiamas iš kalėjimo. Jisai virsta vėl lietuviu Janulaičiu ir ramiausiai išvyksta į Maskvą tęsti studijų Maskvos universitete. Maskvoje jis policijos nuvadoje registruoja savo tikrąjį pasą, ir tenai niekas nekelia jokių įtarimų, kad paso savininkas Vilniuje buvo vokiečių.

Keleriems metams praslinkus, A. Janulaitis baigė Maskvos universiteto teisių fakultetą ir, kaip diplomuotas teisininkas, grįžo į Vilnių, kur ir dirbo kurį laiką prisiėkusiojo advokato padėjėju. Ir čia likimas jam iškirto labai pavojingą išdaigą. Ginant vieną bylą Vilniaus teisme, Janulaičiui teko susidurti su maskoliu prokuroru — tos pačios bylos kaltintoju, kuris pasirodė esą... tas pats prokuroras, kuris kadaise buvo kaltinęs "vokiečių" Janulaitį, draudžiamųjų lietuviškųjų knygų transportą atgabenusį Lietuvon. Čia ir išdygo Janulaičiui pavojus būti atpažintam, kai teismo proceso pertraukos metu prie jo priėjo prokuroras ir pasisveikinęs ūmai paklausė: "Kur aš jus, p. advokate, esu matęs? Jūsų veidas man per dėm pažįstamas. Kur mes anksčiau buvome susitikę?" Janulaičio kūnas pagaugiais nuėjo. Jei prokuroras būtų prisiminęs, kuriomis aplinkybėmis, kur ir kada jisai su Janulaičiu susitikęs, tai Janulaičiui būtų buvusi iškelta nauja, daug sunkesnė byla už teismo apgavimą ir suklastoto paso vartojimą, o tada ir Sibiras būtų buvęs neišvengiamas. Taip man pasakojo mielas Augustinas. Tačiau ir šį kartą Janulaitis sugebėjo susivaldyti, nė vienu akies mirktelėjimu neparodęs savo susijaudinimo, ir šaltai atsakė, kad ponas prokuroras klystas ir, matyti, esąs Janulaitį supainiojęs su kažkoku savo seniai nematytu pažįstamu. Panašios išvaizdos žmonių esą daug daugiau, negu tai esą įprasta manyti. O poną prokurorą jis, Janulaitis, matęs pirmą kartą savo gyvenime. Prokuroras buvo įtikintas suklydęs, ir liovėsi Janulaitį kankinęs pavojingais klausimais. Janulaitis nurimo ir galėjo paskui be jokio pavojaus eiti Vilniuje advokato padėjėjo pareigas. Kaip vis dėlto dažnai žmogaus likimas priklauso nuo atsitiktinumo!

Lietuvos žemėlapis

(Jo ruošą Bostone apžvelgiant išgirstasis žodis iš sukūrėjo plk. Juozo Andriaus)

Kai daug ir dažnai tenka keliauti po Jungt. Am. Valstybes bei Kanadą, ištaigus "New York Central" traukinys, mielai nuotakai telkiantis, nuo manojo Clevelando Erie ežero pakrančių, skubėdamas per naktį, nuneša toli paatlantin, į Bostoną. Atsiduri prie ypatingojo lietuviškosios kultūros židinio — pas Juozą Kapočių — "Lietuvių Enciklopedijos" leidykloje.

Džiugu į ten nuvažiuoti ir nesulaikomai pasigėrėjančiu žvilgsniu apmesti daug lietuviškumui naudingų reiškinų.

Taip prieš kurį laiką viešėjau Bostone. Mačiau jau savus "Lietuvių Enciklopedijos" leidyklos rūmus, spaustuve. Prie darbo stalų sutikau "Lietuvių Enciklopedijos" redaktorius: Praną Čepėną bei Dr. Juozą Girnių. Mačiausi su energinguoju ir drąsiu Juozu Kapočiumi. Teko su visais išsikalbėti ir vietoje susipažinti su "Lietuvių Enciklopedijos" organizavimu bei leidimu. Manau, jog susidarys proga apie tai "Naujienuose" parašyti.

Šiuo kartu išsprūsta mintys bei įspūdžiai apie netrukus susilaukiamąjį Lietuvos žemėlapi. Jų man pateikė, čia pat ilgai apžvelgiant gausybę brėžinių ir įvairių mokslinių telkinių, žemėlapių suvūrėjas, žinomas vienintelis Lietuvos kariuomenės topografas specialistas, pulkininkas Juozas Andrius, šios srities žymus Lietuvos mokslininkas.

Nuotaika dar supatingėjo atsiminus, jog šis pats mokslininkas prieš virš 20 metų buvo mano lektoriumi Pirmojo Lietuvos Prezidento Karo Mokykloje.

Jokie įvairūs bei sunkūs gyvenimo įvykiai nėra sutrukę ar sugriovę stipriai kūrybinės bei mokslinės plk. Juozo Andriaus rankos. Didysis istorinis Lietuvos žemėlapi ruošos darbas yra beveik baigtas.

Kai verti gausius ir skrupulingai tikslūs brėžinius, jie patys daug prasitaria ir patvirtina, jog brangų ir labai reikalingą leidinį susilaukia svetur esąs lietuviai. Taip tai mūsų tautos krašto žemėlapis, kokio Lietuva dar niekuomet neturėjo.

Erdvioje žemėlapi braižykloje, kuri užima beveik visą didoką plk. Juozo Andriaus butą, kūrybinis mokslininkas prie savo darbo kukliai kalba:

"LIETUVOS ŽEMĖLAPIS šit jau baigiamas ruošti. Prof. S. Kolupaila štai patikrino visą hidrografinį tinklą, gi prof. A. Salys dar tebetikrina visus vardus ir kartu ruošia žemėlapi vardyną. Baigus korektūras, galutinai paruošiu brėžinius ir perduodu juos J. Kapočiui spausdinti. Tai kelių savaičių reikalas.

"Ne vienas betgi paklausia — kodėl taip, palyginti, ilgai trunka šio žemėlapi paruoši-

mo darbai?

"Priešasčių buvo kelios ir jos taip svarbios, jog paaukotas laikas tikrai nebuvo vel tui sugaištas.

"Pradžioje žemėlapis buvo ruošiamas specialiai mokykloms, taigi ir jo turinys buvo žymiai retesnis. Gi perėmus žemėlapi leidimą 'Liet. Enciklopedijos' leidyklai, redakcijos, kartu su kalbininkais ir manimi buvo sutarta:

"a) žemėlapi turinį patankinti, įnešant į jį daugiau ežerų, upių, pelkių, gelež. stočių, kalnų, piliakalnių ir šiaip istorinių vietų;

"b) ežerų vardus, kur tik galima, rašyti vardininko linksnėje;

"c) visame žemėlapi plote, kur tik yra lietuviškosios lytys vietų pavadinimams, rašyti jas žemėlapi, gi kur tokių nėra — rašyti svetimų tų vietų pavadinimus, bet jokių būdu nekalti naujų vardu ir 'nekrikštyti' vietovių tais naujaisiais vardais;

"d) paruošti visų žemėlapi įrašytų vardu kirčiuotą vardyną, kuriame būtų taip pat įrašytos ir visos svetimiosios lytys, vartotos ar tebevartojamos.

"Pav. Mažosios Lietuvos plote vietų pavadinimai be seniau vartotos lietuviškosios lyties dar turi kaizerinės Vokietijos suvokietintus vardus, nacių vokiškus vardus ir, pagaliau, rusų ar lenkų duotus vardus. Tokiu atveju atstatomas lietuviškas pavadinimas ir jis įrašomas žemėlapi, gi visi kiti vardai pažymimi vardyne. Šitas darbas yra varomas prof. A. Salio. Tai sunkus ir kruopštus darbas. Dažnai ir vieno vardo išaiškinimas, jo atstatymas reikalingas ilgo darbo: knaisinimosi po archyvus, susirašinėjimo su kitais kalbininkais, kur galima klausinėjimo gyvų liudininkų ir t.t.

"Darbą sunkina tarp atskirų mokslininkų dideli atstumai, dėl tiesioginių darbų laiko stoka ir neturėjimas reikalingos medžiagos.

"Tačiau, nežiūrint visų tų kliūčių, darbas, kurį nespėjome atlikti trumpu Lietuvos nepriklausomybės laikotarpiu, didele dalimi čia štai padarytas.

"Visa tai įvertins tie, kuriems ateityje teks juo naudotis, o tokių, reikia tikėtis, bus nemaža. Pagarba ir padėka mūsų visuomenei, kuri, suprasdama šio darbo sąlygas, kantriai laukia jo rezultatų".

Toliau, versdamas gausius paruoštojo žemėlapi brėžinius, mokslininkas plk. Juozas Andrius dar paaiškino:

"Žemėlapi brėžiniai gaminami daugiaspalviu leidiniui, tai reiškia, jog kiekvienai spalvai turi būti pagaminti atskiri brėžiniai. Visas žemėlapis bus viename lape 50 colių ilgio ir

38 colių pločio, maste — pusės milijono, ar 1:500,000. Jis apima plotą tarp 19 ir 28 meridianų ir tarp 53 ir 56 su puse lygiagrečių. Šiame plote įeina visa Lietuvos teritorija 1920 m. sienose su Rytų Prūsais į pietus nuo Paserijos žiočių — Vižainio potsdaminės linijos su Elbingu imamai.

"Žemėlapyje išbrėžti geležinkeliai, plentai ir vieškeliai, pažymėti miestai, miesteliai, bažnytkaimiai, gelež. stotys, vasarvietės, pilyys, piliakalniai, svarbesnieji kalnai ir kitos istorinės ar geografinės reikšmės vietos.

"Žemėlapyje ypač tankus hidrografinis tinklas: upės, upeliai, ežerai, pelkės, durpynai, — gražiais lietuviškais vardais.

"Kalnuotumas laiptu kas 50 m pavaizduotas skirtinga spalva kiekvienam laiptui.

"Lietuvos valstybė parodyta tarptautinėmis sutartimis nustatytų sienų ribose: žiemiuose — siena su latviais, rytuose ir pietuose su rusais (1920 m. sutartis), vakaruose — su vokiečiais. Viduje šios teritorijos pažymėtos buv. apskr. ribos. Be šių, pagrindinių sienų, žemėlapyje rasime dar plonesniais ženkais pažymėtas Potsdamo liniją, Lithuania Propria sieną, buv. Lenkijos-Gudijos sienos dalis ir taip pat dabartinę okupanto nužymėtą pavergtos Lietuvos ribą.

"Pilnas žemėlapi vardynas, kirčiuotas, surašytas raidyno tvarka ir atspausdintas 'Liet. Encikl.' formato priedu išeis kartu su žemėlapiu.

"Žemėlapis leidžiamas dviem rūsiumis:

"1) mokykloms ir šiaip norintiems jį pakabinius laikyti. Spaustas ant patvaraus, guma dengto popieriaus, nesulankstytas.

"2) Spaustas ant geros rūšies popieriaus, sulankstytas ir įrištas kartu su vardynu į tokį pat kaip ir 'Liet. Encikl.' viršelį".

Taip prie lėta kuklia nuotai-ka tariamų mokslininko plk. Juozo Andriaus žodžių ir jo paruoštojo žemėlapi brėžinių, galingai jauti, jog esama lietuvių, kurių visas gyvenimas yra tik ten, prie gintarinės Baltijos, — Lietuva.

Padėkime artimiesiems Lietuvoje

Plačiai pagarsėjusi Amerikos žemyne Patria Gift Parcel Co. pavedė lietuviškai valyklai Public Cleaner atidaryti naują siuntinių užsakymų skyrių į Lietuvą ir kitus SSSR užimtus kraštus.

Primame žodžiu ir raštu pilnai apmokėtus medžiagų, avalynės, maisto ir vaistų užsakymus ir garantuojame 100%. Dirbama kasdien valyklos darbo valandomis.

PATRIA GIFT PARCEL CO.
3741 West 26th Street
Chicago 23, Ill.
CRawford 7-2126

(Skelb.)

Anglų kalbos pamokos

Dieną ir vakare
AMERIKOS LIETUVIŲ
MOKYKLOJE
816 West 33rd Place
CHICAGO 8, ILL.

NEMOKAMAI

Visiškai Nemokamai

SITOS IR DAUG KITŲ PUKIŲ DOVANŲ
JUMS VISAI NIEKO NEKAINUOS

Electric Roaster & Fryer	worth	\$80.00
94 pc China Dinner Set	"	65.00
Westinghouse Radasonic Radio	"	65.00
Rogers Silverware Set of 76	"	60.00
Electric Heater	"	50.00
24 Karat Corry Coffee Maker	"	50.00
All Speed Record Player	"	50.00
Dual Control Electric Blanket	"	50.00
Four-Way Mix Master	"	50.00
Four-Piece Silver Coffee Set	"	50.00
Electric Deep Fryer	"	35.00
Westinghouse Clock-Radio	"	35.00

Jūs galite įsigyti bet kurią iš šių puikių dovanų nemokamai! TAI NĖRA LOTERIJA.

Dėl informacijų atvykite, paskambinkite arba parašykite:

OAK

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1429 WEST 18th STREET—CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone CAnal 6-1640

VALDZIOS
PRIZIŪRIMA

FEDERAL HOME LOAN
SYSTEM NARYS

ISTEIGTA 1907

Spaudos naujienos

Nauja Jurgio Jankaus knyga

Šią savaitę čikagiškė knygų leidykla *Terra* išėjo su nauja knyga — Jurgio Jankaus apysaka "Senas kareivis Matatutis".

Ši knyga, kaip autorius antrinėje antraštėje pasisako, yra pasakojimas apie nepaprastą žemaitį, kuris daug nuostabių dalykų padarė, tik nepadarė vieno, kurį tikrai turėjo padaryti.

Apysakoje vaizduojama senoji Žemaitija ir ano meto žemaitis Matatutis, vestuvių išvakarėse sugautas į rekrūtus ir išsiųstas dvidešimt penkeriems metams tarnauti karaliui ir generolui.

Daug vargo patyrė Matatutis, daug nuostabių dalykų padarė, daug pasitarnavo karaliui ir dar daugiau savo generolui, bet ir karalius, ir generolas užmiršo Matatutį.

Tik senatvėj grįžo Matatutis namo. Bet tėvai išstremti į Sibirą, Mariulė žuvusi, tėviškėj — rusų kolonistų šeima.

Nuo čia apysaka pereina į pasaką, kurioj Matatutis bando surasti teisybę ir sočių ramybę senatvėj. Nesiseka ir čia: karalius liepia jį užpiudyti šunimis, visokiais būdais persekioja jį, seną kareivį, keliasdešimt metų kentėjusį ir žaizdavusį už karaliaus garbę ir saugumą.

Daugeliu atžvilgių Matatutis — tai nelaimingasis mūsų kraštas, šimtmečiais rusų alintas ir išnaudotas.

"Senas kareivis Matatutis" — iškilis knyga Jurgio Jankaus kūryboje. Skaitytoją žavi įdomiu pasakojimu, sultingu stilium, gražiais vaizdais ir charakteriais, stipria intriga. Kartu tai knyga plačiausiai skaitytojų skalei, kaip suaugusiems, taip ir jaunimui, kaip seniesiems šio krašto lietuviams, taip ir naujesiems ateiviams.

Knyga išleista gražiai, apie 240 psl., visa įrišta į kietus viršelius.

Dvi poezijos knygos

Šiomis dienomis knygų leidykla *Terra* išleido dar dvi poezijos knygas: Mykolo Vaitkaus "Nuošaliu taku" ir Liūnės Sūtemos "Tebūnie tarytum pasaka".

Pirmoji, M. Vaitkaus "Nuošaliu taku", apima poeto kūrybą 1934-1944 m. Knyga apie 100 psl., joje per 50 eilėraščių šešiuose skyriuose: *Thuribulum Aureum*, *Siaubo metai*, *Žmogus žmogui*, *Ties amžinybės vartais*, *Nerimas ir vienuoma* ir *Toli, toli*.

Liūnės Sūtema (slapyvardis) — jauna debutantė, 48 psl. knygoje duodanti apie 30 eilėraščių. Rinkinys nedidelis ir negausus, bet stiprus ir gražiai užrekomenduoja jauną poetę.

"Žemė dega" jau rišama

Šiomis dienomis M. Morkūno spaustuvėje baigtas spausdinti ir pasiųstas į rišyklą pir-

masis Jurgio Savickio atsiminimų ir užrašų knygos "Žemė dega" tomas.

Tai labai neeilinė tiek įdomumu, tiek apimtimi knyga mūsų literatūroje. Pirmasis knygos tomas turi 455 psl., antrasis taip pat apie tiek.

Jurgis Savickis, vienas žymiausiųjų mūsų rašytojų ir ilgametis diplomatas, šitoje knygoje užrašinėja įvykius, išgyvenimus ir pastabas antrojo pasaulinio karo metu ir jam pasibaigus. Pirmajame tome pasakojama apie 1939-1940 m., antrajam — 1941-1946 m., kruviniausiasį ir tragiškiausiąjį laikotarpį tiek mūsų Tėvynei, tiek ir Europai.

Iki pat karo pradžios Jurgis Savickis buvo mūsų atstovas prie Tautų Sąjungos, Šveicarijoje. Mūsų apsuksiams diplomatams, ėmus brautis į užsienį ir ieškoti saugių ir gerai apmokamų vietų neutraliuose kraštuose, šiuo kartu šveicarijoje, 1939 m. labai nelauktai Jurgis Savickis pakeičiamas kitu asmeniu.

Šiuo atleidimu ir baigėsi Jurgio Savickio diplomatinė tarnyba, bet nesibaigė pažintys ir galimybės įvykius ir gyvenimą matyti iš žymiai geresnio taško, negu matėme mes visi. Knyga parašyta įdomiai, nuoširdžiai ir atvirai, nevenigiant ir nesibijant paliesti žaizdas, kurios mums iki šiol nemalonu kartais prisiminti.

Pirmasis tomas skaitytojus pasieks dar prieš Kalėdų šventes. Antrasis jau renkamas ir išeis greičiausia vasario viduryj.

Knygą leidžia čikagiškė knygų leidykla *Terra*.

Antrieji "Nemuno sūnūs"

Andriaus Valucko romano "Nemuno sūnūs" antroji dalis baigiama spausdinti ir dar prieš Kalėdas bus knygų rinkoje.

Šitas daugelį autobiografinių bruožų turintis romanas pirmame tome vaizdavo nepriklausomybės paskutinį dešimtmetį panemuniuose, suvalkiečių ūkininkų streikus, valdžios kovą su streikininkais.

Antrame tome vaizduojami bolševikų ir vokiečių okupacijos laikotarpiai, žiauriai palięti panemunės kaimus ir ramius ūkininkus. Veikalas didelės apimties ir daugeliu atžvilgių dokumentinis šiaurės Suvalkijos kaimui.

M. Jelusič "Cezaris"—"best seller"

Išgarsėjusio Mirko Jelusič istorinio romano "Cezaris" I dalis jau baigiama išspausdinti.

Šios knygos yra 3 tomai. II-sis ir III-sis taip pat sulaukę didelio skaitytojų dėmesio, bet rinkoj kiek atsilikę nuo I-jo, bent 3 mėn. išleisto anksčiau.

Šiame veikalė vaizduojama senoji Romos imperija I-jame šimtmety prieš Kristų ir Kajus Julijus Cezaris, vienas žymiau-

siųjų ano meto romėnų ir taip pat vienas iškiliausiųjų asmenybių žmonijos istorijoje.

Visas Cezario gyvenimas nuo vaikystės iki mirties nuo žudiko durklo — persunktas giliu dramatiškumu, ir Jelusič, puikiai išnaudojęs šią medžiagą, sukūrė veikalą, įdomumu maža teturinčių literatūroje.

Didelis autoriaus nuopelnas — rūpestingumas istorinei tikrovei, dėl ko šis veikalas — puikus ano meto Romos ir romėnų gyvenimo paveikslas, išryškinantis visas problemas, kankinusias anuometinę Romos imperiją ir tačiau — per 2,000 metų išlikusias aktualias iki mūsų dienų.

Kartu su Cezariu veikale vaizduojami ir visi anuometiniai jo amžininkai, kaip Krasas, Pompėjus, Kleopatra, Antonijus, Ciceronas ir d. kt. Iš-tisa ano meto istorinių asmenybių galerija.

Pasirodė naujas "Technikos žodis"

Šis dvigubas žurnalo 2-3 nr. 28 pusl. didumo, dailiai iliustruotas ir gražiai išleistas. Daro rimtą ir malonų įspūdį. Patalpinta apšiai įdomių rašinių ir smulkių paskutinių technikos naujienų.

Povilas Jūrėnas Lietuviškos architektūros beiškant strny nagrinėja šį klausimą plačiai, paliesdamas ir užsimindamas apie lietuvišką statybą išėivijoje; Dr. Vl. Literskis (Natūralus vandens valymas) gvildena vandens apsivalymo būdus.

Jonas Kugis (Inžinieriai gyvenime) iškelia, be specialybės, platesnio akiračio reikalingumą; Technikos apžvalgoje V. Petraitis pateikia nemaža technikos smulkių naujienų, apie išradimus bei patobulinimus; Pov. Jūrėnas (Netekome Petro Kiaulėno) paliečia jo praėitą gyvenimo kelią ir atliktus darbus, kaip dailininko-architekto; Jonas Rugis (Saulė — energijos šaltinis) paliečia paskutinius mokslo bandymus saulės energijai panaudoti; S. Kryževičius (Plieno paruošimas galvanizacijai) gvildena galvanizacijos būdus; P. V. strny Atominių bombų ardančioji galia pateikia davinius sprogoimo jėgos pasekmių; Jonas Puškorius (Vienafaziai indukciniai motorai) svarsto indukcinų motorų rūšis; V. Petraitis (Atominis kuras ar alyva laivams) supažindina su atominės energijos pritaikymo galimybėmis; Teodoras Daukantas (Jūrų statuto klausimu) rašo, kaip buvo ruošiamas mūsų jūrų statutas; P. A. M-ka — šv. Lauryno vandens kelias.

Žurnalą leidžia ALIAS Chicago skyrius. Redaktorius: Povilas Jūrėnas.

Administracijos adresas: — "Technikos žodis", 2610 W. 47th Street, Chicago 32, Ill.

K. B.

Žurnalas "DARBAS" vis tobulėja

Malonu pastebėti, kad kultū-

ros ir visuomenės mokslų žurnalas "Darbas" daro pažangą su kiekvienu nauju numeriu. Vis augęs bendradarbių kadras turtina šį žurnalą tiek turiniu tiek apimtimi.

Šiomis dienomis pasirodžiu-siame "Darbo" Nr. 3 (26) randame vėl stambų pluoštą įdomių straipsnių. Kipras Bielinis nupasakoja, "Kas ugdė Lietuvos Steigiamojo Seimo šūkį"; J. Kiznis žvalgosi "Ateities ir praeties kryžkelėje"; Dr. Pranas Ancevičius str-je "Ne sau gyvenęs žmogus", duoda įdomių fragmentų iš užrašų apie Dr. A. Garmų; S. L. nagrinėja "Darbininkų vienybės problemas". Iš grožinės literatūros randame Liudo Dovydeno "Prieš mirtį".

Dabartinį gyvenimą bolševikų pavergtoj Lietuvoj nušviečia straipsniai "Kai rašytojas negali reikšti savo nuomonę" ir "Tarybinės Lietuvos ūkis". Iš mokslo pažangos srities S. Burokas rašo "Penicilino istoriją". Politinių naujienų skyriuje randame prof. J. Kaminsko pasisakymą "Vliko reorganizacijos reikalu" ir J. Vilčinsko "Trys socialistų konferencijos". Yra ir daugiau smulkių korespondencijų.

Žurnalą "Darbas" leidžia Lietuvių Darbininkų Draugija. Redaguoja prof. J. Kaminskas. Prenumerata metams \$1.00. Atskiras numeris kainuoja 25 centai. Gaunamas ir Naujienose.

TELL AMERICANS ABOUT LITHUANIA!

Give your English-speaking friends a book about Lithuania from "dalgininkai" of 1863 to Kaunas opera and Palanga, also about 1/3 of Lithuanian nation in the USA:

AN IMMIGRANT'S STORY

By Arejas Vitkauskas

Price \$3.75. Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers P. O. Box 1317, New York 8, N. Y.

THIS IS THE FIRST AMERICAN BOOK WITH GREEN LITHUANIAN RUTA ON ITS COVER. KEEP ONE BOOK ON YOUR TABLE.

Here is the Road that leads you to a Merry Xmas!

Join one of our Xmas Clubs now!

25c per week for	
50 weeks	\$ 12.50
50c per week for	
50 weeks	25.00
\$1.00 per week for	
50 weeks	50.00
2.00 per week for	
50 weeks	100.00
3.00 per week for	
50 weeks	150.00
5.00 per week for	
50 weeks	250.00
10.00 per week for	
50 weeks	500.00
20.00 per week for	
50 weeks	1000.00

Union National Bank of Chicago

11108 So. Michigan Chicago 28, Ill.

Member of Federal Deposit Insurance Corp.